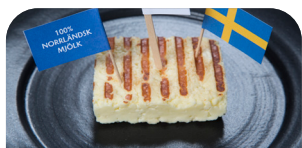

Års- och hållbarhetsredovisning 2021

Året i korthet

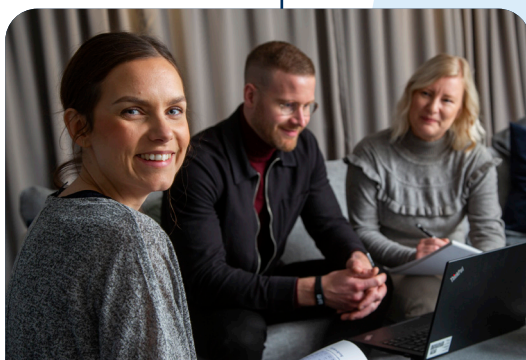
Norrländsk grillost!

Produktionsstart för den norrländska grillosten i helt ny processavdelning på Umeå mejeri. Norrmejerier har kapacitet att tillverka cirka 2 000 ton grillost per år, motsvarande halva Sveriges import av halloumi 2019.

JAN

Framtidens mjölkproduktion. En kunskapsnod i Umeå ska bidra med ett regionalt perspektiv till forskningsprojektet SustAinimal, som fokuserar på djurens framtida roll för en hållbar livsmedelsproduktion. Projektet, där Norrmejerier deltar, finansieras av Formas och leds av Sveriges lantbruksuniversitet i syfte att främja utveckling och innovation.

Anders Fredriksson säger upp sig. Efter drygt fem år går Norrmejeriers vd vidare till rollen som vd för Löfbergs.

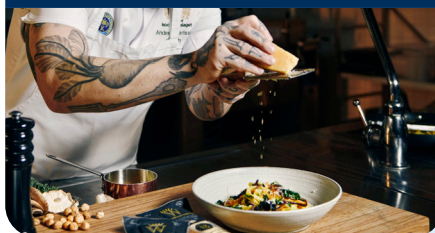
Fokus på stärkt företagskultur. Alla medarbetare bjuds in att utveckla Norrmejeriers företagskultur med sina kunskaper och insikter. Vår kultur är en unik tillgång som vi bygger tillsammans varje dag genom vårt sätt att vara och agera.

18 procent.

Endast en av fem norrländskkommuner har mål för hur stor del lokalproducerade livsmedel som ska ingå i offentliga upphandlingar, det visar Norrmejeriers kommunenkät. Enkäten väcker stort intresse och ger både nya kontakter med kommuner och genomslag i media.

FEB

Samarbete med Kocklandslagen. För att inspirera och engagera branschen och landets hemmakockar inleder Västerbottensost® ett långsiktigt samarbete med Svenska Kocklandslaget och Juniorkocklandslaget.

MAR

Års- och hållbarhetsredovisningarna släpps.

Forskningsbaserade klimatmål. För att bidra till minskad global uppvärmning förbinder sig Norrmejerier att sätta klimatmål i linje med Parisavtalet. Atagandet sker inom initiativet Science Based Targets, ett internationellt samarbete mellan bland andra FN och Världsnaturfonden WWF.

APR

Sommarfling! Norrmejeriers Solskensfil har snabbt blivit en återkommande favorit hos norrlänningarna. I år gör smakerna Äpple/Páron och Vattenmelon tillfälligt besök i butikshyllan.

Göran Olofsson ny ordförande.

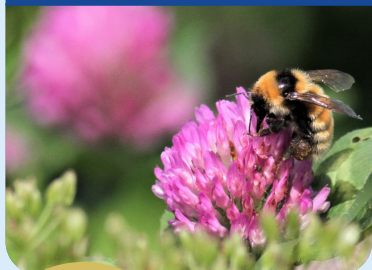
Efter Norrmejeriers digitala stämma där 41 fullmäktige deltog, utser styrelsen Göran Olofsson till ny ordförande. Göran driver ett lantbruk utanför Änåset i Västerbotten och har suttit i Norrmejeriers styrelse sedan 2007, de senaste åren som vice ordförande. Han efterträder Ulla Bergström som lämnar Norrmejeriers styrelse efter 14 år.

MAJ

Betande kor gynnar den biologiska mångfalden. Jordbruk med öppna och varierade landskap rymmer flest växt- och fågelarter, det visar en rapport där Norrmejerier låtit inventera växter och djur på åtta av sina mjölkgårdar i Norrland. Ett starkt ekosystem med hög biologisk mångfald hjälper till att både bromsa klimatkrisen och hantera effekterna av den.

Bönder sår blommor för bin. För att främja den biologiska mångfalden och stimulera pollinerare som humlor och bin, sår norrländska lantbrukare blommor som doftklöver, honungsört och bovete längs åkerkanterna. Sådden är en del av Hushållningssällskapets projekt Hela Norrland Blommor där Norrmejerier deltar och bidrar med blomfrö.

Norrgott får klimatsmart förpackning. Plasten i Norrgottförpackningen ersätts med återvunnen plast från returpet, vilket minskar förpackningens klimatpåverkan. Den får också en anvisning för att lättare separera och återvinna både papper och plast. Bytet är en del av Norrmejeriers hållbarhetsarbete för att nå målet 100 procent materialåtervinningsbara förpackningar senast 2025.

Den viktiga mjölken.

Mjolkproduktionen är viktig för livsmedelsproduktionen i Norrland och bidrar med positiva effekter för att Sverige ska kunna nå klimatmålen. Det framgår av en ny rapport där Norrmejerier låtit forskningsinstitutet RISE göra en miljö- och systemanalys av mjolkproduktionen i norra Sverige.

Omvandlingsresan. Omvärlden förändras och konkurrensen hårdnar. För att kunna ta vara på de möjligheter vi har med våra omtyckta produkter, starka varumärken och ett växande Norrland sjösätter Norrmejerier ett internt förändringsprogram, kallat Omvandlingsresan.

Ny julsmak. Julfil med pepparkaks-smak har alltid haft en speciell plats hos norrlänningarna, men får i år hård konkurrens av den nya smaken Juläpple & Kanel som sålde slut redan efter fyra veckor. En ny favoritsmak alltså, som kan få göra comeback nästa jul.

+35 öre

Avränningspriset per invägt kg mjölkkräva höjs

JUN

SEP

OKT

NOV

DEC

Krister Zackari ny vd. "Norrmejerier är ett fantastiskt fint, genuint företag som gör gott för konsumenter, kunder och för hela Norrland," säger Krister Zackari när han presenteras som ny vd för Norrmejerier.

Lincargo AB säljs. Norrmejerier säljer transportbolaget Lincargo AB till Tempcon Group. Verksamhetsöverlåtelsen sker 1 december 2021.

Årets Norrlandsvisionär startar. Varje år kommer en idé med potential att göra gott för människorna, djuren eller naturen i Norrland att belönas med utmärkelsen Årets Norrlandsvisionär. Vinnaren får hjälp och stöd av Norrmejerier under ett år för att förverkliga sin vision.

Sveriges tredje starkaste varumärke.

När YouGov Brand Index rankar de varumärken som svenska folket anser vara Sveriges starkaste inom dagligvaruhandeln placerar sig Västerbottensost på en hedrande tredjeplats. Resultatet baseras på Brand Index som visar genomsnittet av parametrarna; intryck, kvalitet, värde, tillfredsställelse, rykte och rekommendation.

Mer klimativänlig förpackning. Med en ny tunnare påse för riven ost minskar vi mängden plast i förpackningen med 25 procent. Koldioxidutsläppen minskar samtidigt med 40 ton per år tack vare att materialet är mer klimativänligt.

Utställning om livsmedel och hållbarhet. I december invigs den fasta utställningen Maträtt vid Teknikens hus i Luleå. Utställningen vänder sig till barn och unga och syftar till att öka kunskapen om hållbar livsmedelsproduktion och den lokala matens betydelse för regionen. Norrmejerier har bidragit till utformningen av utställningen.

Innehåll

Förvaltningsrapport

Året i korthet	2
Ordförande och vd om året som gått.....	5
Vi vill skapa en klimatpositiv zon	6
Norrlänningarnas mejeri	7

Strategi och varumärken

Våra varumärken	8
Så skapar Norrmejerier värde	9
Vår omvärld	10
Norrmejeriers värdekedja	11
Vår strategi mot 2030	12

Vårt ansvar

Väsentliga hållbarhetsfrågor och fokusområden	13
Intressentdialoger	14
Ett levande Norrland	15
En planet i balans	22
En hållbar leverantörskedja	31
En god arbetsplats.....	41

Finansiell redovisning

Förvaltningsberättelse	49
– Resultaträkning.....	52
– Balansräkning.....	53
– Kassaflödesanalys.....	55
– Rapport över förändring i eget kapital	56
– Tilläggsupplysningar	57
– Noter.....	58
Revisionsberättelse	61

Styrelse och ledning

Norrmejeriers företagsledning	63
Norrmejeriers styrelse	64
Revisorer	65

Appendix och GRI-index

Intressentöversikt	67
Hållbarhetsrelaterade risker och riskhantering	68
Demokratisk ägarstyrning.....	69
Hållbarhetsstyrning.....	70
GRI-index	71
Om hållbarhetsredovisningen.....	76

Ordförande om året som gått:

Ökad lönsamhet – vår viktigaste fråga

Lönsamheten för våra ägare, mjölkbönderna, är den enskilt viktigaste frågan för Norrmejeriers styrelse. För att ägarna ska kunna utveckla sin verksamhet behöver de framtidstro.

Under året har vi sett kraftigt ökande kostnader för el, diesel, foder, gödsel och utsäden. Det påverkar givetvis lönsamheten för oss mjölkbönder. För att kompensera detta har vi i styrelsen arbetat för att höja avräkningspriset för mjölken – vilket vi lyckades med i juni och beslutade göra igen i februari 2022.

Norrmejerier gör under 2021 ett väldigt dåligt resultat, något som styrelsen är missnöjd med och ser allvarligt på. En tydligt uttalad förväntan finns därför på vd och företagsledning att under 2022 bromsa upp och vända den ekonomiska trenden.

Den genomsnittliga ersättningen för mjölkkråvaran har under året höjts med 20 öre, styrelsen kommer dock inte att föreslå någon vinstdelning detta år. I juni stärktes betalningen både för konventionell och ekologisk mjölk vilket innebar höjda priser till

våra kunder under augusti. Arbetet med att ytterligare höja ersättningen till Norrmejeriers ägare, de norrländska mjölkbönderna, kommer fortsatt att stå i fokus under hela 2022.

Ett antal mjölkgårdar har lagt ned eller ställt om verksamheten under det gångna året, vilket är en förväntad utveckling. Samtidigt har återinvesteringar och nya gårdar nästan balanserat upp produktionsbortfallet och mjölkinvägnen 2021 landar på 201,4 miljoner kg jämfört med 207 miljoner kg 2020.

Under 2021 valde vår vd Anders Fredriksson att säga upp sig för att börja ett nytt jobb. Vi är mycket glada över att Krister Zackari nu axlar rollen som Norrmejeriers vd och är övertygade om att han kommer att bidra stort till företagets fortsatta utveckling.

Vi ser en god återinvesteringsvilja på gårdarna och stort intresse bland unga för att driva lantbruk. De företagare som söker medlemskap i föreningen är framförallt personer som tar över en släktgård. Även vissa gårdar som fått helt nya ägare vill ansluta sig. Trots det behövs ytterligare investeringar för att upprätthålla livsmedelsproduktionen i Norrland. Här blir EU:s nya jordbrukspolitik viktig, med bibehållna eller ökade investeringsstöd för just Norrland.

Vi norrländska mjölkbönder bidrar med näringsrika och hållbara livsmedel, fler arbetstillfällen, välmående natur och en stabil svensk matproduktion. För att kunna fortsätta behöver vi framtidstro. Den grundas i det långsiktiga perspektiv som Norrmejeriers hållbarhetsarbete bidrar till och den stabila lönsamhet som vi kommer arbeta ännu hårdare för att nå.

Göran Olofsson, ordförande

Vd om året som gått:

2022 vänder vi resultatet

Norrmejerier har framtiden för sig men ett svagt resultat bakom sig. Vi har starka varumärken, duktiga medarbetare, engagerade ägare och starka värderingar – en viktig grund för ett självständigt och lönsamt företag. För att gå framåt behöver vi summera, analysera och lära från året som gått.

Resultatmässigt är 2021 ett dåligt år för Norrmejerier, det är ingen idé att hymla med det. Våra omkostnader har eskalerat de senaste åren och fortsatte så under 2021 trots oförändrade volymer. Det leder till ett negativt resultat, vilket förstås är en besvikelse.

En del av kostnaderna i vår varuförsörjning kan motiveras av nödvändiga investeringar och den spännande satsningen på grillost. Men investeringarna har inte gett full effekt än och det finns också kostnader som inte går att knyta till tillväxt. Vi har heller inte kunnat lösa kvalitetsproblemen i delar av osttillverkningen.

Därför har vi haft ett stort fokus på att förbättra, effektivisera och hitta möjliga besparingar. Resultatet blev en ny organisationsstruktur med kortare beslutsvägar och tydliga ansvar som kommer implementeras

fullt ut under 2022. Det innebär också att vi tyvärr behöver bli färre. En del av övertaligheten har vi redan delvis kunnat hantera genom naturliga avgångar och interna omställningar. För att kunna fokusera helt på vår kärnverksamhet har vi under 2021 också avyttrat dotterbolaget för våra uttransporter, Lincargo AB.

2021 innehöll förstås även många positiva händelser. Till exempel ökade både investeringar och antalet invånare i Norrland och intresset för lokalproducerade och hållbara livsmedel av hög kvalitet kvarstår. Vår nya norrländska grillost togs emot väl och vårt 149 år gamla varumärke Västerbottensost fortsätter att växa i försäljning, 2021 rankades det dessutom som Sveriges tredje starkaste varumärke inom livsmedel.

Nu behöver vi fortsätta arbeta tillsammans mot samma mål, med tydliga krav och prioriteringar. Den nya strukturen skapar förutsättningar för det, liksom våra ambitioner att bli än mer hållbara (läs mer på nästa sida). Därför ser jag framåt med tillförsikt.

Jag är övertygad om att 2022 blir året då resultatet vänder. Skälet till det ligger i Norrmejeriers grundläggande värden och i den kunskap, stolthet och vilja som finns hos våra medarbetare!

Krister Zackari, vd

Vi vill skapa en klimatpositiv zon

Klimatkrisen väcker frågan om vilka livsmedel som bäst minskar vår påverkan och bidrar till en hållbar framtid. När olika livsmedel ska jämföras är fakta om värdekedjan en konkurrensfördel.

All livsmedelsproduktion påverkar klimatet, men det är stora skillnader i hur mycket näring vi får ut för varje ton växthusgas som släpps ut. I en sådan jämförelse är mjölk dubbelt så näringstät som sojadyck och innehåller nära åtta gånger mer näring än havredryck i förhållande till sin klimatpåverkan.¹

Vi ska vara stolta över den norrländska mjölken. Svensk mjölk är bland den mest hållbara i världen och orsakar ungefär hälften så stora klimatpåverkande utsläpp som en genomsnittlig liter mjölk.² Huvudorsaken till att svensk mjölkproduktion har lägre klimatpåverkan är att korna är friska och mjölkar mycket. Betande kor gynnar också den biologiska mångfalden och mejerinäringen möjliggör lokal produktion av näringsrika livsmedel i hela Sverige.

Norrmejerier vill driva på för att Norrland ska bli en klimatpositiv zon, alltså en region där

varor och tjänster produceras med positiv inverkan på klimatet. Här finns gott om förnybar energi och landsdelen är redan i dag spelplan för flera gröna framtidssatsningar. För att människor ska kunna bo och arbeta här behövs också lokal livsmedelsproduktion, där mjölkproduktion är en bärande del och ett effektivt sätt att använda jordmånen just i Norrland.

För att skapa en klimatpositiv zon behövs ett samarbete där såväl våra ägare mjölkbönderna, som konsumenter, politiska beslutsfattare och det övriga norrländska näringslivet är nyckelaktörer. Redan i dag ser vi att engagemanget för klimatet är högt i dessa grupper.

Även våra kunder har klimatet högt på agendan och vill i hög utsträckning veta hur Norrmejerier arbetar. Det ställer krav på trovärdighet och transparens från oss. Vi behöver agera utifrån väl underbyggda fakta och göra skillnad på riktigt. Under 2021 har vi tagit en rad initiativ för att bli mer hållbara. Några av dessa är:

1. Vi har förbundit oss att sätta forskningsbaserade klimatmål i linje med Parisavtalet. Åtagandet sker inom Science Based Targets initiative (sida 26).
2. Gårdarna har börjat göra klimatberäkningar som en del av Norrmejeriers hållbarhetsprogram (sida 27).

3. En rapport över hur våra mjölgårdar bidrar till ett rikt odlingslandskap och biologisk mångfald har sammanställts av mjölkonsultbolaget Ecogain (sida 20).

4. Forskningsinstitutet RISE har gjort en miljö- och systemanalys av mjölkproduktionen i Norrland och visat på hur den bidrar till klimatmålen (sida 18).

5. Flera av våra produkter har fått mer miljö- och klimatvänliga förpackningar (sida 28–29).

Vi har förstås också utmaningar kvar. Under 2022 kommer vi att bryta ner våra hållbarhetsmål på avdelningsnivå för att öka både engagemanget och lönsamheten. Det kommer att ligga

till grund för handlingsplaner med åtgärder som ökar hållbarheten i verksamheten, åtgärder som även ska bidra till lönsamheten. Hållbarhet och lönsamhet är tätt sammankopplat och åtgärder som mer egenproducerat foder, investeringar i biogasanläggningar, minskat svinn och mindre vattenanvändning är både bra för miljön och för lönsamheten.

Vi har en lång tradition av att vilja göra gott för Norrland. För att lyckas ökar vi nu våra hållbarhetsambitioner. Vi vill att hållbarhetsarbetet ska vara en enande kraft som bygger engagemang och stolthet i hela föreningen.

**Göran Olofsson, ordförande
Krister Zackari, vd**

¹ [Norrmejeriers hemsida: Mjölk, näring och klimat](#)

² Källa: FAO, Gerber, P.J. et al. Tackling the Climate through Livestock och J.P. Lesschen et al. Animal Feed Science and technology

Norrlänningarnas mejeri

Norrmejerier är Sveriges och en av världens nordligaste mejeriföreningar. Föreningen ägs av 390 (410)* lantbruksföretag, varav 308 (330) aktiva mjölkleverantörer i Norrbottens och Västerbottens län samt i delar av Västernorrlands och Jämtlands län. Vi förädlar årligen drygt 200 miljoner kg mjölkråvara vid våra mejerier i Umeå, Luleå och Burträsk till olika mejeriprodukter som mjölk, fil, yoghurt, grädde, smör och ost.

Vårt uppdrag är att säkerställa konsumenters och kunders behov av färska och norrländska mejeriprodukter med utmärkt kvalitet och därigenom ge bra förutsättningar för en livskraftig mjölkproduktion i Norrland.

Vår vision är "Vi gör gott för Norrland och planeten". Vi vill bidra till ett levande Norrland som vi kan vara stolta över, både nu och i framtiden.

* Alla siffror inom parentes avser samma period föregående år.

Nyckeltal

OMSÄTTNING

1 959

MILJONER KRONOR

2020: 2023 | 2019: 2075

Klimat&Miljö

ENERGI

99 %

FÖRNYBARA ENERGIKÄLLOR I MEJERIANLÄGGNINGAR

2020: 99% | 2019: 97%

Mål: Mejerierna skall senast 2030 använda 100% förnybara energikällor

Arbetsmiljö

FRISKNÄRVARO

95 %

2020: 95% | 2019: 95%

FAKTISK ERSÄTTNING MJÖLKRAVARA

3,64

KRONOR PER KG

2020: 3,61 | 2019: 3,56

FÖRPACKNINGAR

84 %

FÖRPACKNINGAR AV FÖRNYBAR/ÅTERVUNNEN RÅVARA

2020: 84% | 2019: 84%

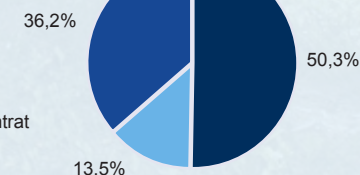
Mål: 100% av alla förpackningar i samtliga förpackningsnivåer skall bestå av förnybar eller återvunnen råvara efter 2030

MJÖLKRAVARANS ANVÄNDNING

Under 2021 tog Norrmejerier emot 201,4 (207) miljoner kg mjölkråvara. Andelen ekologisk mjölkråvara utgjorde 15,5 (16,4) procent av den totala mjölkinvägningen. Huvuddelen av mjölken användes till ostproduktion, 50,3 (51,4) procent. Resterande mjölkråvara användes i huvudsak till konsumtionsmjölk, fil, yoghurt, gräddprodukter och matfett. Som en biprodukt i osttillverkningen får vi ut vassle, vilken vi koncentrerar och säljer vidare till förädling.

Användning av mjölk- råvara i viktprocent

- Ost
- Mjölk, fil, yoghurt, grädde, matfett
- Övrigt, till exempel skummjölkskoncentrat

STABIL INVÄGNING

201

MILJONER KG

2020: 207 | 2019: 205

TRANSPORTER

64 %

SAMTRANSPORTERAT GODS AV TOTAL GODSVOLYM I NORRLAND

2020: 64% | 2019: 64%

Våra varumärken

Den norrländska mjölken är en fantastisk råvara och grunden i alla våra produkter. Vi arbetar med att kontinuerligt stärka våra varumärken så att de kan bidra med värde och positiva associationer till mjölken från de norrländska mjölkbönderna. Genom målgruppsanpassade erbjudanden av goda och näringsrika produkter av hög kvalitet och kommunikation som engagerar och inspirerar skapar vi långa relationer med konsumenter runt om i Sverige. Allt vi gör syftar till att göra gott för Norrland. Tillsammans skapar vi ett levande Norrland där människor vill och kan bo kvar, både nu och i framtiden.

Våra försäljningskanaler

Produkterna under varumärket Norrmejerier säljs huvudsakligen till detaljhandel, servicehandel och restauranger och storkök i de fyra nordliga länen i Sverige. Verum, Fjällfil och Fjällyoghurt säljs i hela landet i huvudsak till detaljhandel och till restauranger och storkök.

Västerbottensost säljs i hela landet, både till detaljhandeln och till restauranger och storkök. En del av volymen går också på export till Finland, Norge, Danmark, Storbritannien, Estland, Island, Tyskland, Spanien, Hong Kong.

Norrmejerier®

Vårt modervarumärke Norrmejerier är grunden i vår verksamhet och ett av Norrlands mest älskade varumärken. Vi erbjuder ett bassortiment av mejeriprodukter som mjölk, fil, yoghurt och grädde för den norrländska marknaden. Många norrlänningar har en stark relation till varumärket och vi vill fortsätta visa hur vi gör gott för Norrland. Varje liter mjölk, ostbit och smörpaket från Norrmejerier är en investering för Norrlands framtid.

Västerbottensost®

Västerbottensost har en lång och mytomspunnen historia med anor från 1872 då mejerskan Ulrika Eleonora Lindström skapade receptet. Än i dag tillverkas osten enligt det hemliga originalreceptet på det lilla mejeriet i Burträsk, av mjölk från gårdarna runt omkring bygden. Västerbottensost är en grynpipeg hårdost som har en unik smak med en fin blandning av sötna, salta, beskhet och umami. I 150 år har Västerbottensost varit en del av svensk mattradition och säljs även på utvalda exportmarknader.

Verum®

Verum® fil och yoghurt

Verum fil och yoghurt är mild i smaken med slät och fin konsistens. Produkterna finns med olika fetthalter och i många olika smaker. Verum är sprungen ur en tradition av tätfil från gårdar i Västerbotten som har kombinerats med modern forskning vid Umeå universitet. Med sina unika mjölksyrebakterier, den norrländska mjölken och sin goda smak har Verum en tydlig position i hälsosegmentet inom fil och yoghurt på den svenska marknaden.

Fjällfil® och Fjällyoghurt®

Fjällfil är en smakrik och krämig fil med en frisk kittlande känsla på tungan. Den bygger på en lång filtradition från de jämtländska fåbodvallarna. Fjällyoghurt är naturligt krämig i konsistensen och fyllig i smaken. Fjällfil och Fjällyoghurt görs utan aromer och på mjölk från norrländska gårdar. De säljs på hela den svenska marknaden och har en premiumposition inom fil och yoghurt.

Herrgård®, Präst® och Greve®

Herrgård, Präst och Greve är ostvarumärken som Norrmejerier äger gemensamt med andra mejerier via bolaget Svenska Ostklassiker.

Så skapar Norrmejerier värde

Norrmejeriers värdeskapandemodell illustrerar de resurser vi använder i vår verksamhet, vilka globala utvecklingsmål och svenska miljömål vi styr mot, hur resurserna förädlas i verksamheten och skapar värde för olika

intressenter. Vår verksamhet resulterar i mejeriprodukter som vi säljer, men även annat som påverkar vår omvärld, till exempel löner till anställda, skatt, samdistribution, öppet landskap, svinn och utsläpp av växthusgaser.

Resurser vi behöver för vår verksamhet

- 473 medarbetare
- Cirka 3 800 kunder inom handel och storkök
- 308 mjölkleverantörer
- Cirka 180 prioriterade leverantörer, åkerier med mera
- Tre mejerier, ostlager och kyl- och distributionslager
- Centrallager och distributionsterminal
- 374 MSEK eget kapital och 466 MSEK lånat kapital
- Forskning och utveckling
- Starka varumärken
- Cirka 95 lastbilsekipage, varav tre egna
- 201,4 miljoner kg mjölkkråvara från friska kor
- Cirka 3 000 ton övriga ingredienser och råvaror
- 3 418 ton förpackningsmaterial
- 745 500 m³ vatten
- 101 GWh energi, varav 99 procent förnybar
- 4,1 miljoner liter drivmedel, varav 33 procent förnybara

Hållbarhetsmål vi styr mot

Globala utvecklingsmål

Sveriges miljömål

Vår affär och verksamhet

Vår vision: Gör Gott för Norrland och planeten

Affärsidé: Vi ska tillgodose konsumenternas och kundernas önskemål om friska, lokalproducerade och unika mejeriprodukter av utmärkt kvalitet och smak och därmed skapa förutsättningar för en livskraftig mjölkproduktion i Norrland.

Våra värdeord: Glädje, Stolthet och Flexibilitet

Vårt löfte: Gör Gott

Fokusområden inom affären:

- Nöjda kunder
- Engagerade medarbetare
- Nöjda ägare / medlemmar
- Hållbarhet och samhällsansvar

Fokusområden inom hållbarhet:

- Ett levande Norrland
- En planet i balans
- En hållbar leverantörskedja
- En god arbetsplats

Resultat och värde som skapas

74 milj kg färskvaror 9,4 milj kg ost till kund 9,9 milj kg ost i lager	Nöjda kunder: plats 4 och 10 i kedjebarmeteren ost resp. mejeri	17,7 milj kg svinn mjölkkråvara
1 959 MSEK intäkter	50 000 hektar öppet landskap	733 MSEK avräkningspris ägare
539 679 rullcontainrar samdistribution	Engagemangsindex medarbetare 3,8 av 5	145 MSEK skatt inkl. arbetsgivaravgifter
255 MSEK löner och ersättningar	787 MSEK leverantörer	16 000 ton CO ₂ i egen verksamhet

Vår omvärld

Förändringar i Sverige och världen påverkar vår bransch på olika sätt. Fem starka trender som Norrmejerier behöver förhålla sig till är:

1. Digitaliseringen ökar

För livsmedelsindustrin, liksom annan industri, står effektivisering och miljö i fokus för den digitala transformationen.

- E-handeln ökar, en utveckling som förväntas fortsätta.
- Obemannade butiker öppnar, främst i glesbygd.
- Q-handeln (där q står för "quick") med Foodora i spetsen erbjuder snabba leveranser till dörr.
- Digitaliseringens effekter för klimat och miljö blir allt viktigare.
- Automation, elektrifiering och datadrivna processer driver utvecklingen.

Vad vi gör

- Ökar sökbarhet, tillgänglighet och synlighet för våra produkter.
- För kontinuerlig dialog med kunder och konsumenter.
- Är tillgängliga i fler kanaler.
- Fokuserar på att bygga en data-driven verksamhet.
- Ökar produktiviteten i varuflödet.

2. Förändrade beteenden

Under pandemin har konsumenterna delvis tvingats till och delvis fått möjlighet till nya beteenden. Vissa av dessa påverkar handeln.

- Statliga stimulanspaket ökade köpkraften.
- Dagligvaruhandeln ökade när restauranger tvingades stänga.
- Digitala möten ersätter resande och fler jobbar hemma, därmed äts fler måltider i hemmet.
- Efterfrågan på laktosfritt fortsätter att öka.
- Stort intresse för hållbarhet och hälsa, men försäljningen av ekologiska produkter minskar.

Vad vi gör

- Ser över vårt erbjudande för att erbjuda relevanta produkter inom laktosfritt, frukost och matlagning.
- Sätter fokus på hälsa och varumärket Verum.
- Inför klimatsmarta förpackningar.
- Samarbetar inom forskning om framtidens mjölkproduktion.

3. Ekonomisk osäkerhet

Lönsamheten på gårdarna möter flera utmaningar till följd av en rad faktorer, men kan också gynnas av att lokal produktion blir allt viktigare.

- Inflationstrycket ökar.
- Kostnader för insatsvaror och råvaror på gård ökar.
- Kostnader för energi och bränsle på gård och mejeri ökar.
- EU:s nya jordbrukspolitik (CAP) som införs 2023 påverkar stöden till gårdarna.
- Fraktkostnaderna ökar kraftigt och påverkar import och export.
- Lokal produktion blir allt viktigare för landets livsmedelsförsörjning.

Vad vi gör

- Höjer avräkningspriset för mjölkråvaran.
- Fokuserar på höjd kostnadseffektivitet och affär.
- Gör förändringar inom ramen för programmet Omvandlingsresan, för att sänka kostnader.
- Inför en mer effektiv organisation.

4. Demografiska förändringar

Norrland växer och är spelplan för framtidens gröna satsningar. Det lockar nya norrlänningar att flytta hit, och gamla att återvända.

- Förändrade flyttmönster påverkar handeln och köpkraften lokalt.
- Grön nyindustrialisering och stark tillväxt i Norrland väntas öka inflyttningen.
- Brist på och konkurrens om lokal industrikompetens.
- Ökande medellålder och färre generationsväxlingar på gård.
- Minskad lönsamhet och hårdare bedömningar från banker hindrar nyetableringar.

Vad vi gör

- Lyfter fördelar med lokalproducerat gentemot unga och nyinflyttade.
- Samverkar för att lyfta fram jobb i vår bransch.
- Samarbetar med LRF om generationsskiftet på gård.
- Visar varför Norrland är särskilt lämpligt för mjölkproduktion.

5. Större fokus på klimat

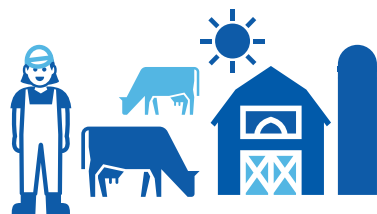
Medvetenheten ökar om att klimatkrisen och minskningen av biologisk mångfald blir allt mer akut.

- Stort fokus på klimatförändringar och dess effekt på planeten.
- Samhällskrav på minskad klimatbelastning i verksamheten.
- Många företag sätter klimatmål i linje med Paris-avtalet.
- Konsumenter har klimatångest.
- Mejeriprodukternas positiva effekter för klimatet är okända för många.
- Risk att näringsinnehåll inte ses som en viktig hållbarhetsfaktor när konsumenter väljer livsmedel.

Vad vi gör

- Arbetar mot vårt mål att minska vår klimatbelastning.
- Sätter forskningsbaserade klimatmål i linje med Paris-avtalet.
- Genomför klimatberäkningar på alla mjölkgårdar.
- Deltar i forskningssamarbeten om hållbar mjölkproduktion.

Norrmejeriers värdekedja

Mjölkgården

Norrmejeriers ägare, mjölkbönderna, är grunden för verksamheten. Som både ägare och mjölkleverantörer driver de norrländsk, hållbar mjölkproduktion framåt.

- Vi har 390 ägare och 308 aktiva mjölkleverantörer i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland. De tar totalt hand om drygt 20 000 mjölkkor.
- Djurvälstånd är viktigt för Norrmejerier och vi har nära samarbete med Länsstyrelser och LRF i Norrland för att förebygga så att djur inte får illa.

Mjölkinsamlingen

Norrmejeriers mjölkbilar kör flera tusen mil varje år. Logistiken, rutterna och bränslet optimeras löpande.

- Vi samlar in drygt 200 miljoner kg mjölkkråvara varje år.
- Vi vill byta till fossilfritt bränsle i lastbilarna och vi har satt en färdplan för att uppnå 100 procent förnybara drivmedel senast 2030.

Mejeri

Norrmejerier erbjuder en säker, hälsosam och trivsamt arbetsmiljö. Vi arbetar för att säkerställa livsmedelssäkerhet, hög kvalitet, klimatsmarta förpackningar och resurseffektiv produktion.

- Vi förädlar mjölkkråvara på våra tre mejerier där 99 procent av energiförbrukningen kommer från förnybara källor.
- Våra förpackningslösningar är gjorda av förnybart material. I dag är 90 procent av våra förpackningar materialåtervinningsbara.

Konsumenter

Norrmejerier vill bidra till goda matvanor genom näringstätt och goda mejeriprodukter. Samtidigt vill vi belasta miljön så lite som möjligt och hjälper därför våra konsumenter att minska sin påverkan.

- Vi förser miljontals människor i Sverige med nyttig och näringsrik mat.
- Vi ger information och tips på våra produktförpackningar och online om hur man minskar matsvinnet och återvinner förpackningar.

Kunder

Norrmejerier har flera tusen kunder inom dagligvaruhandeln och inom restauranger och storkök. Vi utgår från vår kunskap och vårt engagemang för att möta kundernas förväntningar.

- Vi har en ständigt pågående produktutveckling och vi deltar i externa forskningssamarbeten.
- Vi för en ständig dialog med våra kunder om förväntningar och åtgärder.

Samdistribution

Norrmejerier bedriver kollektivtrafik för livsmedel i norra Sverige. Optimering av rutten och byte till mer hållbara bränslen sker löpande.

- Vi levererar till drygt 2 000 kunder i norra Sverige.
- Mer än 60 procent av godset i lastbilarna kommer från andra livsmedelsföretag.

Vår strategi mot 2030

Under 2019 fastställde Norrmejerier en ny strategi för verksamheten fram till 2030. Grunden för strategin är de skiften inom mat och samhälle som vi ser kommer ha en betydande påverkan på vår verksamhet. Omvärlden förändras och konkurrensen hårdnar. Hur vi tar oss an dessa utmaningar är avgörande för att kunna säkerställa en god betalningsförmåga och ett stabilt avräkningspris till de norrländska mjölkbönderna. Vi har därför under hösten 2021 sjösatt ett program, kallat Omvandlingsresan, för att förändra och effektivisera vårt sätt att arbeta.

Vi gör gott för
Norrland och
planeten

Vision

Vi ska vara ett självständigt
och lönsamt mejeriföretag
som gör gott för Norrland.
Långsiktig hållbarhet, såväl
finansiell som social och
ekologisk, ska genomsyra
hela verksamheten.

Målsättning

Övergripande fokusområden 2021

Affär och resultat

En ny kategoriorganisation, uppdelad i Kategori Mejeri och Kategori Ost, har införts med ansvar för strategi, resultat, vårda och utveckla varumärken, driva sortiment och innovation samt åstadkomma kostnadsförbättringar.

Enkelhet och effektivitet

Ledningsorganisationen har förenklats med ett än mer ökat fokus på affär och daglig drift för att leverera mot uppsatta mål – från finansiella mål och avräkningspris till viktiga mål kring hållbarhet, marknadsandelar och engagemang.

Tydlighet och prioriteringar

Beslut och prioriteringar av resurser ska tas i kategoriorganisationen med mål och strategi som grund och säkerställer samma prioriteter i hela kedjan. Effektiva, beslutsförmåga team ser till att rätt beslut tas snabbt och på rätt grunder.

Omvandlingsresan

För att kunna ta vara på de möjligheter vi har med våra omtyckta produkter, starka varumärken och ett växande Norrland sjösatte vi under 2020 ett internt förändrings- och effektivitetsprogram. De tre områden vi har identifierat som centrala i vårt arbete framåt är: Förenkla och prioritera. Fokusera och leverera. Förbättra och engagera.

Prioriterade aktiviteter 2021

För att se till att vi har enkla, snabba beslutsvägar med tydlighet i ansvar och befogenheter behöver vi jobba lite annorlunda och för att bättre kunna göra det så har vi under hösten 2021 beslutat om och implementerat en ny förenklad organisationsstruktur.

Vi måste – mer än i dag – prioritera samt öka vår kostnadseffektivitet i alla led. Utan att kompromissa med kvalitet eller säkerhet. Detta har varit fokus i arbetet med verksamhetsplaner och i budgetprocessen inför 2022.

Fortsätta bygga en engagerad företagskultur som syns på sista raden. Vår framgång vilar i våra egna händer. För att lyckas måste vi arbeta tillsammans – inte bara samtidigt. Det förhållningssättet har vi utvecklat i den företagsövergripande utbildningen Kulturrezan.

Hållbar norrländsk omställning

På Norrmejerier visar vi omsorg om människor och djur genom att hålla landskapen öppna, lantbruken hållbara, produkterna lokala och transporterna korta. På så vis vårdar vi inte bara vårt Norrland utan även vår planet. Och sättet vi gör det på har en lång tradition. Grunden till det som är Norrmejerier i dag skapades av norrländska bönder som gick ihop och samarbetade.

Nu när vår värld står inför stora hållbarhetsutmaningar så ser vi att den gamla tanken att göra saker tillsammans blir än mer aktuell.

Problemen vi ska lösa är globala, och om inte alla lyckas med sin del av ekvationen så kommer ingen att vara en vinnare i slutändan. Vi har våra rötter djupt i den norrländska jorden

och när Norrland mår bra så mår vi bra. Det är också här som vi hittar likasinnade som precis som vi letar lösningar på de problem vi står inför. Stora och små aktörer som inte bara delar samma luft, vatten och ekonomi utan även vår omsorg, stolthet och tro på ett levande Norrland. Tillsammans möjliggör vi en norrländsk omställning.

Hållbarhet

Norrmejeriers hållbarhetsambitioner samspelar med flera av FN:s globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030, och flera av de svenska miljömålen. Målen bredvid ser vi som särskilt prioriterade, därför är de också vägledande för arbetet inom våra fyra fokusområden.

Väsentliga hållbarhetsfrågor och fokusområden

Norrmejeriers väsentliga hållbarhetsfrågor ligger till grund för hållbarhetsstrategin som består av fyra fokusområden med tillhörande hållbarhetsmål. Hållbarhetsstrategin och målen utgör det ramverk som driver Norrmejeriers dagliga hållbarhetsarbete. Norrmejerier genomförde sin första mer omfattande väsentlighetsanalys med interna och externa intressenter 2017. Sedan dess har vi kontinuerligt uppdaterat och utvecklat väsentlighetsanalysen.

Utifrån intressentdialoger och en intern analys av Norrmejeriers påverkan på omvärlden har ett antal väsentliga frågor identifierats och grupperats i fyra fokusområden, som visas här till höger.

För att ytterligare tydliggöra hur vi arbetar med de väsentliga frågorna i vår verksamhet har vi delat upp dem i tre områden. De frågor vi har extra stort fokus på i närtid, de vi kommer att utveckla de närmaste två-tre åren och de som är viktiga att hantera löpande och där utfallet främst rapporteras.

Rapportera

- Bidrag till lokalsamhället
- Levande landsbygd
- Vattenanvändning
- Hållbara naturliga produkter
- Ansvarfulla inköp
- Affärsetik & antikorrupcion
- Hälsa & säkerhet (arbetsmiljö)
- Jämställdhet/mångfald/likabehandling

Utveckla

- Norrländsk lokal miljöråvara
- Öppna landskap & biologisk mångfald
- Miljövänliga förpackningar
- Svinn & avfall
- Produktkvalitet & livsmedelssäkerhet
- Kompetens & ledarskap

Fokusera

- Hållbar lönsamhet
- Klimatpåverkan i värdekedjan
- Djuromsorg
- Engagemang medarbetare

Hantering av väsentliga frågor på kort sikt

Ett levande Norrland

Lönsamhet ägare/mjölkbönder
Norrländsk mjölkråvara
Öppna landskap & biologisk mångfald
Bidrag till lokalsamhället

En hållbar leverantörskedja

Djuromsorg & antibiotikaanvändning
Säkra & hållbara produkter
Ansvarfulla inköp i värdekedjan
Affärsetik & antikorrupcion

En planet i balans

Klimatpåverkan i värdekedjan
Miljövänliga förpackningar
Svinn & avfall
Vattenanvändning

En god arbetsplats

Engagemang medarbetare
Kompetens & ledarskap
Hälsa & säkerhet (arbetsmiljö)
Jämställdhet, mångfald & likabehandling

Vi arbetar mot följande mål inom Agenda 2030:

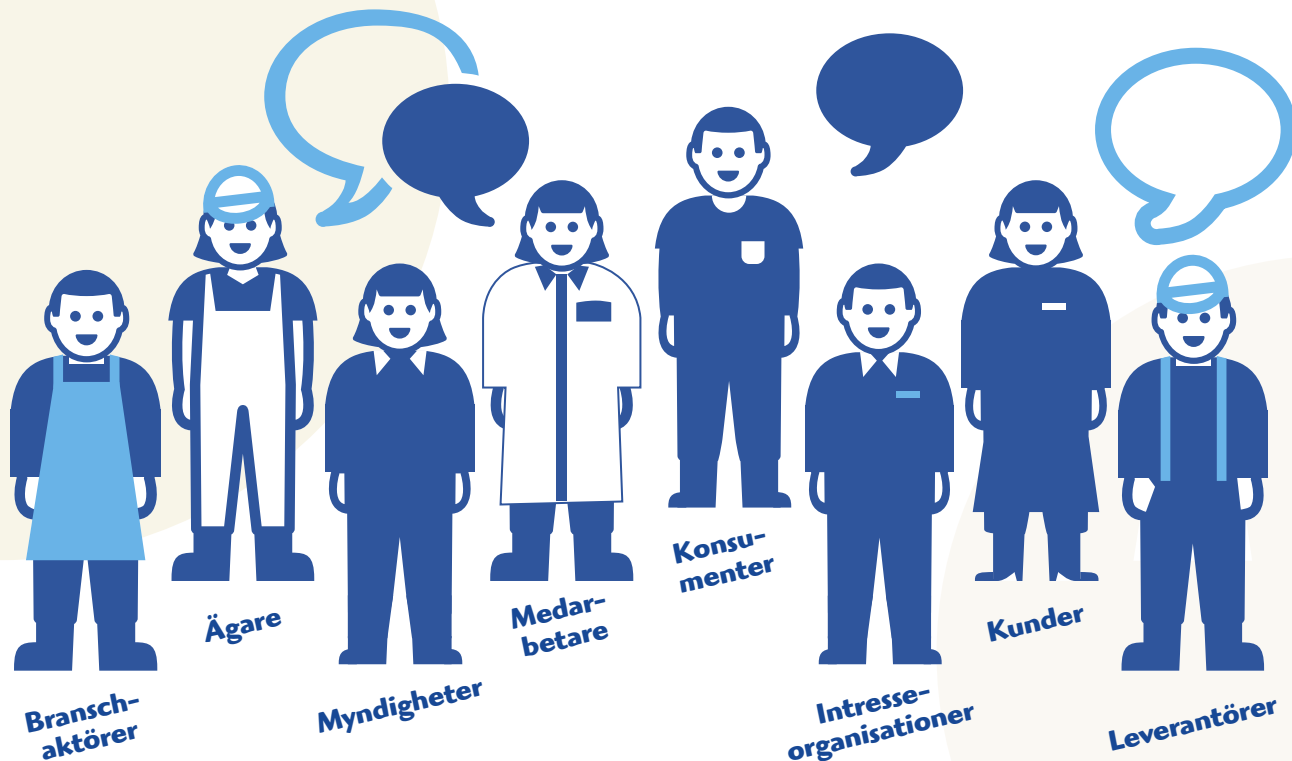

Läs mer om målen i Agenda 2030 på globalamalen.se.

Vi arbetar mot följande av de svenska miljömålen:

Läs mer om Sveriges miljömål på sverigemiljomal.se.

Intressentdialoger

Intressentdialoger är en viktig del i vår verksamhet och används som underlag för att uppdatera våra väsentliga hållbarhetsfrågor och fokusområden. Vi utvecklar hållbarhetsarbetet genom en öppen, transparent och långsiktig dialog.

Syftet med intressentdialogen är att förstå intressenternas behov och omvärldens förväntningar för att vi ska kunna utveckla verksamheten i en hållbar riktning. Våra viktigaste intressenter är våra ägare – de norrländska mjölkbönderna – samt konsumenter, kunder, medarbetare, leverantörer och myndigheter. Det är dessa grupper som Norrmejeriers verksamhet har störst påverkan på och som har störst påverkan på Norrmejerier.

Dialogerna med kunder, konsumenter, leverantörer och samarbetspartner sker löpande. Därutöver gör vi medarbetarundersökningar, följer ägardirektiv och får strategisk vägledning av

styrelsens särskilda hållbarhetsgrupp. För att förstå konsumenternas och kundernas särskilda behov genomför vi kund- och konsumentundersökningar. Säljorganisationen, kundcenter och konsumentforum har daglig kontakt med kunder och konsumenter och har då möjlighet att fånga upp frågor kring, och förväntningar på, hållbarhetsarbetet. Vi svarar också kontinuerligt på leverantörsenkäter från kunder i dagligvaruhandeln och andra samarbetspartners.

Norrmejerier kommunicerar också löpande genom media för att nå ut brett i samhället. Som en del av omvärldsbevakning inom hållbarhetsområdet följer vi forskning och samhällsdebatt inom klimat och andra hållbarhetsfrågor.

För att få mer detaljerad information om vår intressentdialog, se intressentöversikt i Appendix.

”Vi ser fram emot att åter få möta konsumenterna”

Pandemin har begränsat våra fysiska möten med norrlänningarna och förändrat konsumtionen av livsmedel, säger Hanna Hardell, produktchef på Norrmejerier.

– När vi nu återigen kan besöka evenemang, träffas på en restaurang och många kommer tillbaka till sina arbetsplatser och skolor så förändras våra konsumtionsmönster igen.

Vad har vi gjort under 2021 för att stärka relationen med konsumenterna?

– Lanseringen av Årets Norrlandsvisionär, större fokus på matlagningsprodukter och mer klimativänliga förpackningar, till exempel Norrgott som har fått en bytta i återvunnen plast. Det bidrar förstås också till våra hållbarhetsmål.

Vad vill ni utveckla under 2022?

– Norrland är en glödhet marknad med många nya satsningar och stark inflyttning. Kommande år behöver vi därför ta reda på vad norrlänningarna förväntar sig av oss framöver, vilka mervärden som är viktigast.

Ett levande Norrrland

Norrmejerier är en oskiljbar del av det lokalsamhälle vi verkar i. Varje steg vi tar mot ett Norrrland med god livsmedelsförsörjning, biologisk mångfald och levande samhällen tar vi tillsammans med andra aktörer, stora och små, som också verkar i vår region.

Övergripande målsättningar

- Främja långsiktigt hållbar mjölkproduktion i Norrland
- Skydda ekosystem och bidra till biologisk mångfald i Norrland
- Bidra till en levande landsbygd, livsmedelsförsörjning och utveckling av lokalsamhället i Norrland

Ett levande Norrland

Lönsamhet ägare/mjölkbönder
Norrlands mjölkkräva
Öppna landskap & biologisk mångfald
Bidrag till lokalsamhället

En planet i balans

Klimatpåverkan i värdekedjan
Miljövänliga förpackningar
Svinn & avfall
Vattenanvändning

En hållbar leverantörskedja

Djuromsorg & antibiotikaanvändning
Säkra & hållbara produkter
Ansvarfulla inköp i värdekedjan
Affäretik & antikorrupktion

En god arbetsplats

Engagemang medarbetare
Kompetens & ledarskap
Hälsa & säkerhet (arbetsmiljö)
Jämställdhet, mångfald & likabehandling

Globala utvecklingsmål och delmål

Mål 2 – Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och främja ett hållbart jordbruk

För att bidra till delmål 2.4, som handlar om hållbara livsmedelssystem och ekosystem samt stärkt förmåga att anpassa sig till klimatförändringar, främjar Norrmejerier en trygg och hållbar mjölkproduktion i norra Sverige. Här finns god tillgång på mark, gott om vatten, bra djurhållning, effektiv produktion och duktiga mjölkbönder. Genom en fortsatt mjölkproduktion i norra Sverige bidrar vi till en tryggad livsmedelsförsörjning av näringsrika mejeriprodukter ur ett hållbart perspektiv.

Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion

För att bidra till delmål 12.2, som handlar om hållbar och effektiv användning av naturresurser, främjar Norrmejerier ett effektivt resursutnyttjande lokalt i Norrland genom att ständigt arbeta för minskad energi-och vattenanvändning i värdekedjan, minskad bränsleanvändning genom samdistribution av livsmedel och ökad lokal mjölkproduktion och livsmedelskonsumtion.

Mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald

För att bidra till delmål 15.1 och 15.5, som handlar om att bevara, skydda och återställa ekosystem och biologisk mångfald, främjar Norrmejerier den biologiska mångfalden i Norrland genom att stimulera till fortsatt jordbruk, mer betesmark, minskad igenväxning och åtgärder på gård, till exempel skötsel av diken och åkerkanter, som gör att växter och fåglar trivs i jordbrukslandskapet.

Svenska miljömål

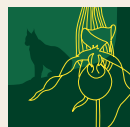
För att bidra till flera av de svenska miljömålen, till exempel ett rikt odlingslandskap, ett rikt växt- och djurliv, ingen övergödning, grundvatten av en god kvalitet, levande sjöar och vattendrag, en

giftfri miljö och frisk luft, har Norrmejerier bland annat en hållbarhetspolicy med tips och råd som riktar sig till de norrländska mjölkgårdarna. På mejerierna hjälper vårt miljöledningssystem

oss att ständigt optimera verksamheten så att vi kan skydda omgivande miljö och bidra till en norrländsk omställning i linje med Sveriges övergripande generationsmål för miljö.

Ett rikt odlingslandskap

Ett rikt växt- och djurliv

Grundvatten av god kvalitet

Levande sjöar och vattendrag

Ingen övergödning

Bara naturlig försurning

Giftfri miljö

Frisk luft

Resultat

Hållbarhetsresultat

Mål mot 2030	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Främja livskraftig, lönsam och långsiktigt hållbar mjölkproduktion i Norrland			
Stabil invägning av norrländsk mjölkkråvara på 200–210 miljoner kg, miljoner kg	201,4	207	205
Betala en konkurrenskraftig ersättning (a-conto-pris**) till ägarna för mjölkkråvaran – mer än 3,70 kr per kg mjölkkråvara, kr/kg mjölkkråvara	3,64	3,61*	3,56
Ha en solid finansiering och ekonomi – en soliditet på mer än 40 procent, %	36,9	40,7	35,4
Skydda ekosystem och bidra till biologisk mångfald i Norrland			
Bibehålla arealen öppen jordbruksmark i Norrmejeriers upptagningsområde, hektar	50 000	55 000	55 000
Öka den biologiska mångfalden i odlingslandskapen i Norrland – nytt specifikt mål sätts 2022/2023			
Bidra till en levande landsbygd, livsmedelsförsörjning och utveckling av lokalsamhället i Norrland			
Mer än 85 procent av norrlänningarna skall hålla med om påståendet "Det känns bra för mig som norrlänning att välja Norrmejeriers produkter" i den löpande mätningen av varumärket Norrmejeriers imagefaktorer, %	81	81	80

* Inklusive föreslagen vinstdelning

**Ersättning inklusive efterlikvid, ränta och individuell konsolidering

Ett levande Norrland

Lönsamhet ägare/mjölkbönder
Norrländsk mjölkkråvara
Öppna landskap & biologisk mångfald
Bidrag till lokalsamhället

En hållbar leverantörskedja

Djuromsorg & antibiotikaanvändning
Säkra & hållbara produkter
Ansvarfulla inköp i värdekedjan
Affärsetik & antikorruption

En planet i balans

Klimatpåverkan i värdekedjan
Miljövänliga förpackningar
Svinn & avfall
Vattenanvändning

En god arbetsplats

Engagemang medarbetare
Kompetens & ledarskap
Hälsa & säkerhet (arbetsmiljö)
Jämställdhet, mångfald & likabehandling

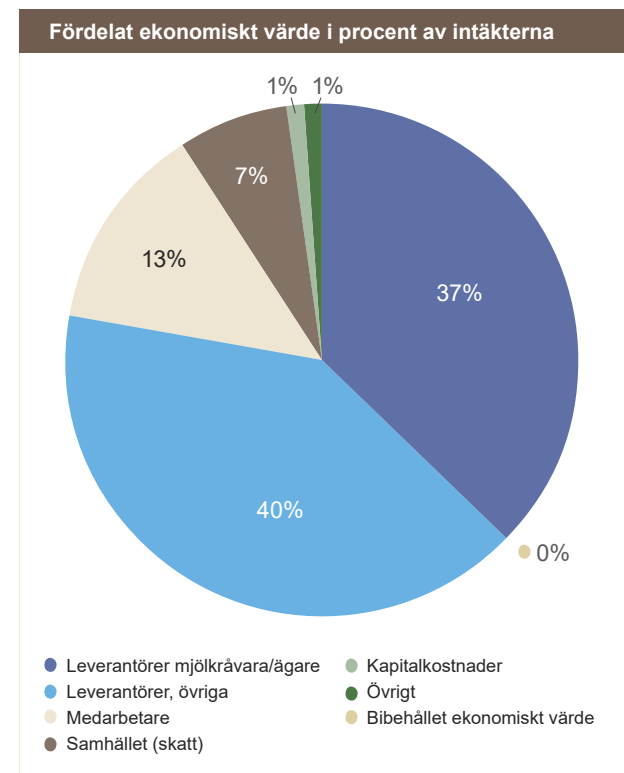
Norrlänningarnas mejeri

Norrmejerier är norrlänningarnas eget mejeri och valet i mejerihyllan är för många en del av den norrländska identiteten. Att välja produkter från Norrland har betydelse för arbetstillfällen, livsmedelsförsörjning, en livskraftig landsbygd med öppna landskap och den biologiska mångfalden. Hos Norrmejerier finns dessutom ägarskapet i Norrland, hos mjölkbönderna. Därför är valet av Norrmejerier också en möjlighet för konsumenterna att vara en del i ett norrländskt kretslopp och en lokal cirkulär ekonomi.

I början av 2021 publicerades en rapport som RISE (Research Institutes of Sweden) tagit fram på uppdrag av Norrmejerier. Den innehåller en miljö- och systemanalys av mjölkproduktionens betydelse för Norrland. Rapporten innehåller dels en nulägesanalys av dagens mjölkproduktion, dels olika framtidsscenarier där mjölkproduktionen bland annat ersätts med växtodling respektive skogsplantering. Resultatet visar att bidraget till klimatet, den biologiska mångfalden, sysselsättningen och livsmedelsförsörjningen i regionen är större med mjölkproduktion i Norrland än i de scenarier där mjölkproduktionen ersätts med annan verksamhet.

1. Främja livskraftig, lönsam och långsiktigt hållbar mjölkproduktion i Norrland

Antalet mjölkföretag minskar i Sverige och i Norrland. Enligt Jordbruksverkets statistik sker en halvering av antal mjölkföretag för varje tioårsperiod. Den totala mjölkinkvägningen har också minskat över tid i hela landet, men inte i lika stor utsträckning som antalet mjölkföretag. Det beror på att gårdarna blivit större, besättningsstorlekarna har ökat och varje ko mjölkar mer i dag än tidigare. För Norrmejerier är det viktigt att främja en livskraftig och lönsam mjölkproduktion med god djuromsorg i Norrland, för att säkra att tillgången på norrländsk mjölkråvara finns kvar även på längre sikt. Det är avgörande för att kunna tillgodose konsumenternas önskemål om norrländska mejeriprodukter. Det långsiktiga målet är en stabil mjölkinkvägning på cirka 200 miljoner kg mjölkråvara, vilket kräver en konkurrenskraftig ersättning till ägarna, de norrländska mjölkbönderna.

Avräkningspriset för mjölkkråvaran har stor betydelse för mjölkböndernas framtidsstro och de generationsskiften som krävs för att säkra framtiden för Norrmejeriers verksamhet. Men även andra faktorer har stor betydelse, bland annat tillgången till jordbruksmark för tillväxt samt bankernas vilja att finansiera ny- och utbyggnationer, automatisering och digitalisering på gårdarna. På kort sikt finns också en viss osäkerhet kring hur mycket den nya gemensamma jordbrukspolitiken i EU kommer att påverka de stödssystem som gäller för de norrländska mjölkgårdarna under perioden 2023–2027. Positivt är att den nya jordbruksreformen lägger större fokus på miljöåtgärder, gröna jobb, ökad livsmedelsproduktion och satsningar på unga lantbrukare. Samtidigt finns en risk att enskilda gårdars lönsamhet påverkas negativt och att osäkerheten inför kommande stödperiod gör att gårdar tar beslut om att lägga ner verksamheten. Under hösten har det också skett stora prisökningar på insatsvaror som el, drivmedel och mineralgödsel, vilket har skapat stor oro för mjölkgårdarnas lönsamhet på kort sikt. För att mildra de negativa effekterna av dessa prisökningar kommer avräkningspriset på mjölkkråvaran höjas med 40 öre per kg från och med februari 2022.

De långa avstånden i Norrland kan vara en utmaning för gårdarnas tillväxtmöjligheter, men tillgången på mark i Norrland kan också vara en styrka om man vill satsa på jordbruk. Längs Norrlands kustland råder dock brist på mark och i inlandet kan geografiska avstånd begränsa möjligheten för markövertag eller arrende. Det är delar av förklaringen till att den genomsnittliga norrländska gården är relativt småskalig jämfört med gårdar längre söderut i Sverige och i Europa. Norrmejeriers största gårdar har cirka 350 mjölkkor och genomsnittsgården cirka 70. Det kan jämföras med den svenska snittgården som har drygt 100 mjölkande kor och stora gårdar som har uppemot 2 000 kor. Ungefär 10 procent av Sveriges mjölkkråvara produceras i de fyra nordliga länen och i Västerbotten finns en av Sveriges mest kotäta kommuner: Robertsfors kommun norr om Umeå där det finns en halv mjölkko per invånare.

För ett långsiktigt perspektiv på verksamheten och ökat bidrag till en hållbar utveckling av samhället måste Norrmejerier vara en finansiellt stabil ekonomisk förening. Det är en kontinuerlig avvägning mellan hur mycket av föreningens resultat som ska betalas ut som avräkningspris till ägarna och hur mycket som ska användas för att driva och utveckla verksamheten. Det långsiktiga målet är en soliditet på över 40 procent och ett avräkningspris för mjölkkråvaran på över 3,70 kronor per kg. Under 2021 har soliditeten minskat till 36,9 (40,7) procent och avräkningspriset ökat till 3,64 (3,61) kronor per kilo mjölkkråvara jämfört med 2020. Norrmejeriers rörelseresultat 2021 uppgick till minus 62,3 Mkr, en

minskning med 182,9 procent jämfört med året före. Det finansiella värdet vi skapade under 2021 fördelades till våra intressenter i enlighet med cirkeldiagrammet på föregående sida.

Under 2021 har två större forskningsprojekt startats för att främja långsiktigt hållbar mjölkproduktion i Norrland. Det handlar dels om projektet ”Hållbar mjölkproduktion för kor, bönder och konsument i Norrland” som finansieras av medel från Regional Jordbruksforskning för norra Sverige, dels om det Formasfinansierade projektet SustAinimal som har till syfte att titta på hur djuren kom-

mer in i framtidens hållbara livsmedelsproduktion. Båda projekten sker i samarbete med bland annat Sveriges Lantbruksuniversitet.

2. Bidra till biologisk mångfald och skydda ekosystemen i Norrland

Den biologiska mångfalden är livsviktig för att planeten ska vara i balans och har därför en direkt påverkan på våra liv. Vårt odlingslandskap kan både gynna och missgynna den biologiska mångfalden. Ett positivt exempel är den mångfald av arter som finns i åkerkanter och på naturbetesmarker. Ett annat exempel på påverkan är de växtskyddsmedel som används vid odling av spannmål. För att inte utarma jordens resurser och för att säkerställa ett långsiktigt hållbart brukande ska Norrmejeriers gårdar bidra till ett rikt odlingslandskap och främja ett rikt växt- och djurliv. Typiskt för det norrländska jordbruket är ett varierat åkerlandskap med vallar av gräs uppbrutet av diken, åkerholmar och våtmarker. Utrymmen mellan mindre arealer av brukad jordbruksmark ger en variation i växtligheten och goda förutsättningar för blommor och insekter, där också fåglar hittar föda och finner skydd för sina ungar. På varje kvadratmeter betad hage kan det finnas upp till 50 olika arter som håller i gång ekosystemet. Många växter, insekter och fåglar som vi tycker är självklara finns enbart i anslutning till den norrländska gården, till exempel sånglärka, storspov och tofsvipa.

Norrland har ett unikt geografiskt läge som skapar bra förutsättningar för odling av gräs- och klövernallor och därmed mjölk- och köttproduktion. Det ljusa halvåret i kombination med en relativt låg medeltemperatur och god vattentillgång har flera positiva effekter, bland annat bidrar det till snabbt växande gräs och klöver med ett högt närings- och energiinnehåll. Andelen jordbruksmark med gräsvall och grönfoder är nästan dubbelt så stor som genomsnittet för övriga områden i Sverige. Det nordsvenska klimatet och odlingsinriktning gör också att risken för angrepp av växtskadegörare är mindre, vilket i sin tur minskar behovet av kemiska bekämpningsmedel. De fleråriga vallarna bidrar även till mindre erosion av jordar och högre mullhalt som binder både vatten och koldioxid i marken. Den relativt korta odlingssäsongen begränsar urvalet av grödor och spannmålsodlingen går därför huvudsakligen till foder. Om odlingen av grovfoder eller foderspannmål upphörde skulle vi se en ökad igenväxning och förskogning med färre öppna landskap och därmed negativ påverkan på den biologiska mångfalden.

Enligt SLU:s artdatabank är ungefär 15–25 procent av Norrlands rödlistade arter helt beroende av odlingslandskapet för sin överlevnad och enligt samma källa är igenväxning det största hotet mot den

biologiska mångfalden i norra Sverige. De norrländska mjölkgårdarna spelar därför en viktig roll för Norrlands biologiska mångfald och under 2021 höll de norrländska mjölkgårdarna cirka 50 000 hektar jordbruksmark öppen i Norrland. Målet är att bibehålla den arealen och därför är det viktigt att de norrländska mjölkbönderna dels känner framtidstro, dels ser nyttorna med egenodlat foder och andra åtgärder som främjar ett rikt växt- och djurliv.

För att öka kunskapen och stimulera till fler åtgärder på gård har Norrmejerier haft större fokus på biologisk mångfald under de senaste två åren. Under 2020 genomförde miljökonsultföretaget Ecogain, på uppdrag av Norrmejerier, en inventering av den biologiska mångfalden bestående av växter och fåglar på åtta norrländska mjölkgårdar i vart och ett av de fyra nordligaste länen.³ Störst artrikedom uppmättes på naturbetesmarker och i dikeskanter längs åkrar och vägar. Minst artrikedom fanns i igenväxningsmarker, vilket understryker betydelsen av de öppna landskap som mjölkgårdarna möjliggör. Under 2021 har ett tjugotal mjölkgårdar deltagit i ett samarbetsprojekt med Hushållningssällskapet i Norr- och Västerbotten, där insådd av blomremсор i åkerkanter har genomförts för att öka förekomsten av pollinatörer. Norrmejerier har också en påverkan på ekosystem och biologisk mångfald utanför Norrland, läs mer under avsnittet Hållbar leverantörskedja.

Det finns ett ökat intresse för regenerativ jordbruk. Även om det råder allmän konsensus kring att förbättrad jordhälsa och ökad biologisk mångfald är två viktiga hörnstenar i regenerativ jordbruk saknas det en vedertagen definition av begreppet. Norrmejerier är med i en referensgrupp för regenerativ jordbruk där företaget Sigill Kvalitetssystem leder arbetet med att ta fram en gemensam definition och riktlinjer för regenerativ jordbruk i Norden. Resultatet ska presenteras i september 2022.

Lokala inköp av produkter och tjänster från de fyra nordliga länen

	2021	2020	2019
Totala inköp, miljoner kr	1 520	1 465	1 517
Inköp norrländsk mjölkkrävar, miljoner kr	733	711	730
Övriga lokala inköp, miljoner kr	278	228	237
Totala lokala inköp, %	67	64	64

3 [Norrmejeriers hemsida: Öppna landskap ger biologisk mångfald](#)

3. Bidra till en levande landsbygd, livsmedelsförsörjning och utveckling av lokalsamhället i Norrland

Norrmejerier bidrar på flera olika sätt till lokalsamhället i Norrland. Bland annat genom högre lokal livsmedelsförsörjning, fler arbetstillfällen och öppna landskap som är viktiga i en levande landsbygd. Vi är också en del av arbetet med samdistribution av livsmedel, gör lokala inköp och bidrar i form av sponsring till norrländska barn- och ungdomsverksamheter.

Mjölk- och köttproduktion är navet för livsmedelsproduktionen i Norrland. Den utgör därför en viktig del av norra Sveriges livsmedelsförsörjning. I både Jämtland och Västerbotten produceras mer mjölkkrävar än vad som konsumeras i länet, men ser man till de fyra nordliga länen ligger den totala försörjningsgraden av mjölkprodukter på cirka 84 procent jämfört med rikets 72 procent.

Eftersom Norrmejerier är ett av de största livsmedelsföretagen i Norrland och våra ägare och vi som arbetar på Norrmejerier lever och verkar i Norrland är det viktigt för oss att bidra till en levande

landsbygd, lokal livsmedelsförsörjning och utveckling av städer och lokalsamhälle. Vikten av detta har blivit än mer påtaglig under coronapandemin och vi ser att norrlänningarna mår ännu mer om en lokal och trygg mejeriproduktion när det råder med osäkerhet i vår omvärld. Det blir därför även viktigt för oss att vara engagerade i arbetet med regionala livsmedelsstrategier och regionala planer för krisberedskap och försörjningstrygghet i händelse av kris. Under 2021 har vi bland annat svarat på remisser om krisberedskap från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och från Nära Mat (Norrbottnens livsmedelsstrategi 2021–2030). I december 2021 kom rapporten "Kost vid höjd beredskap" från Livsmedelsverket. Rapporten belyser Sveriges livsmedelsberedskap i händelse av höjd beredskap och krig, och visar att vår livsmedelsproduktion behöver öka. Här är det viktigt att även livsmedelsproduktionen i norra Sverige bidrar. Rapporten kommer att ligga till grund för fortsatt planering av den nationella och den regionala livsmedelsberedskapen.

Norrmejerier vill verka för både en ökad hållbar produktion och konsumtion av livsmedel och hjälpa konsumenterna förstå bety-

delsen av att göra medvetna val. Genom vår mejeriproduktion medverkar vi till att Sverige ska kunna uppnå flera av de svenska miljökvalitetsmålen och ambitionen är att kunna lämna över ett samhälle till framtida generationer där de stora miljöproblemen är lösta. Under 2021 har vi också via ett flertal debattartiklar lyft frågan om att politiken måste satsa mer på en långsiktigt stabil matproduktion i hela landet och att offentlig sektor, så som kommunerna, har ett stort ansvar att ställa högre krav på att upphandlade livsmedel ska vara lokalproducerade för att därigenom bidra till en stabil svensk matproduktion. Enligt en Sifundersökning som Norrmejerier låtit genomföra uppgår 94 procent av norrlänningarna att det är mycket eller ganska viktigt att kommuner köper lokalproducerade livsmedel.

Samdistribution har varit en viktig del av Norrmejeriers verksamhet och en förutsättning för en hållbar livsmedelsdistribution i norra Sveriges glesbygd. Vi har haft en unik lösning för samdistribution av kylda och frysta livsmedel i Norrland och volymerna från andra leverantörers gods har ökat stadigt. Under 2021 utgjorde samdistributionen 63,7 procent av den totala godsvolymen. I juni såldes Lincargo AB till Tempcon group och verksamheten med samdistribution i norra Sverige övergick därmed till Tempcons dotterbolag Lincargo AB från och med december 2021.

I vår strävan att göra gott för Norrland väljer vi så långt det är möjligt norrländska resurser, varor och tjänster i verksamheten. Självklart är all mjölkråvara från Norrland och elen som driver mejerierna är förnybar och ursprungsmärkt från Norrland. Norrmejerier

Risakanalys: Ett levande Norrland

Område där risken finns	Riskbeskrivning
Långsiktig lönsamhet	Obefintlig eller begränsad intressentdialog och omvärldsbevakning kan leda till ett irrelevant erbjudande.
Norrländskt jordbruk	Jordbruk kan påverka miljö, biologisk mångfald, vattentillgång och sociala förhållanden negativt.
Samarbete och sponsorskap	Oegentligheter som gör att samarbeten eller sponsorskap stödjer aktiviteter som går emot hållbar utveckling.

För mer information om möjlighet till påverkan och riskhantering, se avsnitt om risker och riskhantering i Appendix

samarbetar också med norrländska åkerier för hämtning av mjölk på gårdarna. Genom medvetna val vill vi bidra till att arbetstillfällen stannar i norra Sverige. Räknat från jord till bord så bidrar varje norrländsk mjölkgård i snitt med 5–8 arbetstillfällen: till exempel anställda på gården, mejerianställda, åkerier, veterinärer, lagerarbetare, hantverkare (elektriker, rörmokare, snickare), servicetekniker, butiksanställda med mera. Norrmejerier definierar lokala inköp som produkter, inklusive mjölkråvara, och tjänster som kommer från de fyra nordliga länen i Sverige. Under 2021 var 67 procent av inköpen, sett till omsättning, lokala. Största andelen icke-lokala inköp 2021 utgörs av förpackningsmaterial från Tetra Pak.

Under 2021 har vi sponsrat ett antal aktiviteter för barn och unga yngre än 18 år med lokalproducerad mjölk från norrländska bönder. På grund av coronapandemin har dock flera ungdomsarrangemang som Norrmejerier brukar sponsra ställts in. Som en del i visionen att göra gott för Norrland, har vi även ett långsiktigt samarbete med Hjältarnas hus vid Norrlands universitetssjukhus. Hjältarnas hus erbjuder en ombonad miljö för sjuka barn och deras familjer från de fyra nordliga länen, vilket är speciellt viktigt i Norrland där avstånden ofta är långa. Samarbetet innebär att Norrmejerier sponsrar verksamheten med mjölk, berättar om verksamheten i sina kanaler och i stället för julgåva till kunder och samarbetspartner skänker en gåva till Hjältarnas hus.

Att främja barns tandhälsa är ett gemensamt intresse för både Norrmejerier och Folktandvården. Barn och ungas konsumtion av läsk ökar medan mjölkdrickandet minskar. Samarbetet med Folktandvården, som omfattar de fyra nordliga länen, innebär att nå ut till föräldrar i ett tidigt skede och öka kunskapen om tandhälsa.

Två andra samarbetsprojekt under året har varit framtagning av fasta utställningar om mat och hållbarhet vid Teknikens hus i Luleå och vid Exploratoriet i Skellefteå. Båda utställningarna vänder sig till barn och unga och syftar till att öka kunskapen om matens betydelse för regionen och ur olika hållbarhetsaspekter. Utställningen i Luleå invigdes i december 2021 och utställningen i Skellefteå invigdes i april 2022.

Ett annat viktigt samarbetsprojekt som initierades 2021 är den nya satsningen på Årets Norrlandsvisionär. Med den vill vi främja en positiv utveckling av Norrland. Bakgrunden till initiativet är enkel, vi vill bidra till lokal utveckling och fortsätta skapa förutsättningar för ett starkt och levande Norrland. Vi tror att entreprenörskap och innovation är en viktig nyckel framåt för hela vår region. Det här är startskottet på ett långsiktigt åtagande där vi varje år hjälper till att förverkliga lokala initiativ som gör skillnad för oss norrlänningar.

”Vi ska fortsätta bygga stolthet över det vi har”

Norrlänningarna väljer till stor del lokalt. Det är ett viktigt mervärde för Norrmejerier och något att fortsätta bygga gentemot ”nya” norrlänningar, säger Victoria Johansson, Chef Kategori Mejeri på Norrmejerier.

– Det viktigaste under året har varit att fortsätta bygga den lokala relevansen i norr. Det har vi gjort både genom kommunikation och dialog med norrlänningarna men också med lanseringar som julfil och solskensfil som bidragit till vitalisering av filkkategorin.

Vilken har varit den största utmaningen under året?

– Förutom att inflation och ökande priser på råvaror gör det dyrare för oss och för bönderna att bedriva vår verksamhet, möter vi tuff konkurrens. Det är tydligt att andra aktörer också vill sälja sina produkter i Norrland.

Vad vill ni utveckla under 2022?

– Vi ska fortsätta bygga stolthet över det vi har här uppe och även de produkter vi erbjuder till hela riket som Verum och Fjällfil.

A young black and white cow stands in the foreground of a lush green field. In the background, several other cows are grazing. The scene is set against a backdrop of dense green trees. In the top left corner, there are two overlapping circles, one dark green and one light green.

En planet i balans

Klimatkrisen är ingenting som går att lösa på egen hand. Förutom att minska vår del av Norrlands klimatavtryck så samarbetar Norrmejerier med andra så att vi tillsammans kan ställa om till framtidens livsmedelsproduktion och uppnå de klimatmål som är gemensamma för hela världen.

Övergripande målsättningar

- Minska klimatbelastningen i hela värdekedjan
- Öka andelen miljövänliga förpackningar
- Minska matsvinn, avfall och vattenanvändning

Ett levande Norrland

Lönsamhet ägare/mjölkbönder
Norrländsk mjölkkräva
Öppna landskap & biologisk mångfald
Bidrag till lokalsamhället

En hållbar leverantörskedja

Djuromsorg & antibiotikaanvändning
Säkra & hållbara produkter
Ansvarfulla inköp i värdekedjan
Affärsetik & antikorrupcion

En planet i balans

Klimatpåverkan i värdekedjan
Miljövänliga förpackningar
Svinn & avfall
Vattenanvändning

En god arbetsplats

Engagemang medarbetare
Kompetens & ledarskap
Hälsa & säkerhet (arbetsmiljö)
Jämställdhet, mångfald & likabehandling

Globala utvecklingsmål och delmål

Mål 6 Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

För att bidra till delmål 6.3 och 6.4, som handlar om att effektivisera vattenanvändning, minska vattenbrist och hantera avloppsvatten på ett säkert sätt, arbetar Norrmejerier med att minska vattenanvändningen i produktionen, rena avloppsvatten innan det skickas vidare till det kommunala reningsverket och minimera risken för större utsläpp av mjölk i avloppet genom uppföljning.

Mål 7 Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

För att bidra till delmål 7.2, som handlar om att öka andelen förnybar energi, arbetar Norrmejerier för att all energi i produktionen och på mjölkgårdarna skall vara förnybar före 2030.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

För att bidra till delmål 12.2, 12.3, 12.4 och 12.5, som handlar om hållbar och effektiv användning av naturresurser, minskat globalt matsvinn, miljövänlig hantering av kemikalier, minskat avfall samt ökad andel återvunnet avfall, främjar Norrmejerier ett effektivt resursutnyttjande genom att ständigt arbeta för minskad energi- och vattenanvändning i värdekedjan, minskad bränsleanvändning genom samdistribution, återvinningsbara förpackningar, minskat matsvinn och avfall i produktionen och efterföljande led.

Mål 13 Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser

För att bidra till delmål 13.1 och 13.3, som handlar om förmågan att anpassa sig till klimatrelaterade faror och ökad medvetenhet om klimatförändringarnas konsekvenser, arbetar Norrmejerier med att minska klimatpåverkan i den egna verksamheten och på gården samt utbildar anställda och medlemmar för att höja medvetenheten om miljöaspekter i relation till koldioxidutsläpp.

Mål 17 Stärka genomförande och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

För att bidra till delmål 17.16, som handlar om partnerskap och utbyte av kunskap för att bidra till att målen om hållbar utveckling nås, vill Norrmejerier delta i arbetet med de hållbarhetsagendor som är relevanta för branschen och tillsammans utbyta kunskap för att bland annat minska branschens klimatpåverkan.

Svenska miljömål

För att bidra till flera av de svenska miljömålen, till exempel begränsad klimatpåverkan, grundvatten av en god kvalitet, levande sjöar och vattendrag, en giftfri miljö och frisk luft, har

Norrmejerier bland annat en hållbarhetspolicy med tips och råd som riktar sig till de norrländska mjölkgårdarna. På mejerierna hjälper vårt miljöledningssystem oss att ständigt

optimera verksamheten med avseende på minskad energiförbrukning och minskad klimatpåverkan från produktion och transporter samt minimering av avfall och andra utsläpp.

Begränsad klimatpåverkan

Grundvatten av god kvalitet

Levande sjöar och vattendrag

Giftfri miljö

Frisk luft

Resultat

Ett levande Norrland

Lönsamhet ägare/mjölkbönder
Norrändsk mjölkråvara
Oppna landskap & biologisk mångfald
Bidrag till lokalsamhället

En hållbar leverantörskedja

Djuromsorg & antibiotikaanvändning
Säkra & hållbara produkter
Ansvarfulla inköp i värdekedjan
Affärsetik & antikorrupcion

En planet i balans

Klimatpåverkan i värdekedjan
Miljövänliga förpackningar
Svinn & avfall
Vattenanvändning

En god arbetsplats

Engagemang medarbetare
Kompetens & ledarskap
Hälsa & säkerhet (arbetsmiljö)
Jämställdhet, mångfald & likabehandling

Hållbarhetsresultat

Mål mot 2025, 2030, 2035	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Minska klimatpåverkan i hela värdekedjan			
100% av mjölgårdarna skall göra klimatberäkningar senast 2025, %	<10	<5	<5
Mjölgårdarna skall senast 2023 använda 100% förnybara energikällor, %	>90	i.u	i.u
Mjölgårdarna skall senast 2035 använda 100% förnybara drivmedel, %	ca 26	i.u	i.u
Mejerierna skall senast 2030 använda 100% förnybara energikällor, %	99	99	97
Mejerierna skall minska den totala energianvändningen med 20% på mejerierna till 2030 jf basår 2021, GWh (jf basår i %)	101,2 (-)	100,7	106,2
Mejerierna skall minska den totala klimatbelastningen från energianvändningen 2031 jf basår 2021, ton CO ₂ eq (jf basår i %)	1 579 (-)	1 608	815
Mejerierna skall minska den totala klimatbelastningen från förpackningar 2031 jf basår 2021 på samtliga förpackningsnivåer, ton CO ₂ eq (jf mot basår i %)	3 443 (-)	4 184 (+1)	4 143 (-12,8)
Egna transporter* skall senast 2030 använda 100% förnybara drivmedel, delmål >50% 2025, %	33	38	40
Egna transporter* skall minska den totala klimatbelastningen 2031 jf med basår 2021, ton CO ₂ eq (jf mot basår i %)	9 672 (-)	8 700	8 639
Normmejerier skall sätta ett Science Based Target för klimat senast 2022 och få det godkänt senast 2023	**		
Öka andelen miljövänliga förpackningar			
100% av den plast som används i samtliga förpackningsnivåer ska gå att materialåtervinna till nya plastprodukter 2025, %	51	53	46
100% av alla förpackningar i samtliga förpackningsnivåer ska gå att materialåtervinna 2025, %	90	91	89
100% av alla förpackningar i samtliga förpackningsnivåer ska bestå av förnybar eller återvunnen råvara efter 2030, %	84	84	84
Minska matsvinn, vattenanvändning och avfall			
Mejerierna skall minska matsvinnet i produktionen per kg invägd mjölk till max 3 procent 2030, % (jf mot fg år i %-enheter)	6,3 (+1,2)	5,1	5,6
Mejerierna skall minska den totala vattenförbrukningen med 15 procent*** till 2030 jf basår 2021, m3 (% jf mot basår 2021)	745 527 (-)	722 251	736 118
Mejerierna skall minska det totala brännbara avfallet till 2030 jf mot basår 2021 – specifikt mål sätts 2022			

* Egna transporter inkluderar intranporter av mjölkråvara, egna uttransporter av gods via Lincargo och tjänsteresor.

** Normmejerier skickade in ett åtagande till Science Based Targets initiative i mars 2021. Arbete med mål och handlingsplan pågår och ska skickas in 2022/2023

*** Vattenförbrukning inkluderar inte vatten från egen vattentäkt i Burträsk

En planet i balans

Norrmejeriers vision är att göra gott för Norrland och bidra till att planeten mår bra. Vi har en lång tradition av att hushålla med resurser och utvärdera vad som är bästa valet för klimat och miljö. För oss är det viktigt att göra det vi kan för att minska klimatbelastningen och säkra framtiden för kommande generationer.

1. Minska klimatbelastningen i hela värdekedjan

Dagens generation är väl medveten om att vi måste minska utsläppen av växthusgaser. En högre medeltemperatur ger förödande konsekvenser för klimatet med extremväder och förändrade odlingsmöjligheter som följd, om det råder inga tvivel. En minskning av transporter och onödig drivmedelsförbrukning är bland de mest effektiva sätten att minska utsläpp av fossila gaser, men det räcker inte för att minska de totala utsläppen. I juli 2021 släppte FN:s klimatpanel IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) en uppdaterad klimatrapport som sammanfattar klimatvetenskapen och visar att uppvärmningen går snabbare och är mer akut än vad tidigare prognoser har visat. Rapporten slår också tydligt fast, liksom flera tidigare rapporter har gjort, att det är människan som har orsakat klimatförändringarna. Klimatpanelen konstaterar bland annat att vi riskerar att passera 1,5-gradersmålet inom 10–20 år och att klimatförändringarna måste behandlas som ett direkt hot mot livet på jorden. Stora och snabba utsläppsminskningar krävs.

Eftersom Norrmejeriers värdekedja inkluderar allt från jordbruk och produktion till kyllagring och transporter har vi en stor påverkan på klimatet. För att fortsatt vara ett framgångsrikt och uppskattat företag även i framtiden måste vi, tillsammans med andra i vår värdekedja, drastiskt minska vår klimatbelastning. Vi behöver också klimatanpassa vår verksamhet då högre temperaturer innebär förändrade förutsättningar för jordbruket och livsmedelsproduktionen både globalt och regionalt. Bland de största hoten mot det norrländska jordbruket är större risk för torka, skyfall och isbrännor på vall. Under 2021 har vi deltagit i framtagandet av en klimatanpassningsplan för Västerbottens län. Den gäller fram till 2025 och innehåller flera förslag på åtgärder som olika aktörer kan

göra för att mildra effekterna av ett förändrat klimat. Detta är något vi behöver arbeta vidare med kommande år.

Sveriges klimatlag trädde i kraft i januari 2018 och syftar till att Sverige ska nå sina klimatmål, bland annat att inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser senast 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Norrmejerier vill bidra till att Sverige uppnår det nationella målet och även göra Norrland till en klimatpositiv zon med en levande livsmedelsproduktion. Det är viktigt att alla bidrar till minskade klimatutsläpp och att varje företag och region gör det man kan utifrån sina förutsättningar. Norrland har goda förutsättningar att bli en klimatpositiv zon då tillgången på förnybar energi är god och det finns mycket skog och gräsbeklädd mark som binder koldioxid.

Energianvändning i produktion och fastigheter (MWh)

	2021	2020	2019
Total energianvändning	101 240	100 744	107 083
Total förnybar energi	100 379	99 925	104 298
El (vattenkraft)	59 179	56 539	60 549
Biogas	22 202	25 750	26 375
Fjärrvärme	181	151	182
Träpellets	12 378	11 820	11 711
Återvunnen värme	6 439	5 664	5 480
Total icke förnybar energi	861	819	2 785
Olja	861	819	2 785

Största delen av Norrmejeriers miljö- och klimatpåverkan finns i mjölkproduktionen på gårdarna. Cirka 90 procent av vår klimatbelastning finns i primärledet medan resten främst kommer från in- och uttransporter samt energianvändning på mejerierna. Vi måste därför både minska våra utsläpp i hela kedjan och stimulera till mer kolbindning där det är möjligt. Under 2020 beslutade Norrmejerier att avsätta 10 miljoner kronor över fem år i så kallade klimatinvesteringar med syftet att minska klimatbelastningen i mejeriproduktionen. Under 2021 har de första klimatinvesteringarna initierats och de kommer att bidra till minskat svinn av ostmassa på Burträsk mejeri och minskat svinn av mjölk på Umeå mejeri.

Norrmejerier vill bidra och ta ansvar för att nå Parisavtalets mål om att begränsa den globala uppvärmningen till väl under en och en halv till två grader. Därför har Norrmejerier åtagit sig, inom ramen för det internationella initiativet Science Based Targets (SBTi)⁴, att sätta forskningsbaserade klimatmål mot 2030. Under 2021 har fokus legat på kartläggning av klimatpåverkan i olika steg av värdekedjan samt insamling av klimatdata i scope 1, 2 och 3. Nästa steg är att sätta klimatmål och få dem granskade och godkända av SBTi. Målet är att vara godkända av SBTi senast 2023.

Norrmejeriers beräkningar av klimatpåverkan bygger på strukturerad och kontinuerlig mätning av energiförbrukning och utsläpp. Vi genomför beräkning av växthusgasutsläpp enligt GHG-protokollet (Greenhouse Gas Protocol). De utsläpp som redovisas omfattar direkta utsläpp från förbränning i den egna verksamheten och som kontrolleras av Norrmejerier i scope 1, indirekta utsläpp från inköpt elektricitet i scope 2 samt delar av indirekta utsläpp i scope 3. I scope 3 ingår indirekta utsläpp från inköpta förpackningar, tjänsteresor (förutom de resor som görs med tjänstebilar som ägs av Norrmejerier), transporter samt produktion och distribution av energi och fordonsbränslen. Vi låter regelbundet genomföra externa granskningar av våra beräkningar enligt GHG-protokollet. Genom arbetet med underlag till ansökan om att få klimatmål godkända av Science Based Targets initiativ har de indirekta utsläppen i scope 3 delvis reviderats och kompletterats. Till exempel har metoden för inköpta transporter förbättrats genom att använda högre grad av leverantörsspecifik data. Uttransporternas klimatverkan har flyttats från scope 1 till scope 3 då dotterbolaget Lincargo AB i slutet av 2021 sålts till Tempcon group.

Minska klimatbelastningen på mjölkgårdarna

Norrgården® är Norrmejeriers eget kvalitetssäkringssystem för mjölkgårdar som levererar mjölkråvara till Norrmejerier. Sedan 2017 innehåller Norrgården® en hållbarhetspolicy med fokus på

4 [Science Based Targets initiatives hemsida](#)

Norrmejeriers klimatpåverkan

SCOPE 1: cirka 2 600 ton CO₂eq

Direkta utsläpp av klimatpåverkande gaser relaterat till bränsleförbrukning som sker i samband med egna aktiviteter. För Norrmejerier gäller detta utsläpp från diesel vid intransport av mjölk, eldningsolja och utsläpp från tjänsteresor.

Intransporter mjölk

Mejerier, kontor & tjänsteresor

SCOPE 2: cirka 10 ton CO₂eq

Indirekta utsläpp av klimatpåverkande gaser är utsläpp från energiförbrukning som produceras någon annanstans, men som Norrmejerier nyttjar som el och fjärrvärme.

Mejerier, kontor & tjänsteresor

SCOPE 3: mer än 220 000 ton CO₂eq

Indirekta utsläpp av klimatpåverkande gaser från inköpta varor och tjänster, så som mjölkråvara, träpellets, transporter och förpackningar.

Mjölkgårdar/leverantörer

Uttransporter

Förpackningar

klimatpåverkande tips och avsikten är att stimulera till förbättrande aktiviteter på gård. Av de 16 svenska miljömålen riktar policyn in sig på de nio som primärproduktionen kan ha störst påverkan på.

Vi är övertygade om att norrländsk mjölkproduktion är en del i lösningen för en klimatomställning. Ser man på mjölkgårdens totala utsläpp av växthusgaser kommer den största andelen från kornas fodermältning, därefter kommer utsläppen från själva foderproduktionen. En stor del av norrländsk åkermark består av vallodling som blir grovfoder till korna och flerårig vallodling har en viktig funktion för kolinlagring. Fleråriga grödor, exempelvis vall, bidrar till mindre erosion av jordar, jämfört med ettåriga grödor. Mullhalten bibehålls med god vattenbindning och dränage i växternas rotsystem vid blöta. Att plöjning inte sker varje år minskar frisläppandet av koldioxid och bidrar dessutom till mindre drivmedelsförbrukning.

Under 2021 har det skett en del framsteg gällande fodertillsatser som minskar kornas metanproduktion och därmed klimatpåverkan. Det pågår försök med tillskott av alger, 3-nitrooxypropanol och andra komponenter som ser ut att kunna minska metanutsläppen med allt från 30 till 80 procent. Fortfarande finns praktiska detaljer kvar att lösa men det är ett viktigt område som vi bevakar. Under året har det också publicerats en svensk rapport⁵ som bland annat menar att man ska skilja på biogen metan från idisslande djur som ingår i ett naturligt kolkretslopp och metan från fossila källor. Rapporten visar också att man kan ställa olika krav på utsläppsminskning beroende

på om det handlar om utsläpp av koldioxid, metan eller lustgas. Till skillnad från koldioxid bryts metan ned i atmosfären efter ungefär tio år. Om vi lyckas minska metangasen med mer än 10 procent till 2050 genom till exempel fodertillsatser, nya foderstrategier och avel blir det en avkylande effekt på atmosfären. Koldioxid däremot, stannar länge i atmosfären och värmer under lång tid och här är det helt avgörande att koldioxidutsläppen minskar ända ned till noll nettoutsläpp.

Norrmejeriers gårdar ska medverka till att utsläpp av växthusgaser minskar från bland annat gårdarnas energiförbrukning och drivmedel och vara helt fossiloberoende 2035. Under 2021 har vi skärpt målen genom att ställa krav på att all energi som används på gårdarna från och med december 2023 ska komma från förnybara energikällor. Dessutom har styrelsen beslutat att Norrmejeriers gårdar ska göra klimatberäkningar och ta fram åtgärdsplaner för minskad klimatbelastning senast oktober 2022. Den metod som används för detta är Greppa Näringsens verktyg Klimatkollen där man bland annat tittar på antal djur, markanvändning, fodersammansättning och gödselhantering samt användningen av elektricitet, bränsle och förnybar energi.

Minska klimatbelastningen från energi på mejerierna

Energiförbrukningen på våra mejerier följs upp varje månad och utvärderas vid ny- och ombyggnader. Exempel på förbättrande åtgärder är byte till energisnål LED-belysning, smartare ventila-

tionslösningar och värmeåtervinning från kylanläggningar. Hela Norrmejeriers verksamhet använder ursprungsmärkt el av förnybara energikällor från Skellefteå Kraft (vattenkraft). Luleå mejeri använder därutöver pellets från Bioenergi i Luleå AB och vid Umeå mejeri används fjärrvärme från Umeå energi och biogas från egen biogasanläggning. Målsättningen är att senast 2030 ha 100 procent förnybar energi. I nuläget ligger vi på 99 procent. Orsaken till att vi inte är framme vid målet än är att Umeå och Luleå mejeri har kvar oljepannor som reservkraft vid underhåll, avbrott i strömförsörjning eller vid extrem kyla. Under 2021 har tester gjorts med att driva befintlig oljepanna vid Luleå mejeri med förnybart bränsle i form av HVO100. Testerna har fallit väl ut och beslut om eventuellt byte från olja till HVO ska tas under 2022.

Under 2021 har den totala energianvändningen ökat med 0,5 procent. Andelen egenproducerad energi från biogasanläggningen vid Umeå mejeri har minskat med cirka 13 procent jämfört med 2020. Den utgör nu 31 procent av Umeå mejeris förbrukning, vilket motsvarar cirka 22 procent av Norrmejeriers totala energibehov.

Minska klimatbelastningen från transporter

Norrmejeriers målsättning är att alla intranporter av mjölk och uttransporter av gods skall köras på 100 procent förnybara drivmedel senast 2030. I dag är den andelen 33 (38) procent. Under 2021 har vi sett över vår drivmedelsstrategi och i juni fastställdes en färdplan

Utsläpp från produktion och fastigheter inklusive biogena utsläpp (ton CO₂eq)

	2021	2020	2019
Total	1 642	1 648	2 225
Oljepannor fossil olja	248	236	803
Träpellets	235	225	223
El (vattenkraft)	509	494	513
Fjärrvärme	11	9	9
Biogas	576	644	659
Läckage köldmedier	63	40	18

Emissionsfaktorer i gCO₂e/kWh: olja 288, träpellets 19 och rötgas 25. Emissioner från fjärrvärme "Fjärrvärmes lokala miljövärden" för 2020. Ursprungsmärkt el från Skellefteåkraft, LCA-utsläpp 8,6 g/kWh.

Utsläpp från transporter inklusive biogena utsläpp (ton CO₂eq)

	2021	2020	2019
Total	3 292	2 444	2 482
Intranporter mjölk	3 109	2 183	1 859
Tjänstebilar	137	162	276
Bruksbilar	37	36	36
Tjänsteresor	8	53	298
Tjänsteresor egen bil	0	10	13

Indata från leverantörer av drivmedel och bokning av tjänsteresor. För tjänsteresor med egen bil har en schablon på 0,16 kg CO₂/km använts. Saknar data om privata bilars bränsletyp och bränsleåtgång.

5 Ny rapport: Svensk mjölk- och nötköttproduktion kan nå Parisavtalets klimatomställning

för hur vi successivt ska fasa ut fossila drivmedel fram till 2030. Vi har också gjort tester med att använda en biogasdriven tankbil för transporter av vassel mellan Buttråsk mejeri och Umeå mejeri. Utfallet av testet har varit positivt och därför planeras att investera i en ny biogasdriven tankbil under 2022. Omställningen till mer hållbara transporter är en utmaning för hela branschen och särskilt i geografiskt stora områden som Norrland. Därför är ett nära samarbete med lastbilstillverkare, bränsleföretag och andra delar av livsmedelskedjan avgörande. Dessutom behöver politiken skapa förutsättningar för ett skifte genom skattelättnader och utbyggnad av infrastruktur för tanknings- och laddningsmöjligheter även i glesbygd. Norrmejerier är fortsatt engagerade i nätverket Biofuel region som verkar för mer hållbara transportlösningar i de fyra nordliga länen.

2. Öka andelen miljövänliga förpackningar

Norrmejerier köper årligen in nästan 3 400 ton förpackningsmaterial. Förutom att förpackningarna orsakar ett par procent av vår totala klimatbelastning så genererar de även avfall. Därför är arbetet med att öka andelen miljövänliga förpackningar en viktig del av vårt miljöarbete. Ambitionen är att både minska den totala klimatbelastningen från alla förpackningar och att öka andelen förpackningsmaterial som går att nyttja efter återvinning. Det långsiktiga målet är att 100 procent av de förpackningar som Norrmejerier sätter på marknaden ska kunna materialåtervinnas år 2025 och att enbart förnybar och återvunnen plast skall användas efter 2030, men det är också viktigt att detta inte sker på bekostnad av försämrad livsmedelssäkerhet, ökat matsvinn, mer SIN-ämnen eller väsentligt försämrad lönsamhet. Då det händer mycket inom förpacknings- och plastområdet har Norrmejerier sedan drygt två år tillbaka en tvärfunktionell intern plastgrupp som arbetar med om-

världsbevakning och utbyter erfarenheter löpande från exempelvis materialtester. Norrmejerier ingår också i DLF hållbarhetskommité där branschens Plastinitiativ är högt upp på agendan.

Huvuddelen av Norrmejeriers förpackningar består i dag av kartongmaterial, som går att återanvända upp till sju gånger i andra kartongprodukter. Totalt innebär det att 90 procent av Norrmejeriers förpackningar är återvinningsbara. När det gäller plast specifikt ser dock situationen annorlunda ut. Totalt använder vi cirka 640 ton plast årligen och av det går bara hälften att materialåtervinna. I huvudsak är det ostförpackningarna som inte går att materialåtervinna i dag, vilket beror på att vi använder ett flerskiktmaterial med en blandning av plastsorter för att ge osten bästa skydd och hållbarhet. Under 2021 har andelen plast som går att materialåtervinna minskat, från 53 procent 2020 till 51 procent 2021, vilket till stor del beror på att vi 2021 lanserade grillost. I dagsläget är det en utmaning att finna plastmaterial som både bevarar ostens kvalitet, minskar risken för matsvinn och går att materialåtervinna i Sverige. I stället för materialåtervinning går därför ostförpackningarna till energiåtervinning. En förändring är dock på väg i och med att Svensk Plaståtervinning bygger en ny fabrik i Motala för att materialåtervinna plast av polypropen, så kallad PP-film, från och med 2023. PP-film är ett monomaterial som har liknande egenskaper som dagens flerskiktplast och skulle därför kunna användas i våra ostförpackningar framöver. Under 2021 har vi därför börjat arbeta med att byta ut flerskiktplast till PP-film inom vissa delar av ostsortimentet.

Från november 2021 deltar vi även i ett Vinnova-finansierat projekt, Circ Pack, som har till syfte att hitta återvinningsbara alternativ till dagens plastfilm. Projektet leds av Förpackningsinsamlingen, Svensk Plaståtervinning, RISE och IVL Svenska Miljöinstitutet och ett tjugotal representanter från hela förpackningens värdekedja deltar i projektet.

Även om den totala plastmängden ökat under året på grund av vår lansering av grillost har enskilda produkter förbättrats materialmässigt. Exempelvis har vi bytt till tunnare PP-film i påsarna med färdigriven Västerbottensost. Totalt innebär det att vi minskar mängden plast per påse med 25 procent, vilket totalt ger en minskning på cirka 40 ton koldioxidekvivalenter per år. Vi har även förbättrat våra Norrgottförpackningar, både med avseende på material och återvinning. Genom att göra en perforering i kartongmaterialet som omger plastbyttan är det lättare att separera de två materialen och på sätt underlätta källsortering. Dessutom har vi bytt ut drygt 90 procent jungfrulig plast till plast av återvunnet PET-material. Totalt berör dessa båda förändringar inom ost och matfett cirka 7 miljoner konsumentförpackningar per år. I slutet av året togs också beslut om att investera i en ny förpackningsmaskin

Utsläpp från uttransporter kund inklusive biogena utsläpp (ton CO ₂ eq)			
	2021	2020	2019
Total	7 397	6 873	6 170
varav transporter i egen regi	0 **	6 267	6 170 *

* Saknar data på inköpta transporter för 2019

** Lincargos transporter räknas som inköpta från 2021 och ingår i totala utsläpp

Direkta och indirekta utsläpp inklusive biogena utsläpp (ton CO ₂ eq)			
	Scope 1	Scope 2	Scope 3
Produktion och fastigheter			
Oljepannor – fossil eldningsolja	248		
Träpellets			235
El (vattenkraft)			509
Fjärrvärme		10	1
Biogas			576
Läckage köldmedier	63		
Transporter			
Intransporter mjölk	2 118		991
Uttransporter kund, Lincrago AB			6 527
Uttransporter kund, övriga inköpta			870
Tjänsteresor			
Flygresor			8
Tjänste- och bruksbilar samt tjänsteresor egen bil	143		32
Förpackningar			
Förpackningsmaterial			3 443

Vattenanvändning (m3)			
	2021	2020	2019
Totalt	746 877	742 691	736 118
Kommunalt vatten från grundvatten	603 898	573 569	587 254
Kommunalt vatten från ytvatten	141 629	148 682	148 864
Egen vattentäkt	1 350	20 440	i.u

Riven Västerbottensost är en av de produkter som under året har fått en mer klimatvänlig förpackning. Mängden plast i förpackningen har minskat med 25 procent.

för bland annat yoghurt och grädde. Förpackningarna från den nya maskinen innehåller mindre plast och har lägre klimatpåverkan. Totalt kommer Norrmejerier att minska plastanvändningen med cirka 40 ton plast på årsbasis när förbättringarna inom ost, yoghurt och grädde har fått fullt genomslag i produktionen.

Från januari 2022 gäller EU:s nya direktiv för engångsplast. För oss innebär det två förändringar, dels att vi fått byta ut våra plast-sugrör till sugrör av papper, dels att alla produkter med skruvkork från och med 2024 har krav på sig att korkarna ska sitta fast på förpackningarna. För att lösa kraven i det nya direktivet har vi löpande samarbete med vår förpackningsleverantör.

3. Minska matsvinn, avfall och vattenanvändning

Norrmejeriers anläggningar är beroende av medgivande från prövnings- och tillsynsmyndighet för att vi ska kunna bedriva verksamhet. Vi måste följa våra villkor kopplade till verksamheten och dess utsläpp till miljön samt anmäla när större ändringar sker i verksamheten. Speciellt tillstånd gäller för biogasanläggningen vid Umeå mejeri med biologisk behandling av eget avfall. Anmälningsplikt gäller också för fordonstvätt vid mejerierna. Norrmejerier följer lagar, regler och villkor för utsläpp och föroreningar orsaka-

de av verksamheten. Vi mäter också kontinuerligt förbrukning av bland annat vatten, svinn, avfall och utsläpp via avloppet. Beräkningarna nedan bygger på dessa mätningar.

Minska matsvinn och avfall

Matsvinn är livsmedel som produceras i syfte att bli mat men som av olika anledningar inte äts eller dricks upp. Matsvinn uppstår i hela livsmedelskedjan och den största delen, cirka 75 procent, uppstår i hemmen. Enligt Livsmedelsverket slänger varje hushåll i Sverige ca 19 kg ätbar mat per person och år. Det som oftast blir matsvinn är frukt, grönsaker, bröd och matrester. Förutom detta hålls dessutom 18 kg mat och dryck i vasken, per person och år. De produkter som oftast hålls ut är kaffe, te och mejeriprodukter. Att minska matsvinnet är ett viktigt bidrag till klimatet och Sveriges regering har, i linje med mål 12.3 i FN:s Agenda 2030, satt två etappmål för minskat matsvinn. Målen innebär dels att matsvinnet ska halveras per person och år i handels- och konsumentled till 2030, dels att matsvinnet ska reduceras längs hela värdekedjan.

Även om matsvinnet inom livsmedelsindustrin är litet i jämförelse med det matsvinn som sker hos kunder och konsumenter har Norrmejerier ärligen ett svinn motsvarande cirka 12,7 miljoner kg mjölkråvara. Därför är frågan högt prioriterad och under 2020 anslöt sig Norrmejerier till den nationella överenskommelsen för minskat matsvinn, även kallat SAMS.⁶ Initiativet, som leds av IVL Svenska Miljöinstitutet, samlar livsmedelsaktörer och myndigheter som tillsammans ska bidra till att halvera det globala matsvinnet till 2030 genom att minska matsvinnet i hela kedjan från primärproduktionen till konsumenten. Det är enligt oss viktigt med en holistisk syn på matsvinn. Att "putta" matsvinnet framåt eller bakåt i kedjan löser inga problem utan man måste tillsammans komma åt grundorsakerna och minska det totala svinnet för alla parter.

Under 2021 har mjölksvinnet inom Norrmejeriers produktion ökat med 1,2 procentenheter per kg invägd mjölkråvara jämfört med 2020. Orsaken till ökningen är bland annat ett högt initialt svinn vid uppstart av grillrost-produktionen. I beräkningen ingår inte det svinn som uppkommer vid förädlingssteget från helost till bitad, skivad och riven ost. På sikt vill vi utveckla de övergripande svinnberäkningarna per produktkategori; färsvaror, matfett och ost, där hela ostproduktionen inklusive förädling också ingår. Under året har också åtgärder gjorts för att minska matsvinnet i kund- och konsumentled, bland annat förlängd hållbarhet på mjölk och kommunikation kring vår märkning med "ofta-bra-efter" som vi införde på flertalet produkter 2020. Enligt en undersökning som Livsmedelsverket gjort hösten 2021 förstår nästan alla, 91 procent,

Förpackningsmaterial (ton)

	2021	2020	2019
Totalt	3 418	3 469**	3 174
Papp och well	2 740	2 798**	2 524
Plast	639	632**	612
Aluminium	18*	19*	17*
Etiketter	16	15	17
Lim	5,35	5,15	4,18
Andel återvinningsbart material totalt, %	90	91	89
Andel återvinningsbar plast totalt, %	51	53	46
Andel förnybart material totalt, %	77	77	76
Andel återvunnet material totalt, %	8	7	8
Andel icke förnybart material, %	23	23	24

*Uppgifter är beräknade utifrån inköpsdata. Övriga värden bygger på mängd använt material i produktionen

** Siffrorna har ändrats sedan förra redovisningen på grund av att en artikelgrupp tidigare exkluderats i sammanställningen. Nu ingår samtliga kategorier.

Restprodukter och avfall (ton)

	2021	2020	2019
Totalt	103 939	91 708	78 022
Avfall till återvinning	31 977	24 953	13 935
Avfall till energiutgivning	71 872	66 653	63 978
Avfall till deponi	90	102	108
Farligt avfall	120	109	109

Avlopp

	2021	2020	2019
Totalt volym (m3)	726 233	694 702	704 310
COD* (ton)	718	770	485
BOD** (ton)	458	489	305

* Burträsk mejeri mäter BOD och beräknar COD

** Umeå mejeri mäter COD och beräknar BOD

6 SAMS hemsida

”Matlagningsost är på stark tillväxt”

Norrländsk grillost och matlagningsbitar av Västerbottensost har förstärkt Norrmejeriers erbjudande inom segmentet matlagningsost, säger Jörgen Öberg, Chef Kategori Ost på Norrmejerier.

– Västerbottensost matlagningsbitar är de första svenska produkterna i den så kallade parmesanosthyllan. Dessutom har den norrländska grillosten också mottagits mycket väl av konsumenterna.

Vad har varit viktigt för att stärka erbjudandet inom matlagningsost?
– Förutom nya produkter har vi satsat mycket på receptinspiration under året. Vi har också gjort sortimentsoptimeringar inom riven ost.

Vilken har varit er största utmaning?
– Svenskarna är vana att köpa parmesan, som är torrare och spröda-re i sin konsistens än Västerbottensost. En insikt vi tar med oss är att efterfrågan på ett svenskt alternativ har varit lägre än väntat.

Vad vill ni utveckla under 2022?
– Ytterligare stärka vår position inom matlagningsost genom fortsatt utveckling av våra kundsamarbeten och öka efterfrågan hos konsumenterna.

att maten oftast går bra att äta efter bäst före-datum har passerat och 86 procent tycker att tillägget ”ofta bra efter” är ett bra sätt att märka livsmedel. Enligt samma undersökning känner strax över 50 procent av svenskarna till märkningen i dag.

Mängden avfall per kg produkt har ökat under året. I avfallsmängden ingår vassel vilket direkt påverkas av mängden ost som produceras. Den största delen, 99,9 procent, av det totala avfallet återvinns. För att kontinuerligt arbeta med minskning av avfall och svinn är vårt arbete med ständiga förbättringar avgörande. Under 2021 har vi utvecklat arbetet med daglig eller veckovis uppföljning av dessa på avdelningsnivå, men mer arbete med optimeringar krävs framåt.

Minska vattenanvändning och utsläpp till vatten

I dag är en fjärdedel av jordens befolkning hotad av vattenbrist enligt World Resources Institute. Sverige är inte i riskzon men vi kommer behöva förbereda oss för fler säsonger med extrema regn eller temperaturförhållanden. Det är lätt att ta vatten för givet, speciellt i Norrland där vi har bra grundvattennivåer och god vattentillgång jämfört med södra Sverige och andra delar av världen, men sett till de klimatförändringar som sker här och nu är en ansvarsfull vattenanvändning en viktig hållbarhetsfråga för Norrmejerier. Vi följer kontinuerligt upp vattenanvändningen, utsläpp till vatten och vid investeringar i ny utrustning är låg vattenförbrukning en viktig aspekt. Förutom totala produktionsvolymen påverkas vattenförbrukningen bland annat av produktmixen. Varje år utförs cirka 80 000 diskar, bara vid Umeå mejeri. En diskning kan ta mellan tio minuter och tolv timmar, beroende på tankens storlek och rörsystemets längd. Alla Norrmejeriers mejerier använder kommunalt vatten, både grundvatten och ytvatten. Burträsk mejeri använder därutöver kylvatten från Burträsket. Vi arbetar löpande med att optimera vår vattenförbrukning och målet är att minska den totala mängden vatten i produktionen med 15 procent mellan 2021 och 2030. Under 2021 har den totala vattenanvändningen ökat, vilket delvis beror på uppstart av en ny produktionslinje för grillost.

En av de största riskerna i produktionen är utsläpp av mejeriprodukter i avloppet och det är därför viktigt att ha kontroll över dessa. Genom sitt näringsinnehåll är det en miljöbelastning som kan orsaka driftstörningar i det kommunala reningsverket och äventyra mejeriernas miljövillkor, men det medför också onödiga kostnader. Därför sker en kontinuerlig uppföljning av bland annat pH-värde, mängd organiska ämnen och fosfor i avloppsvattnet. Allt i syfte att upptäcka och åtgärda avvikelser. Umeå mejeri har sedan flera år tillbaka en egen biogasanläggning och ett eget reningsverk som tar emot näringsrika rester från mejeriproduktionen

Risakanalys: En planet i balans

Område där risken finns	Riskbeskrivning
Energianvändning	En ohållbar energianvändning påverkar klimatet och miljön negativt samt tär på jordens resurser.
Transporter	Utsläppen från vår verksamhets transporter och resor påverkar klimatet och miljön negativt.
Förpackningar	Ikke förnyelsebart eller materialåtervinningsbart material påverkar miljön negativt och ger upphov till utsläpp samt tär på jordens resurser. Onödigt förpackningsmaterial och farliga kemikalier.
Matsvinn	Producerade varor som inte kommer till användning ger upphov till negativ klimatpåverkan och ökade kostnader.
Avfall	Felaktig avfallshantering påverkar miljön negativt.
Vatten	En ohållbar vattentillgång påverkar miljön negativt samt tär på jordens resurser.
Kemikalier	Negativ miljöpåverkan till följd av bristande hantering av miljö- och brandfarliga produkter.

För mer information om möjlighet till påverkan och riskhantering, se avsnitt om risker och riskhantering i Appendix

i Umeå och Burträsk. Anläggningen utvinner energi som återanvänds i mejeriproduktionen vid Umeå mejeri och kvar blir ett renat avloppsvatten som kan hanteras av det kommunala reningsverket i Umeå. Luleå mejeri levererar sina rester från produktionen till den kommunalt ägda biogasanläggningen i Luleå.

Avloppet från Burträsk mejeri går till Skellefteå kommuns reningsverk och här har vi legat nära gränsvärdet för avloppsvillkor vid ett flertal tillfällen de senaste åren, så även 2021. En åtgärdsplan med framtida investeringar är framtagen, men inget beslut är taget om när investering kan ske.

En hållbar leverantörskedja

I Norrmejeriers produktion och leverantörskedja finns både människor och djur. Vi visar dem omsorg och säkrar villkor och rättigheter, samtidigt som vi tar ansvar för att guida våra slutkonsumenter till medvetna val så att vi tillsammans kan åstadkomma förändring inom både hälsa och klimat.

Övergripande målsättningar

- Säkra god djuromsorg och fortsatt låg antibiotikaanvändning
- Säkra hög livsmedelssäkerhet, utmärkt produktkvalitet och hälsosamma, naturliga produkter
- Säkra ansvarsfulla inköp av foder och insatsvaror
- Säkra god regelefterlevnad och affärsetik

Ett levande Norrland

Lönsamhet ägare/mjölkbönder
Norrlandsk mjölkkräva
Öppna landskap & biologisk mångfald
Bidrag till lokalsamhället

En planet i balans

Klimatpåverkan i värdekedjan
Miljövänliga förpackningar
Svinn & avfall
Vattenanvändning

En hållbar leverantörskedja

Djuromsorg & antibiotikaanvändning
Säkra & hållbara produkter
Ansvarsfulla inköp i värdekedjan
Affärsetik & antikorrupcion

En god arbetsplats

Engagemang medarbetare
Kompetens & ledarskap
Hälsa & säkerhet (arbetsmiljö)
Jämställdhet, mångfald & likabehandling

Globala utvecklingsmål och delmål

Mål 2 Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och främja ett hållbart jordbruk

För att bidra till **delmål 2.4**, som handlar om hållbara livsmedelssystem och ekosystem samt stärkt förmåga att anpassa sig till klimatförändringar, främjar Norrmejerier lokala och svenska inköp. Vid inköp från andra delar av världen eftersträvas i så stor utsträckning som möjligt olika typer av hållbarhetscertifieringar som skall säkerställa att ekosystem eller lokala samhällen inte skadas.

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

För att bidra till **delmål 8.5** och **8.7**, som handlar om att vidta åtgärder för anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män samt personer med funktionsnedsättning, lika lön för likvärdigt arbete och för att avskaffa tvångsarbete och barnarbete, ställer Norrmejerier krav på hållbarhetscertifieringar vid inköp av kritiska insatsvaror. Vårt samhällsansvar speglas också i vilka leverantörer och partners vi väljer att samarbeta med.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

För att bidra till **delmål 12.2** och **12.4**, som handlar om hållbar och effektiv användning av naturresurser och miljövänlig hantering av kemikalier, värderar Norrmejerier kontinuerligt leverantörer och insatsvaror med avseende på bland annat kemikalier och miljö.

Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

För att bidra till **delmål 15.1** och **15.2**, som handlar om att bevara, skydda och återställa ekosystem och biologisk mångfald samt stoppa avskogning, främjar Norrmejerier den biologiska mångfalden genom att stimulera till fortsatt jordbruk och minskad igenväxning i Norrland samt genom krav på hållbarhetscertifiering av råvaror vid inköp.

Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen

För att bidra till **delmål 16.5**, som handlar om att minska alla former av korruption och mutor, har Norrmejerier ett strikt regelverk för relationer med kunder och leverantörer och för att säkerställa efterlevnad görs både interna och externa revisioner.

Svenska miljömål

För att bidra till flera av de svenska miljömålen, till exempel begränsad klimatpåverkan, levande skogar, ett rikt växt- och djurliv och en giftfri miljö, har Norrmejerier som mål att göra

så mycket lokala inköp som möjligt och att all ekologisk mjölkkräva skall vara KRAV-certifierad och allt emballage FSC-certifierat. Norrmejerier har också strikta krav på hur

antibiotika får användas på gård och kontrollerar all mjölk som kommer till mejeriet med avseende på antibiotika.

Begränsad klimatpåverkan

Levande skogar

Ett rikt växt- och djurliv

Giftfri miljö

Resultat

Ett levande Norrland
Lönsamhet ägare/mjölkbönder
Norrländsk mjölkråvara
Öppna landskap & biologisk mångfald
Bidrag till lokalsamhället

En hållbar leverantörskedja
Djuromsorg & antibiotikaanvändning
Säkra & hållbara produkter
Ansvarfulla inköp i värdekedjan
Affärsetik & antikorruption

En planet i balans
Klimatpåverkan i värdekedjan
Miljövänliga förpackningar
Svinn & avfall
Vattenanvändning

En god arbetsplats
Engagemang medarbetare
Kompetens & ledarskap
Hälsa & säkerhet (arbetsmiljö)
Jämställdhet, mångfald & likabehandling

Hållbarhetsresultat

Mål mot 2024, 2025 och 2030	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Säkra god djuromsorg och fortsatt låg antibiotikaanvändning			
100% av gårdarna skall uppfylla kraven för djuromsorg/djurvålfärd/djurskydd, % gårdar utan förelägganden	97,2	97,6	97,2
Säkra hög livsmedelssäkerhet, utmärkt produktkvalitet och hälsosamma, naturliga produkter			
Inga återkallelser av produkt, antal återkallelser	0	0	1
Maximalt 25 reklamationer 2025 och maximalt 15 reklamationer per miljon sålda förpackningar 2030, antal reklamationer per miljon sålda förpackningar	44	52	36
Säkra ansvarsfulla inköp av foder och insatsvaror			
100% av den soja som används i foder skall vara ansvarsfullt producerad enligt internationellt erkända certifieringar eller omfattas av krediter, %	100	100	100
100% av den palmoilja som används i foder ska uppfylla certifieringskraven enligt kriterier fastställda av Roundtable Sustainable Palm Oil (RSPO) senast 2024, %	0	0	0
100% av kartongmaterialet i primärförpackningarna skall vara FSC-certifierat , %	96	97	98
100% av Normmejeriers förstahandsleverantörer av insatsvaror* skall underteckna uppförandekoden för leverantörer, %	70	32	0
Säkra god regelefterlevnad och affärsetik			
100% av Normmejeriers anställda skall underteckna uppförandekoden vid revideringar, %	0	0	0
Ingen avvikelse för korruption eller bestickning vid revisioner eller stickprov från revisionsbyrå, antal styck	0	0	0
Inga böter eller andra påföljder – följa lagar och förordningar inom dataskydd, marknadsföring, miljö och det sociala och ekonomiska området, antal styck	0	2	0

*Insatsvaror är de produkter som används i produktionen, det vill säga råvaror, emballage, tillsatsmaterial mm

Leverantörskedja och uppförandekod

Norrmejeriers viktigaste löften till våra intressenter är god djuromsorg och livsmedelssäkerhet. Samtidigt är utmärkt produktkvalitet och ansvar i hela leverantörskedjan avgörande för att vi ska bibehålla ett högt förtroende bland våra intressenter.

Norrmejeriers leverantörskedja är komplex och inbegriper tusentals aktörer, partner och leverantörer som hjälper oss att driva verksamheten framåt varje dag. När det kommer till leverantörer har Norrmejerier två stora poster som dominerar, dels norrländsk mjölkråvara från de norrländska mjölkbönderna, dels förpackningsmaterial med ursprung i Sverige och Europa. Andra inköp omfattar bland annat fruktberedningar, rapsolja, rengöringsmedel, energi, vatten och tjänster inom maskinservice, städning, marknadsföring, försäljning och it. Huvuddelen av dessa inköp sker från lokala, svenska eller europeiska leverantörer.

Vi vill att hela leverantörskedjan ska vara hållbar. Det betyder att vi, förutom djuromsorg, livsmedelssäkerhet och kvalitet, kontinuerligt behöver värna om miljöskydd och ekosystem, mänskliga rättigheter, arbetstagares villkor, affärsetik och antikorruption vid både inköp och samarbeten. I framtiden kommer det bli ännu viktigare att uppfylla olika krav inom hållbarhet. Exempelvis skickade regeringen ut en remiss i höstas om obligatoriska hållbarhetskrav vid offentlig upphandling. Dessa förväntas träda i kraft från och med juli 2022. Enligt förslaget ska upphandlande myndighet eller offentlig

enhet alltid beakta klimatet och har en skyldighet att – då det är relevanta hänsyn till miljö, djuromsorg samt sociala och arbetsrättsliga aspekter. För att uppfylla Upphandlingsmyndighetens nya rekommenderade hållbarhetskriterier för mjölk och mejeri har vi utökat de krav vi ställer på mjölkgårdar som levererar mjölkråvara till Norrmejerier. Norrgården, vårt kvalitets- och hållbarhetssystem för gård, har bland annat uppdaterats gällande krav på förnybar el samt certifierad palmolja i foder.

Konsumenternas lojalitet och förtroende för Norrmejerier är en viktig konkurrensfaktor. Eftersom konsumenternas efterfrågan på hälsosamma och hållbara produkter ökar strävar Norrmejerier efter transparens och öppenhet. Det gör vi genom att arbeta med hållbarhetscertifieringar, tydliga märkning och konsumentinformation för att det ska vara enkelt att göra medvetna val.

Längs hela värdekedjan finns många potentiella risker som Norrmejerier antingen kan påverka direkt eller indirekt. Den direkta styrningen omfattar den direkta miljömässiga, sociala och ekonomiska påverkan som vår egen verksamhet har. Där har vi större möjlighet

att påverka genom bland annat nyckeltal och uppföljning. Den indirekta påverkan har vår verksamhet främst som ett resultat av våra nödvändiga samarbeten och affärsrelationer. Denna påverkan ligger utanför Norrmejeriers direkta kontroll, men vi har möjlighet att genom vårt inflytande, krav och uppföljning ständigt arbeta för att förbättra situationen. Se vidare om riskanalys i appendix.

För att säkra en hållbar leverantörskedja har vi sedan många år tillbaka tagit fram en uppförandekod. I den beskrivs våra löften, värderingar och riktlinjer i förhållande till våra kunder, konsumenter och samarbetspartner. Då vår organisation och vårt hållbarhetsarbete har utvecklats och omvärldens krav förändrats har en uppdatering av befintlig uppförandekod påbörjats. Den kommer att bli klar under 2022. Vid uppdateringen kommer vi även att ta hänsyn till den frivilliga uppförandekoden för hållbarhet i livsmedelsbranschen vilken EU lanserade i juli 2021. Den riktar sig främst till leden i livsmedelskedjan som ligger mellan primärproducenter och konsumenter, det vill säga förädlingsindustrin, handel, restauranger och storkök. Den innehåller flera övergripande hållbarhetsmål, till exempel motverkande och minskning av matsvinn, en klimatneutral livsmedelskedja i Europa 2050 samt hållbar ekonomisk tillväxt, sysselsättning och god arbetsmiljö.

1. Säkra god djuromsorg och fortsatt låg antibiotikaanvändning

Den svenska djurskyddslagstiftningen ligger, sett ur ett internationellt perspektiv, på en hög nivå. God djuromsorg är en mycket viktig fråga för att konsumenter och kunder ska känna förtroende för Norrmejeriers produkter. Brister i djuromsorg riskerar att påverka både förtroende och lönsamhet negativt för Norrmejerier.

Märkningar, certifieringar och andra krav som uppfylls

- ✓ All ekologisk mjölkkråvara är KRAV-certifierad
- ✓ Alla mejeriprodukter är fria från genmodifierade organismer (GMO), palmoilja och soja
- ✓ All kakao som används i produkter är UTZ/Rain forest alliance certifierad
- ✓ All förnybar plast som finns i primärförpackningarna är Bonsucro- eller ISCC-certifierad

Norrmejerier har nolltolerans mot brister inom djuromsorg, djurvälstånd och djurskydd och vårt kvalitetssäkringssystem Norrgården är en garanti för detta. Norrgården bygger på lagar, förfordningar, föreskrifter, tvärvillkor, branschpolicy, branschriktlinjer och Norrmejeriers egna regler för god djuromsorg. Alla gårdar som levererar mjölkkråvara till Norrmejerier inspekteras i normalfallet minst en gång vartannat år av Norrmejerier eller ett oberoende certifieringsorgan.

För de gårdar som inte har några avvikelser vid föregående revisionsbesök kan revisionsperioden utökas till att vara tre år. Upp-täckta allvarliga avvikelser vid revisionsbesök kan gården stängas av omedelbart för leverans av mjölkkråvara till mejeriet. Då kontaktas även berörd myndighet och LRF:s omsorgsgrupp eller liknande. Gårdar med underkänt revisionsbesök eller allvarliga avvikelser får utökad kontrollfrekvens med upp till fyra revisioner och egenkontroller per år.

Under 2020 upprättades ett nationellt branschråd för djuromsorg där Norrmejerier ingår. Syftet är att tillsammans hitta sätt att förebygga att djur far illa samt utöka samverkan mellan bransch och myndigheter. Även internt har en särskild arbetsgrupp sett över regler, riktlinjer och föreningens stadgar med avseende på djuromsorg. Vi begär regelbundet ut förelägganden kopplat till våra gårdar från länsstyrelserna i de fyra nordliga länen. I mitten av 2021 genomfördes en konsumentundersökning om attityder till djuromsorg med hjälp av företaget NEPA. Resultatet visar inte oväntat att djuromsorg är en viktig fråga för konsumenterna. De svarande lyfter det som särskilt viktigt att djuren får utöva ett naturligt beteende och röra sig fritt.

Under 2021 hade 2,8 procent av våra gårdar fått förelägganden med avseende på bland annat utrymme och smutsiga djur. När en gård får förelägganden ska avvikelser åtgärdas annars riskerar gården att få ytterligare förelägganden eller djurförbud. Under 2021 har en gård blivit utesluten som medlem hos Norrmejerier på grund av upprepade förelägganden från Länsstyrelsen i Västerbotten.

En annan risk, sett till konsumenternas förtroende för svensk djurhållning, är den översyn av beteslagstiftningen som drivs av LRF efter en motion på deras stämma. För Norrmejerier är det fortsatt viktigt att mjölkkor får komma ut på bete. Enligt djurskyddslagen ska mjölkkor i norra Sverige vara på bete minst två månader under perioden maj till oktober. Enligt en undersökning i början av 2021 har 46 procent av Norrmejeriers mjölkgårdar korna på bete minst tre månader eller mer och 40 procent av gårdarna har haft korna ute minst fyra månader eller mer.

Kravcertifierad mjölkkråvara

Norrmejerier är medlem i Krav och all ekologisk mjölkkråvara som används i Norrmejeriers produkter är Kravcertifierad och kontrollerad enligt Kravs standard för ekologisk mjölkproduktion. Kravs regelverk är mer långtgående än det som gäller för EU:s ekomärke. Det gäller inom bland annat områdena klimatpåverkan, djuromsorg och socialt ansvar.

Andelen ekologisk Kravcertifierad mjölkkråvara utgör 15,5 (16) procent av den totala mjölkinkvägnen på Norrmejerier. Då försäljningen av ekologiska mejeriprodukter i Sverige minskat som en följd av flera olika orsaker, bland annat minskad exponering i butik, har en obalans mellan tillgång på ekologisk mjölkkråvara och försäljning av ekologiska produkter uppkommit och strax över 60 procent av den invägda ekologiska mjölkkråvaran har fått säljas som konventionell mjölk under 2021. Norrmejerier har därför tvingats sänka ekotillägget till de medlemmar som levererar ekologisk mjölkkråvara under året som gått.

Under året har vi varit med och sponsrat den EU-finansierade kampanjen "Känn lugnet" som är en satsning på mer ekologiska livsmedel. Organic Sweden och Ekologiska Lantbrukarna står bakom kampanjen som lyfter fram fördelarna med att välja ekologiskt,

bland annat ökad biologisk mångfald och extra god djuromsorg. Än så länge har vi inte sett någon positiv effekt av kampanjen på försäljningen av ekologiska mejeriprodukter.

Låg användning av antibiotika på norrländska mjölkgårdar

Antibiotikaresistenta bakterier ökar i hög takt runt om i världen. Världshälsoorganisationen, WHO, klassar antibiotikaresistens som ett av de största hoten mot folkhälsan. Sverige, inklusive Norrland, har generellt en restriktiv användning av antibiotika och enligt europeiska läkemedelsmyndighetens årliga rapport är Sverige för elfte året i rad det land som använder minst antibiotika i EU.

I Sverige är antibiotika receptbelagd, därför behandlas enbart sjuka djur med antibiotika. I andra länder är det mer vanligt med mediciner av hela djurgrupper utan veterinärmedicinska skäl för att öka djurens tillväxt. I Sverige utgår vi från att friska djur inte behöver antibiotika och har, tack vare en restriktiv antibiotikaanvändning och förebyggande djurhälsövård, relativt låg resistens.

Norrmejerier har tydliga regler för att hindra att mjölk från kor som behandlas med antibiotika når ut till konsumenter. Under själva behandlingen och en tid efteråt hålls kon i karens och mjölken

kasseras på gården. Som en extra säkerhetsåtgärd kontrolleras all mjölk innan den tas in på mejeriet. Om den innehåller spår av antibiotika kasseras den. Under 2021 kasserades totalt 85 ton mjölkkråva på grund av spår av antibiotika.

2. Säkra hög livsmedelssäkerhet, utmärkt produktkvalitet och hälsosamma, naturliga produkter

Livsmedelssäkerhet, spårbarhet och utmärkt produktkvalitet är av stor vikt genom hela försörjningskedjan. I arbetet med livsmedelssäkerhet måste varje litet steg i värdekedjan tas på lika stort allvar, oavsett om man är mjölkproducent på en gård, arbetar inom mejeriet eller med logistik. Vi säkerställer att varje del i hela värdekedjan fungerar väl, så att konsumenterna och kunder tryggt ska kunna välja Norrmejeriers varumärken och produkter. Det är en förutsättning för Norrmejeriers goda rykte, långsiktiga konkurrenskraft och lönsamhet.

Norrmejerier följer noggrant lagar, regler och riktlinjer. Därutöver har vi ett flertal certifieringar och följer standarder för att garantera trygghet vad gäller livsmedelssäkerhet, hygien, spårbarhet, miljö och arbetsmiljö. Mejerierna är certifierade enligt FSSC22000 (The Foun-

dation Food Safety System Certification) och arbete med HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) är en del av vårt systematiska arbete för att identifiera, förebygga, reducera och undanröja livsmedelssäkerhetsfaror. Beslut om huruvida en produkt ska återkallas från marknaden fattas alltid med utgångspunkt i konsumentens säkerhet. Under 2021 har vi inte haft några produktåterkallelser.

Utmärkt produktkvalitet

För Norrmejeriers konkurrenskraft är det viktigt att leverera goda mejeriprodukter av utmärkt kvalitet. Grunden är en mjölkkråva som uppfyller höga krav på hygien och näringssammansättning och därför har Norrmejerier ett särskilt kvalitetssäkringssystem för mjölkproduktion som heter Norrgården®. Det omfattar samtliga medlemmar som årligen genomför en egenkontroll enligt checklisten i Norrgården. Detta följs upp med regelbundna revisioner från Norrmejerier och externa revisionsbolag på respektive gård. Varje gård kontrolleras dessutom av myndigheter. Under 2021 startade vi tillsammans med SLU, Arla och Falköpings mejeri ett forskningsprojekt med syfte att minska förekomsten av kvalitetsavvikande blåbärsmak i mjölkkråva och klarlägga hur man kan hjälpa drabbade gårdar. Projektet finansieras av Familjen Kamprads stiftelse och Stiftelsen lantbruksforskning.

I mejeriverksamheten pågår ett ständigt kvalitetsarbete med hjälp av riskanalyser, kritiska styrpunkter, kontroller och optimeringar. Under 2021 har Luleå mejeri installerat en "bactofug" som centrifugerar bort bakteriesporer från mjölken, för att ytterligare förbättra kvalitet och förlänga hållbarhet på färskvarusortimentet. För att fånga upp avvikelser förs statistik på reklamationer från konsument. De hanteras på ett systematiskt arbetssätt med utredning och vidtagande av förebyggande åtgärder för att de inte ska upprepas. Under 2021 var antalet reklamationer per miljon sålda förpackningar 44 (52) stycken, en minskning mot 2020. De främsta orsakerna till reklamationer var för tunn konsistens på syrade mjölkprodukter, läckage i mjölkförpackningar samt torr och smulig ost. Vi arbetar fokuserat och systematiskt med förbättringar för att ytterligare reducera antalet konsumentreklamationer.

Hälsosamma och naturliga produkter

Norrmejeriers produkter ska inte bara smaka gott, utan även passa in i en hälsosam och bekväm livsstil – dels för att bidra till en positiv samhällsutveckling, dels för att möta konsumenternas allt större efterfrågan på nyttiga livsmedel med så få tillsatser som möjligt. Därför har vi bland annat tydliga riktlinjer för användning av socker och tillsatser vid utveckling av nya produkter.

Mjölk och andra mejeriprodukter är ett enkelt sätt att få i sig det mesta som kroppen behöver för att må bra. Mjölk som råvara innehåller mer näring än någon annan dryck, exempelvis mineraler och vitaminer (inte minst kalcium), magnesium och olika B-vitaminer. Mjölk, fil och yoghurt är även berikad med vitamin D i en form som lätt tas upp av kroppen.

Enligt Livsmedelsverket visar forskning att magra mejeriprodukter förebygger några av våra vanligaste folksjukdomar såsom högt blodtryck, stroke och diabetes typ två. Den sammanlagda vetenskapen baserad på systematisk bedömning av tillgänglig forskning visar inga samband mellan mjölk och försämrad hälsa. Även FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, FAO, poängterar att mjölk är en värdefull näringskälla med stor betydelse för hälsa i världen. Trots det framhäver enskilda studier att mjölk skulle vara mindre hälsosamt.

Norrmejerier erbjuder magra och nyckelhålmärkta produkter inom flera segment. Nyckelhålet är Livsmedelsverkets symbol för nyttigare produktalternativ, det vill säga mat med mindre socker och salt, mer fullkorn och fibrer och nyttigare eller mindre fett. Norrmejerier har också riktlinjer för tillsats av socker som innebär att vi ska hålla en så låg sockerhalt som möjligt sett till smak och i möjligaste mån erbjuda naturella varianter i kategorin. Våra riktlinjer tillåter inte heller sötningsmedel. Regeringen har gett Livsmedelsverket i uppdrag att tillsammans med livsmedelsbranschen skapa förutsättningar för en överenskommelse om att sänka halterna av salt och socker i livsmedel. Myndigheten ska också ta fram kunskapsunderlag om hur intaget av energitäta men näringsfattiga livsmedel ska minska. Ohälsosamma matvanor är en av de största orsakerna till ohälsa och för tidig död i Sverige och i världen. Med ohälsosamma matvanor menas ett för lågt intag av bland annat fullkorn, grönsaker, frukt, fisk, nötter och frön samtidigt som intaget av salt och socker är för högt. Ungefär 40 procent av svenskarna bedöms äta ohälsosamt.

3. Säkra ansvarsfulla inköp av foder och insatsvaror

Jordbruk och livsmedelsproduktion påverkar miljö och ekosystem. Biologisk mångfald är ett komplext system där varje art har sin funktion och vi är beroende av de tjänster som systemet erbjuder, till exempel rent vatten och virke. Vi värnar om den biologiska mångfalden i Norrland, se kapitlet Ett levande Norrland. Dessutom har vi ett ansvar för ekosystemen på de platser vi köper foder och insatsvaror från. Ingen enskild aktör sitter på alla lösningar utan det är ett gemensamt arbete och ansvar som krävs. Norrmejerier tar särskild hänsyn vid inköp av soja, palmolja, kakao och cellulosa.

7 [Ethical Trading Initiative Sveriges hemsida](#)

Hållbart foder

Soja är en av världens viktigaste grödor för produktion av protein, olja och djurfoder. Sojaodling är ofta storskalig och vid expansion kan stora naturvärden förstöras. Norrmejerier är därför ansluten till den Svenska Sojodialogen, vilket betyder att den soja som ges till djuren är ekologisk, ProTerra certifierad, certifierad enligt Round Table on Responsible Soy Association (RTRS) eller omfattas av RTRS-krediter. Vi ser positivt på att andelen soja i kraftfoder har minskat kontinuerligt över tid och enligt nationella uppgifter ingår i genomsnitt 2,5 procent soja i den svenska foderstaten till mjölkkor. Från årsskiftet övergår den Svenska Sojodialogen till en ny plattform för riskgrödor som kommer att hanteras av den ekonomiska föreningen ETI Sverige (Ethical Trading Initiative Sverige).⁷ Norrmejerier har ansökt om medlemskap och hoppas på så sätt även framåt kunna arbeta för en mer hållbar sojahantering globalt.

Dagens mjölgårdar är beroende av kraftfoder för en god mjölkavkastning. De av våra gårdar som inte har förutsättningar för egen odling köper spannmål med huvudsakligt ursprung från Norrland eller övriga Sverige. Det finns ett intresse bland de norrländska mjölgårdarna att öka självförsörjningsgraden av foderspannmål och andra grödor och på sikt helt fasa ut sojaanvändningen i foder.

En utmaning är hållbarhetsaspekterna på palmolja och de rester från palmoljeproduktionen som används i foder. Palmolja utvinns ur oljepalmer, som odlas i stora plantager i framför allt Indonesien och Malaysia. Risken för regnskogsskövling, förstörda ekosystem och inskränkning på människors rättigheter är stor. I januari 2021 antog den svenska foderbranschen en ny överenskommelse om att bara sälja fettprodukter av certifierad palmolja efter december 2024. Det betyder att Norrmejerier under året har kunnat höja ambitionen och tidigarelagt målsättningen om att all palmolja som används i foder ska vara certifierad enligt kriterierna i Round Table on Sustainable Palmoil (RSPO) eller omfattas av RSPO-krediter senast i december 2024 i stället för 2030. Från 2022 kommer även palmolja att hanteras i den nya plattformen för riskgrödor som ETI Sverige ansvarar för.

Allt foder som används till mjölkande kor är helt fritt från genmodifierade grödor, så kallade GMO.

Hållbara insatsvaror i produktionen

Våra regler för livsmedelssäkerhet, kvalitet och miljö gäller även för våra leverantörer. Innan vi gör en överenskommelse med en leverantör, görs en utvärdering för att säkerställa att leverantören uppfyller våra krav och förväntningar, vilket i vissa fall inkluderar

fysiska besök. I de fall en leverantör inte efterlever våra krav avslutar vi det affärsmässiga samarbetet om inte förbättringar sker inom en överenskommen tidsperiod.

Norrmejeriers produktsortiment har alltid varit fritt från GMO och alla produkter är också fria från soja och palmolja.

Sedan slutet av 2020 är också all inköpt kakao certifierad enligt UTZ, som numera ingår i Rain Forest Alliance. Handeln med kakao bygger på flera led där många skall dela på vinsten och den andel som tillfaller odlarna tenderar att vara mycket liten. Odlarnas svaga ekonomiska ställning gör det svårt att investera i mer effektiv produktion samt utbildning. Dessutom är barnarbete vanligt förekommande. Livsmedelsbranschen har ett stort ansvar för att kakao odlarna och deras familjer får en mer hållbar tillvaro och andelen UTZ-certifierad kakao har ökat över tid.

8 [FSC Sveriges hemsida](#)

En annan viktig hållbarhetsaspekt vid inköp från leverantörer är certifieringar av de råvaror som används i förpackningsmaterial. Alla Norrmejeriers kartongförpackningar ska komma från FSC-certifierad skogsråvara⁸, vilket uppfylls av mer än 90 procent av våra förpackningar. Under 2021 har även kartongmaterialet i våra Norrgott-förpackningar blivit FSC-certifierat. Sedan tidigare är det också klart att Tetra Pak och deras leverantör Braskem blev certifierade medlemmar i Bonsucro/Chain of Custody Certified Company. Det är en organisation som säkrar spårbar och hållbar odling av sockerrör, som bland annat används som råvara vid framställning av förnybar plast till förpackningar och skruvkorkar. Då huvuddelen av Norrmejeriers färskvaruförpackningar kommer från Tetra Pak är detta ett viktigt steg för en mer hållbar leverantörskedja.

Norrmejerier utgår i sitt arbete från FN:s Global Compacts principer om socialt ansvar, antikorruption och miljö, vilket speglas i de

normer vi själva följer. Vi förväntar oss också att våra leverantörer och deras underleverantörer lever upp till motsvarande normer. Norrmejerier är även medlem i SEDEX (Suppliers Ethical Data Exchange), som tillhandahåller en databas för hållbarhetsdata (arbetsätt, hälsa och säkerhet, miljö och etik). Där redovisar vi data till våra samarbetspartners.

Vi har ett digitalt system för leverantörsenkäter, som inkluderar utvärdering/godkännande av Norrmejeriers uppförandekod och hittills har 70 procent av våra leverantörer av emballage och insatssvaror hunnit godkännas av Norrmejerier i systemet. Framöver fortsätter arbetet med övriga leverantörer. Under 2021 har vi också påbörjat en uppdatering av vår uppförandekod utifrån nya regler och riktlinjer mot 2030.

Under 2022 förväntas EU-kommissionen presentera sitt förslag om en ny europeisk lag för hållbar bolagsstyrning, även kallad Sustainable Corporate Governance. I förslaget väntas en del handla om mänskliga rättigheter och human rights due diligence, och en del om miljö och klimat. Den kommer att omfatta alla företag, även mindre och medelstora. Det betyder att vi behöver ha ännu bättre kontroll på risker kopplat till miljö och mänskliga rättigheter i hela vår leverantörskedja, vilket även betyder att vi behöver stärka våra rutiner och leverantörsbedömningar vid inköp. För att underlätta arbetet med leverantörsbedömningar har vi därför börjat titta på olika webbaserade system som kan underlätta insamlingen av data. Beslut om detta kommer troligen att tas under 2022.

4. Säkra god regelefterlevnad, mänskliga rättigheter och affärsetik

För Norrmejerier är det alltid viktigt att följa lagar och förordningar. Vi anpassar våra policyer till gällande lagstiftning, utbildar medarbetare och vidtar åtgärder mot bristande efterlevnad av regler. Målet är att inte få några böter eller andra påföljder på grund av bristande efterlevnad av lagar eller bestämmelser inom dataskydd (GDPR), marknadsföring/märkning, eller det miljömässiga, sociala eller ekonomiska området.

Från och med november 2021 gäller en ny europeisk lag (Unfair Trading Practices) som ger skydd mot otillbörliga handelsmetoder för alla livsmedelsleverantörer oavsett storlek. Den ska främja sundare och rättvisare villkor i hela livsmedels- och jordbrukssektorn och ge bättre likviditet för aktörerna i början av kedjan. Det är till exempel förbjudet med sena betalningar, att kräva betalt för hantering av kundklagomål eller att använda företagshemligheter.

Därutöver är vissa handelsmetoder endast tillåtna i de fall där köpare och säljare klart och tydligt har avtalat om dem i förväg, exempelvis betalning för personalkostnader för att inreda lokaler som används vid försäljning av leverantörens produkter eller re-turnering av osålda produkter till leverantörer utan att betala för bortskaffandet. Den nya lagen är ett viktigt verktyg i dialogen med våra kunder inom detaljhandeln.

Ur ett konsumentperspektiv är det också viktigt med tydlig märkning på förpackningar och marknadsföring som uppfyller både regelverk och etiska normer. För att säkra det har Norrmejerier en förpackningsmanual som används vid framtagning av nya produkter, och medlemskap i Sveriges Annonssörers och Reklamombudsmannen där man kan få rådgivning gällande marknadsföring.

Socialt och etiskt ansvarstagande

De mänskliga rättigheterna är universella och slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter. Vi utgår i vårt arbete från FN:s Global Compacts regler om socialt och etiskt ansvar, vilket avspeglar sig i de normer vi själva följer. Norrmejerier är medlem i SEDEX (Suppliers Ethical Data Exchange)⁹, som tillhandahåller en databas för hållbarhetsdata inom arbetssätt, hälsa, säkerhet, miljö och etik. Norrmejerier tar ställning mot alla former av kränkningar mot mänskliga rättigheter, diskriminering, sexuella trakasserier och barnarbete. Vi samverkar med våra leverantörer för att åstadkomma goda arbetsvillkor och minska risken för barnarbete, tvångsarbete och diskriminering.

Antikorrupktion

Norrmejerier har nolltolerans mot alla former av mutor, korrupktion eller annan otillbörlig påverkan och har därför ett strikt regelverk kring relationer med kunder och underleverantörer för att undvika misstankar om oegentligheter. Att bedriva verksamheten på ett hederligt och etiskt sätt är centralt för vår verksamhet, vårt anseende och vår långsiktiga affär. Vi ser löpande över policyer och processer så att de följer gällande lagstiftning.

Norrmejeriers uppförandekod tydliggör de affärsetiska riktlinjer vi arbetar efter och de höga krav vi ställer på oss själva och på dem vi arbetar med. Uppförandekoden tar bland annat upp hur vi ser på gåvor, resor och middagar i samband med leverantörskontakter. Den fastställs av Norrmejeriers styrelse och finns tillgänglig på Norrmejeriers intranät och efterlevnaden granskas regelbundet genom interna revisioner. Norrmejerier har också tydliga kredit- och attestregler som ska

motverka oegentligheter. Under 2021 hade vi inga avvikelser gällande korrupktion eller bestickning vid externa revisioner och stickprov.

I samband med revideringen av uppförandekoden med start 2022 planerar vi också att införa en mer formell process där medarbetare signerar att de läst och tagit del av den nya och uppdaterade versionen av Norrmejeriers uppförandekod. I början av 2022 lanserar vi även en ny visselblåsarfunktion där personer som påtalar missförhållanden i verksamheten skyddas genom att ett externt och oberoende företag tar emot ärendet. Information och länk till visselblåsarsystemet kommer att finnas på intranätet samt på hemsidan. Alla ledare och medarbetare kommer att informeras om det nya systemet och syftet med funktionen. Visselblåsarsystemet ska minska risken för missförhållanden med påföljande skada på personal, intäkter eller omgivande samhälle.

Risikanalys: En hållbar leverantörskedja

Område där risken finns	Riskbeskrivning
Produktkvalitet och säkerhet	Hälsorisker för konsument (mikrobiella, kemiska, främmande ämnen, allergener). Felaktig innehållsdeklaration.
Djurhållning och antibiotika	Brister i djuromsorg. Risk för antibiotikaresistenta bakterier.
Soja, palmolja och kakao	Avskogning och negativ påverkan på biologisk mångfald. Fördrivning av ursprungsbefolkning. Barnarbete.
Råvara till förpackningsmaterial	Avskogning och negativ påverkan på miljö och biologisk mångfald. Fördrivning av ursprungsbefolkning.
Leverantörer av råvaror och insatsmedel	Brott mot mänskliga rättigheter. Dåliga arbetsvillkor. Korrupktion och miljöbelastning.
Etik och redlighet	Okunskap om lagstiftning. Ekonomiskt motiverat fusk. Mervärdesmärkningar. Mutor och korrupktion.

För mer information om möjlighet till påverkan och riskhantering, se avsnitt om risker och riskhantering i Appendix

”Hållbarhet särskilt viktigt för framtidens mjölkproduktion”

Klimatarbetet är både en stor utmaning och en stor möjlighet för våra medlemmar, säger Helena Uppenberg, medlemschef på Norrmejerier.

– Arbetet som görs inom Klimatkollen är viktigt för att säkra framtidens mjölkproduktion. Under 2021 påbörjade våra medlemmar mätningar av sin klimatpåverkan genom detta program, vilket jag är övertygad kommer stärka vår konkurrenskraft framöver.

Vilken har varit den största utmaningen under året?

– Vår klimatpåverkan är en utmaning, det är inte bara att ställa om över en natt utan måste gå hand i hand med att lösa den andra stora utmaningen: att öka lönsamheten för våra mjölkbönder. Pandemin har varit en tredje utmaning som vi nu hoppas lägga bakom oss.

Vilka händelser har varit särskilt viktiga för medlemmarna?

– Självklart är det betydelsefullt att vi har fått en ny vd och det fokus han har satt framåt, med mer effektiva arbetssätt och kostnadsbesparingar. På produktsidan har lanseringen av grillost varit viktig.

9 [SEDEX hemsida](#)

Jubilerande mjölkbönder

Under året har vi firat de medlemmar som tilldelats plaketter och diplom för leverans av mjölk med utmärkt kvalitet. De har under många år garanterat en långsiktig, hållbar mjölkproduktion i Norrland. På grund av att det ordinarie kretsmötet och föreningsstämman genomfördes digitalt med anledning av Coronapandemin uppvaktades jubilarerna med blomstercheck och plaketter per post.

12 år efter guldmedalj

(35 godkända år med utmärkt kvalitet)

- Alf & Annelie Bergström, Noraström

9 år efter guldmedalj

(32 godkända år med utmärkt kvalitet)

- Lennart & Lisbeth Antonsson, Bureå

- Gösta & Ewa Holmberg, Robertsfors
- Birgitta & Harry Isaksson, Luleå
- Anna-Lisa & Kent-Olof Jakobsson, Vindeln

6 år efter guldmedalj

(29 godkända år med utmärkt kvalitet)

- Greger & Birgitta Lögdström, Robertsfors
- Åke Fredriksson & Carina Eriksson, Tväråmark

- Ulf & Irene Oja Johansson, Älvsbyn
- Birgitta Hållberg, Arnäsval

3 år efter guldmedalj

(26 godkända år med utmärkt kvalitet)

- Tomas och Helena Ågren, Vännäs
- Sture & Eva Eriksson, Kåge
- Birgit & Gunnar Pettersson, Hötjärn

LRF:s guldmedalj 2020

(23 godkända år med utmärkt kvalitet)

Efter mer än ett års väntan överlämnades LRF:s guldmedalj till våra jubilarer av H.M Konungen vid en ceremoni på slottet hösten 2021.

- Ulla-Karin Strandberg & Lennart Moström, Norrfors
- Anna-Britta & Herbert Nyman, Altersbruk
- Simon Borgström, Vindelgransele (deltog ej i ceremonin)

LRF:s guldmedalj 2021

(23 godkända år med utmärkt kvalitet)

- Sören & Christina Myrestam, Lillpite
- Anette & Mikael Nilsson, Älvsbyn
- Åke Andersson, Lövånger
- Bengt Fredriksson, Storuman
- Sture & Ingrid Eriksson, Älandsbro
- Mikael Andersson & Anita Ekholm, Kalix
- Michael Långström & Maria Ceder, Kåge
- Lars Nydahl, Härnösand, Härnösand

Medaljen delas ut i Stockholm våren 2022 av en representant från Kungahuset.

- Mats Lindberg, Sikfors
- Stig & Karin Stenlund, Blacke

Guldplakett

(18 godkända år med utmärkt kvalitet)

- Dan Öhman, Älandsbro
- Hans Nordin, Överhörnäs
- Hans Stenvall, Kåge

En god arbetsplats

Norrmejerier ska vara en hälsosam, trygg och säker arbetsplats. Tillsammans skapar vi en kultur där alla får bidra, utvecklas, ta ansvar och känna glädje och stolthet över sin del i arbetet med att skapa ett levande Norrland.

Övergripande målsättningar

- Öka medarbetarengagemanget
- Säkra kompetensutveckling och kompetensförsörjning
- Främja en säker, hälsosam och jämlik arbetsmiljö

Ett levande Norrland

Lönsamhet ägare/mjölkbönder
Norrändsk mjölkåvara
Öppna landskap & biologisk mångfald
Bidrag till lokalsamhället

En hållbar leverantörskedja

Djuromsorg & antibiotikaanvändning
Säkra & hållbara produkter
Ansvarfulla inköp i värdekedjan
Affärsetik & antikorrupktion

En planet i balans

Klimatpåverkan i värdekedjan
Miljövänliga förpackningar
Svinn & avfall
Vattenanvändning

En god arbetsplats

Engagemang medarbetare
Kompetens & ledarskap
Hälsa & säkerhet (arbetsmiljö)
Jämställdhet, mångfald & likabehandling

Globala utvecklingsmål och delmål

Mål 5 Jämställdhet

För att bidra till delmål 5.1 och 5.5.2, som handlar om att avskaffa alla former av diskriminering av kvinnor, arbetar Norrmejerier målmedvetet med att öka andelen kvinnor i organisationen och på ledande befattningar.

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

För att bidra till delmål 8.5 och 8.8, som handlar om att vidta åtgärder för anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män samt personer med funktionsnedsättning, lika lön för likvärdigt arbete och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla, gör Norrmejerier regelbundna lönekartläggningar och arbetar systematiskt med arbetsmiljö och rapportering av riskobservationer, tillbud och olyckor.

Glädje

Glädje är en viktig grund för att skapa en god arbetsmiljö. Ett positivt förhållningssätt skapar förutsättningar för att våga prova nya vägar, lära oss av våra erfarenheter och utvecklas.

Stolthet

Stolthet är en viktig drivkraft i det dagliga arbetet. Att se helheten, samarbeta och ta ansvar över det som är viktigt för våra kunder, både internt och externt skapar stolthet.

Flexibilitet

Flexibilitet är viktigt för vår konkurrenskraft. Att vara flexibel är att vara lyhörd och agera på förändringar i omvärlden, en förutsättning för vår långsiktiga framgång.

Resultat

Ett levande Norrland

Lönsamhet ägare/mjölkbönder
Norrändsk mjölkkräva
Öppna landskap & biologisk mångfald
Bidrag till lokalsamhället

En hållbar leverantörskedja

Djuromsorg & antibiotikaanvändning
Säkra & hållbara produkter
Ansvarfulla inköp i värdekedjan
Affärsetik & antikorrupcion

En planet i balans

Klimatpåverkan i värdekedjan
Miljövänliga förpackningar
Svinn & avfall
Vattenanvändning

En god arbetsplats

Engagemang medarbetare
Kompetens & ledarskap
Hälsa & säkerhet (arbetsmiljö)
Jämställdhet, mångfald & likabehandling

Hållbarhetsresultat

Mål mot 2030	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Öka medarbetarengagemang			
Över 80% svarsfrekvens på medarbetarundersökningen, %	i.u	75	i.u
Engagemangsindex över 4 på en 5-gradig skala i medarbetarundersökningen	i.u	3,8	i.u
Säkra kompetensutveckling och kompetensförsörjning			
Kompetens- och utvecklingsindex över 4 på en 5-gradig skala i medarbetarundersökningen	i.u	3,79	i.u
Alla medarbetare skall ha årliga medarbetarsamtal, % enligt medarbetarundersökningen	i.u	59*	i.u
Främja en säker, hälsosam och jämlik arbetsmiljö			
Över 96% frisknärvaro, %	94,9	94,9	95
Inga arbetsplatsolyckor som leder till frånvaro, antal styck och % av totalt antal olyckor**	5 (7)	5 (6)	3 (5)
Riskobservationer över 500 stycken per år, antal styck**	479	424	261
Uppnå jämn könsfördelning bland Norrmejeriers ledande befattningshavare, det vill säga män och kvinnor är representerade inom spannet 40-60 procent, %kvinnor/%män	29/71	40/60	35/65
Likabehandlingsindex över 4 på en 5-gradig skala i medarbetarundersökningen	i.u	4,19	i.u

* Om svarande haft medarbetarsamtal under de senaste 12 månaderna okt 2019-okt 2020

** Inkluderar inhyrd personal och entreprenörer

Ny organisation och ett annorlunda år

Norrmejerier vill vara en god arbetsplats, där vi tillsammans tar ansvar för företagets värden: glädje, stolthet och flexibilitet. Vi är också måna om att möjliggöra balans i livet där medarbetare kan kombinera arbete, fritid och en hälsosam livsstil. Norrmejerier ska vara en arbetsplats där man kan växa genom ansvar, utveckla sin kompetens och ta sig an nya utmaningar. För Norrmejerier är det viktigt att vara en attraktiv arbetsplats för att kunna behålla och attrahera rätt talanger.

Totalt har antalet medarbetare, räknat som antal årsarbeten, minskat från 537 stycken 2020 till 473 stycken 2021. Den största orsaken till minskning av antalet anställda 2021 följer av att Norrmejerier sedan november 2020 hyr in bemanning från ett externt bemanningsföretag till Umeå mejeri för semestervikariat och för kortvariga bemanningsbehov. Den inhyrda bemanningen 2021 motsvarar 67 helårsanställningar.

Under hösten 2021 har Norrmejerier sjösatt ett program, kallat Omvandlingsresan, som inneburit en struktur- och organisationsförändring. Syftet är att förändra och effektivisera vårt sätt att arbeta för att säkerställa att vi på såväl kort som längre sikt uppfyller krav på lönsamhet och levererar mot våra mål samtidigt som vi bygger en engagerande företagskultur. Organisationsförändringen medför en övertalighet som kommer att få genomslag i antal tjänster under 2022. Övertaligheten har vi till stor del kunnat hantera genom att proaktivt nyttja vakanser som kommit av naturliga avgångar samt genom interna omställningar. Vid arbetet med Omvandlingsresan har vi haft en bra dialog med fackliga representanter samt god hjälp från Trygghetsrådet och företagshälsovården. Nedan följer ett antal prioriterade områden inom vårt fokusområde En god arbetsplats.

1. Öka medarbetarengagemanget

För Norrmejerier är det viktigt med engagerade medarbetare. Ett högt engagemang hos medarbetarna genererar högre produktivitet och kvalitet, och bidrar därmed positivt till företagets lönsamhet.

För medarbetarna innebär högt engagemang ökad trivsel och motivation. För att öka medarbetarnas delaktighet och engagemang är den interna kommunikationen och ledarnas förmåga att vara bärare av företagets värdegrund avgörande. Den mesta av kommunikationen sker via intranät och genom ledare, men också via månadsrapporter, medarbetarsamtal och vid dagliga möten i verksamheten. Vartannat år genomförs också en medarbetarundersökning och nästa undersökning planeras att genomföras under 2022.

Under 2020 startade vi ett förstärkt arbete kring företagets värdegrund och kultur. Syftet var att lyckas med de förflyttningar som krävs för att uppnå målen i strategin mot 2030 men också att öka medarbetarengagemanget. Norrmejerier strävar mot en företagskultur där alla medarbetare ser och tar ansvar för sin roll i helheten, känner sig delaktiga och är engagerade. Vi har en tro på att våra värnor och våra beteenden utgör en viktig del i vår företagskultur.

Fyra områden har identifierats som bärande för att utveckla kulturen i en positiv riktning: bemötande, hållbarhet, ansvar och lönsamhet. Under 2021 har alla medarbetare i företaget fått genomföra en utbildning som bygger på dessa områden. Uppföljande mätningar har gjorts under året kopplade till de fyra områdena för att se hur våra medarbetare bygger företagskulturen. Utfallet av mätningarna visar på en positiv utveckling. Dialogen som utbildningsmaterialet genererade har varit mycket uppskattad och visat på den egna gruppens möjlighet att påverka. Intresset för att genomföra utbildningen har varit stort, trots de svårigheter som pandemin inneburit vad gäller fysiska möten i stor grupp.

2. Säkra kompetensutveckling och kompetensförsörjning

Att ha rätt kompetens på rätt plats är avgörande för att Norrmejerier ska vara framgångsrikt även på längre sikt. Inom Norrmejerier pågår därför löpande insatser för kompetensutveckling och kompetensförsörjning; bland annat flera högskolesamarbeten, extern utbildning av mejeritekniker, samt interna utbildningar i produkt-kvalitet och miljöarbete.

Våra årliga medarbetarsamtal är en viktig komponent även i detta arbete. I 2020 års medarbetarundersökning såg vi att genomförandet av medarbetarsamtal hade gått ner, vilket till stor del kunde förklaras av den omorganisation som skedde under 2019. Målsättningen är att alla medarbetare skall ha årliga medarbetarsamtal och vi har därför haft ökat fokus på genomförandet av dessa under 2021.

Under 2021 har vi fortsatt arbetet med att fastställa vår framtida kompetensstrategi. Vi ser flera utmaningar kopplat till framtida kompetensförsörjning, bland annat att vi tappar viktig kompetens till andra industrier, vi ser en ökad konkurrens på arbetskraft, högre krav på digital kompetens, en ojämn kompetensöverföring, högre och andra krav på ledarskapet och avsaknad av tydliga

successionsplaner. Under året har också vårt samarbete med Västerbottens handelskammare och projektet Arbetsmarknadskunskap fortgått genom vilket högstadie- och gymnasieelever får en utökad kunskap om bland annat livsmedelsbranschen, vilket är ett sätt att förbättra situationen för framtida kompetensförsörjning.

Prioriterade områden inom kompetensförsörjning är employer branding, den flexibla organisationen, ledarskapet samt den systematiska kompetensöverföringen.

3. Främja en säker, hälsosam och jämlik arbetsmiljö

Norrmejerier skall vara en trygg, säker och hälsosam arbetsplats där människor mår bra på jobbet. Det ökar produktiviteten och gör att Norrmejerier får ett starkt arbetsgivarvarumärke. Norrmejerier har slutit kollektivavtal som omfattar samtliga anställda medarbetare, både mejeriarbetare och tjänstemän. Delar av Norrmejeriers ledning har regelbundet samverkansmöten med fackliga representanter och skyddsombud för att främja en god arbetsplats. Då verksamheten pågår hela året har vi inga större säsongsvariationer i bemanning. Däremot förekommer omfattande skiftarbete på mejerierna och cirka 100 personer kommer årligen in utifrån och arbetar som semestervikarier och inhyrda medarbetare.

De som arbetar inom Norrmejeriers verksamhet ska inte drabbas av ohälsa eller komma till skada på grund av arbetet. Vi arbetar löpande med rapportering av riskobservationer, tillbud och olyckor. För rapportering används verktyget LIA, Livsmedelsbranschens informationssystem om arbetsmiljö. Medarbetare uppmuntras att rapportera in arbetsmiljöhändelser med betoning på riskobservationer. Vid rapportering startar en orsaksutredning för åtgärder som ämnar att förhindra att händelser upprepas. Detta säkerställer att alla ärenden tas om hand systematiskt och möjliggör ett förbättringsarbete. Samtliga medarbetare har behörighet att rapportera händelser i LIA och har även möjlighet att ge förslag på åtgärder och lämna synpunkter på de åtgärder som genomförs. De händelser som i dag rapporteras i LIA är; riskobservationer, tillbud, olyckor, färdolycksfall, arbets-sjukdom, och sedan årsskiftet 2021/2022 finns även en möjlighet att rapportera upplevd kränkning/diskriminering såsom trakasserier, mobbing, särbehandling eller sexuella trakasserier.

Under 2021 ökade antalet riskobservationer jämfört med 2020 från 424 till 479 för egen personal. Vi ser detta som en indikation på att inrapporteringarna av riskobservationer fortsatt ökar och att vi på så sätt kan bli bättre på att undvika faktiska skador. Antalet rapporterade arbetsplatsolyckor som lett till frånvaro 2021 har varit fem stycken för egen personal, vilket är samma antal som 2020. Två allvarliga tillbud har anmälts till Arbetsmiljöverket, dels

Medarbetare	2021	2020	2019
Medeltal anställda räknat som antal årsarbeten totalt*	473	537	572
Geografisk fördelning, %			
Norrbottnens län (andel kvinnor i %)	18 (22)	18	17
Västerbottens län (andel kvinnor i %)	81 (24)	81	79
Övriga Sverige (andel kvinnor i %)	1(0)	1	3
Yrkeskategori, %			
Kollektivanställda (andel kvinnor i %)	62 (23)	63	63
Tjänstemän (andel kvinnor i %)	38 (40)	37	37
Anställningsformer, %			
Tillsvidareanställning	90	86	85
Heltidsanställning	97	97	97
Medarbetare som omfattas av kollektivavtal	100	100	100

Siffrorna kommer i huvudsak från Norrmejeriers interna lönesystem Agda.

* Inhyrd personal exkluderad

Utbildningsnivå 2021, %	Kvinnor	Män
Grundutbildning	0,2	1,5
Gymnasium	11,5	52,4
Högskola/Universitet <120 högskolepoäng*	2,2	7,5
Högskola/Universitet >120 högskolepoäng	9,5	14,1
Doktorer/licentiater	0,9	0,2

Siffrorna kommer från en genomförd enkät november 2021.

*120 högskolepoäng motsvarar två års heltidsstudier

Alderfördelning 31 december 2021, %	under 30 år	30-50 år	över 50 år
I styrelsen, %	0	55	45
I företagsledningen, %	0	50	50
Totalt i hela företaget, %	17	46	37

Siffrorna kommer i huvudsak från Norrmejeriers interna lönesystem Agda.

en medarbetare som halkade och ramlade ner i saltlakebassängen, dels en medarbetare som fastnade med handen i en ostpress. Vi har vidtagit åtgärder för att dessa olyckor inte ska inträffa igen samt sett över rutiner för ensamarbete. Olyckorna medförde inga allvarliga skador och personerna som drabbades är tillbaka och jobbar i sina uppdrag. Under året har vi även anmält åtta fall av covid-19 där risk för smittspridning förekommit på arbetsplatsen. I samtliga fall har vi genom noggrann smittspårning och kraftfulla testrutiner lyckats stävja och hindra större smittspridning.

Under hösten 2020 gjordes en kartläggning och nulägesanalys inom arbetsmiljöområdet. Undersökningen visar att mycket fungerar bra knutet till Norrmejeriers arbetsmiljöarbete, bland annat beskriver såväl medarbetare som chefer en god trivsel och stort engagemang för arbetsmiljön. Vidare finns en stolthet för varumärket och man vill bidra till att nå målen på sin enhet. Engagemanget för arbetsmiljöarbetet bland medarbetarna bidrar till en god samverkan mellan arbetsgivar- och arbetstagarpart. Inom den produceran-

de delen av verksamheten finns ett utarbetat strukturerat sätt att fånga upp signaler på arbetsmiljörelaterade frågor såsom ohälsa och risker som följs upp dagligen i pulsmöten. I en genomförd arbetsmiljöutredning fångar vi upp behovet av att tydliggöra företagets arbetsmiljömål och handlingsplanen för att nå målen. Vikten av att förtydliga skydds- och arbetsmiljökommittéarbetet samt roller i alla arbetsmiljöled lyftes också upp. Ett ständigt arbete behövs för att uppdatera information, rutiner och riktlinjer på intranätet så att de blir enkla att finna och följa. Riktade skyddsronder mot organisatorisk och social arbetsmiljö har gjorts under 2021 som ett resultat av det hemarbete som coronapandemin resulterat i. Vidare har lokala utbildningar genomförts och skriftliga instruktioner förtydligats för hur man ska agera vid olycka, tillbud eller sjukdom. Det som har förtydligats är vem som ska kontaktas samt när och hur anmälningar ska göras.

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) är ett lagkrav för alla arbetsgivare (AFS 2001:1) och Arbetsmiljöverket genomför

tillsyn. Det innebär att arbetsgivaren på ett systematiskt sätt och i samverkan med medarbetare och skyddsombud ska undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sätt som förebygger ohälsa och olycksfall i arbetet och uppnå en god och tillfredställande arbetsmiljö. I arbetet med att säkerställa detta genomför Norrmejerier bland annat månatliga samverkansmöten där fack och skyddsombud bjuds in till dialog. Vidare genomförs regelbundna risk- och konsekvensanalyser inför förändringar. På intranätet samlas övergripande information samt riktlinjer inom arbetsmiljö och hälsa.

Utbildningsinsatser inom hälsa, säkerhet och arbetsmiljö genomförs i samband med att nya skyddsombud och ledare går in i sina uppdrag. Dessa utbildningar är anpassade till respektive uppdrag. För nyanställda finns grundläggande skyddsinformation kopplat till olika risker på arbetsplatsen. Det inkluderar bland annat genomgång av brandsäkerhet och användning av personlig skyddsutrustning. Utöver det görs specifika utbildningar på avdelningsnivå vilka exempelvis kan handla om säker hantering av kemikalier och säkra produktionsstopp. Chefer utbildas också i arbetsmiljöfrågor och särskilt stöd och råd har getts med avseende på Norrmejeriers

Arbetsmiljö – risker, tillbud och olyckor 2021

	Norrmejerier	Entreprenörer/ inhyrda
Riskobservationer, antal	479	2
Tillbud*, antal	202	3
Olycksfall, antal	68	8
- Olycksfall med frånvaro, antal (i %)	5 (7)	1 (13)
Färdolycksfall**, antal	2	0
Arbetssjukdom***, antal	3	0
Andel olyckor**** utan frånvaro per 200 000 arbetade timmar	16,3	i.u.
Andel olyckor**** med frånvaro per 200 000 arbetade timmar	1,3	i.u.

* Tillbud har upptäckts av medarbetare, samtliga inrapporterade tillbud har egna handlingsplaner.

** Med färdolycksfall menas en olycka som inträffar på väg till eller från arbetet, t ex man halkar eller cyklar omkull.

*** Med arbetssjukdom menas en sjukdom som orsakats av något i arbetsmiljön, t ex buller, kemiska ämnen eller tungt och ensidigt arbete

**** Exklusive färdolycksfall

Jämställdhet i %

	2021		2020		2019	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Styrelse, %	55	45	50	50	62	38
Företagsledning, %	75	25	55	45	58	42
Övriga ledare, %	67	33	64	36	70	30
Medarbetare totalt tjänstemän, %	60	40	60	40	61	39
Medarbetare totalt kollektiva, %	77	23	86	14	88	12

Siffrorna kommer i huvudsak från Norrmejeriers interna lönesystem Agda.

ansvar vid hemarbete, vilket varit högaktuellt under året på grund av coronapandemin.

När inhyrda medarbetare anlitas har Norrmejerier enligt arbetsmiljölagen (AML) ett introduktions- och samordningsansvar för arbetsmiljö och säkerhet där befintliga introduktionsrutiner används. Ett bemanningsföretag har dock alltid arbetsgivaransvar för sin egen personal vilket innebär att de ska förebygga ohälsa och olycksfall. Norrmejerier har kontinuerliga möten där bland annat säkerhet och hälsa följs upp med bemanningsföretaget. Norrmejerier och bemanningsföretaget delar information i de fall det finns särskilda risker för ohälsa och olycksfall på arbetsstället. Dessutom informerar vi varandra om det finns särskilda risker att beakta, om utbildning behövs i skyddsregler eller i frågan om avvikelserapportering.

Under 2021 har Norrmejerier beslutat att utveckla arbetsmiljöarbetet genom att arbeta ännu mer strukturerat med dessa frågor från och med 2022. Vi kommer att arbeta enligt liknande metodik som ISO 45001, vilket inkluderar ledningens genomgång och tydligare struktur för planering, kontroll, uppföljning och utvärdering. Det är en förutsättning för ständiga förbättringar av arbetsmiljön.

Frisktal och friskvård

Som arbetsgivare har Norrmejerier ett ansvar för medarbetares hälsa. Norrmejerier erbjuder alla medarbetare förebyggande hälsovård och rehabilitering genom avtal med företagshälsovården. Företagshälsovården kan bistå med stöd och hjälp i rehabiliteringsarbete och i det förebyggande hälsoarbetet genom riskbedömningar, ergonomiska genomgångar av arbetsplatsen, lagstadgade undersökningar och hälsosamtal. Under 2021 har också ett antal digitala rehabiliteringsronder genomförts tillsammans med företagshälso-

vården i syfte att fånga upp pågående rehabiliteringsärenden där särskilda insatser kan behövas. Alla medarbetare erbjuds också en årlig friskvårdsersättning som kan nyttjas för en bredd av olika hälsofrämjande aktiviteter. Under en stor del av 2021 har det varit en stor utmaning gällande friskvård då flera motionsevent ställts in på grund av pandemin. Dessutom har träningsanläggningar behövt begränsa sina erbjudanden om träningspass. I slutet av 2021 har dock lättnader i restriktioner förenklat deltagandet i olika träningsaktiviteter.

Från mars 2020 till och med hösten 2021 har ett löpande krisledningsarbete pågått med anledning av coronapandemin. Norrmejerier har haft en central beredskapsgrupp och lokala krisledningsgrupper på mejerierna som gjort riskbedömningar, anpassat riktlinjer och gjort åtgärder och rutiner för att hindra utbrott av smitta på arbetsplatserna. Personal som haft möjlighet att arbeta hemifrån har gjort det, men huvuddelen av personalen har varit på plats då de allra flesta arbetar på mejerierna där verksamheten måste vara igång dygnet runt alla dagar på året. Vi har klarat oss från större coronautbrott och troligtvis har nyckeln till det varit ett kontinuerligt kommunikationsflöde dels i krisledningsorganisationen, dels ut till medarbetare och till samarbetspartners.

Personalen har tagit ett stort eget ansvar genom att följa riktlinjer på arbetsplatsen och stannat hemma vid minsta symptom. Frisknärvaron har varit samma under 2021 som 2020, det vill säga 94,9 procent. Sedan oktober 2021 har den centrala krisledningen avvecklats, men löpande bevakning av läget sker dels ute i verksamheten, dels via HR-funktionen. Från och med oktober 2021 välkomnade vi åter till lokalerna de medarbetare som arbetat hemifrån under coronapandemin, i och med att Folkhälsomyndigheten tog bort sin rekommendation kring hemarbete. I

samband med det tog vi fram nya, egna riktlinjer som möjliggör hemarbete ett par dagar i veckan. Denna hybridlösning var tänkt att utvärderas i mars–april 2022, men då nya rekommendationer om hemarbete återkom vid årsskiftet kommer utvärdering av hybridmodellen ske längre fram. Norrmejerier fortsätter att agera följsamt utifrån verksamhetens behov och Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Alla Norrmejeriers tillsvidareanställda medarbetare erbjuds en sjukvårdsförsäkring som anställningsförmån. Försäkringen ger Norrmejeriers medarbetare tillgång till vårdplanering och medicinsk rådgivning samt en möjlighet att få kontakt med specialistläkare. Under 2020 implementerade vi en tjänst via vår företagshälsovård som heter Frisklinjen. Det är en tjänst där man som medarbetare kan meddela sin sjukfrånvaro och vård av barn, och i samband med det få rådgivning från sjukvårdsutbildad personal. I tjänsten ingår också ett systemstöd för ledare när det gäller uppföljning vid sjukfrånvaro och rehabilitering. Norrmejeriers ambition är att uppnå ökad frisknärvaro och en snabbare återgång till arbetet. Sedan 2019 utförs slumpvisa drogtester på all personal samt inhyrd bemanning.

Strategi för utjämnad könsfördelning

Norrmejerier är en processindustri där en större andel män än kvinnor arbetar i produktionen. Däremot är andelen kvinnor högre bland tjänstemännen. Norrmejerier behöver arbeta långsiktigt med att stimulera kvinnor i sina utbildningsval och företaget strävar efter att både kvinnor och män ska känna sig lockade att söka våra utlysta tjänster. För oss handlar det om att säkerställa att både kvinnor och män kan trivas hos oss på likvärdiga villkor och därmed bidra med sin kompetens. En strategi som varit framgångsrik är att målmedvetet eftersöka kvinnor med kompetens och egenskaper för ledarroller.

Norrmejeriers mål är att uppnå en jämn könsfördelning bland ledande befattningshavare, det vill säga att män och kvinnor är representerade inom spannet 40–60 procent. Andelen kvinnor i gruppen tjänstemän är 40 (40) procent och i gruppen kollektivanställda 23 (14) procent. Andelen kvinnor i ledande befattningar varierar från 25 till 45 procent i olika delar av organisationen. Under 2021 har andelen kvinnor i ledande befattningar i minskat från 44 procent till 34 procent.

Alla människors lika värde och mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. Vår

uppförandekod beskriver våra värderingar och löften till varandra i företaget och till våra kunder, konsumenter och samarbetspartners. Under 2021 har ett särskilt fokus lagts på att uppdatera Norrmejeriers plan för likabehandling.

Norrmejerier strävar efter att våra medarbetare, vad gäller mångfald och inkludering, ska återspegla vårt samhälle. Det är en utmaning som vi delar med många andra industriföretag och är något vi aktivt försöker förverkliga. Norrmejeriers likabehandlingsplan syftar till att motverka diskriminering och i stället uppnå lika möjligheter för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Löner och anställningsvillkor ska följa kollektivavtal och Norrmejerier genomför årligen en lönekartläggning i syfte att upptäcka, åtgärda och förhindra diskriminerande skillnader i lön mellan kvinnor och män. Vid lönekartläggning som färdigställdes i januari 2021 förelåg inga osakliga löneskillnader. De skillnader som uppmärksammades i analysen har kunnat förklaras med högre utbildningsnivåer och längre anställningstider. Nästa lönekartläggning planeras att genomföras efter den lönerevision som väntar i april 2022.

Norrmejerier har nolltolerans mot alla former av diskriminering och sexuella trakasserier. Vi hanterar händelser av den typen genom upparbetade rutiner där samtliga medarbetare uppmanas anmäla alla former av kränkande behandling, exempelvis trakasserier till sin närmaste chef, alternativt skyddsombud, fackorganisationer, företagshälsovård, annan chef eller till HR. Denna form av anmälan går sedan årsskiftet 2021/2022 även att göra via avvikelssystemet LIA, likt olyckor och tillbud.

Riskanalys: En god arbetsplats

Område där risken finns	Riskbeskrivning
Hälsa och säkerhet medarbetare	Psykosocial ohälsa, arbetsskador, arbetsrelaterad sjukdom
Inkluderande arbetsmiljö	Diskriminering, särbehandling, trakasserier
Antikorrupktion	Korrupt beteende

För mer information om möjlighet till påverkan och riskhantering, se avsnitt om risker och riskhantering i Appendix

Förvaltnings- berättelse

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Norrmejerier Ekonomisk förening avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2021.

Information om verksamheten

Norrmejerier är en ekonomisk förening som ägs av mjölkproducenter i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. Produktion sker vid mejerierna i Luleå, Burträsk och Umeå. Norrmejeriers samdistribution har bedrivits i det helägda dotterbolaget Lincargo, som drevs i kommission med moderföreningen fram tills att den såldes den 1 december 2021. Koncernredovisning upprättas inte, då dotterbolagen är av oväsentlig betydelse i enlighet med ARL 7 kap 3a.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess utgång

Omsättningen totalt har minskat något under året vilket påverkat företagets vinst och betalningsförmåga, dvs summan av resultatet och betald ersättning för mjölkkravaren.

Vår position på lokalmarknaden inom dagligvaruhandeln är fortsatt stark. Dock, den positiva trend vi såg i konsumtion av mjölk under 2020 till följd av Coronapandemin har inte fortsatt och den minskade totalkonsumtionen har naturligtvis också påverkat Norrmejeriers försäljning. Försäljningen till restauranger har återhämtat sig något, men är fortsatt på lägre nivåer än före pandemin.

Omsättningen har påverkats negativt av försäljningen av Gairomax 2020 medan försäljningen av den nya produkten Grilllost under 2021 påverkat positivt. Grillosten, med norrländsk mjölkkräva, som vi producerar åt Ica och Fontana lanserades under februari och har framförallt på Ica varit en succé och är en av de bästa som gjorts i kategorin någonsin enligt Ica.

Västerbottensost® har ökat i varumärkesstyrka och haft en bra total försäljning trots minskad försäljning till restauranger på grund av pandemin. Varumärket Västerbottensost® har under 2021 åter igen placerat sig inom topp 10 på flera listor över bland annat Sveriges starkaste varumärken. Mognadstiden på Västerbottensost®, dvs tiden det tar för smakerna att utvecklas,

är minst 14 månader och har under de senaste åren ökat till drygt 22 månader. Västerbottensost® är ett hantverk och en levande produkt varför tiden det tar för den att mogna alltid kan variera. Den längre lagringstiden innebär dock både ökad kapitalbindning, ökat svinn, ökade lagerkostnader samt utmaningar i ostplaneringen. Ett prioriterat projekt sjuksattes därför hösten 2021 med mål att kunna minska mognadstiden utan att tappa smak och kvalitet.

Försäljningen av Fjällfil® har under året fortsatt vara stabil och i höjd med föregående år medan Verum® Hälsofil och Verum® Hälsoyoghurt fortsatt haft en negativ utveckling. Verum® Hälsofil Blåbär är Sveriges största smaksatta fil.

Norrmejeriers ersättning för mjölkkravaren har under 2021 förbättrats och den genomsnittliga ersättningen för mjölkkravaren har under året höjts med 20 öre, däremot föreslås ingen vinstdelning detta år. I juni stärktes betalningen både för konventionell och ekologisk mjölk vilket innebar ökade priser till våra kunder under augusti. Trots detta har lönsamhet och betalningsförmåga försvagats i föreningen, främst genom lägre bruttomarginal och ökade fasta kostnader inom Varuförsörjningen.

Moderniseringen av färskvaruproduktionen som pågått under de senaste åren har dessvärre inte inneburit förväntade effektiviseringar inom Varuförsörjningen 2021. Tvärt om har vi under året haft stigande kostnader som till viss del förklaras av uppstarten av Grillostanläggningen samt utmaningar i och med Coronapandemin men även inom övriga delar ser vi en negativ utveckling vilket påverkat resultatet negativt. De kvalitetsproblem vi haft i delar av osttillverkningen har varit på samma nivå som under 2020 men huvudsaken till problemen är identifierad och åtgärdad men med tanke på mognadstiden på ost har vi inte hunnit se någon resultat effekt på förändringen under 2021.

I juni sålde Norrmejerier dotterbolaget Lincargo AB till Temp-Con Group AB. I affären ingick också fastigheten/terminalen i Lycksele. Avslutet av affären föregicks av en utökad granskning av Konkurrentverket vilket innebar att den tänkta överlåtelsen i september försenades till december månad. Norrmejerier har i samband med försäljningen tecknat ett långsiktigt avtal med Lincargo AB för att säkerställa att norrländska mejeriprodukter även

i framtiden kommer att nå kunder och konsumenter. Att Lincargo nu får en ny ägare innebär att Norrmejerier fullt ut kan fokusera på kärnverksamheten samtidigt som en hållbar samdistribution kan utvecklas vidare. Norrmejerier har i slutet av december fått ett åläggande från Konkurrentverket gällande information om verksamheten i det tidigare dotterbolaget Lincargo AB. Norrmejerier samarbetar med Konkurrentverket i ärendet och vi har i bokslutet valt vad vi anser vara en försiktig väg och 15 mkr har reserverats för att täcka eventuella kostnader i samband med åläggandet.

I juni slutade vår tidigare VD Anders Fredriksson sin anställning och därför har en rekryteringsprocess pågått under året och vår nya VD Krister Zackari tillträdde under augusti.

Under årets sista månader har vi startat en nödvändig omvandlingsresa för att skapa förutsättningar för att få organisationen att bli effektivare, och på att hitta möjligheter till besparingar. Vi har satt en ny, enklare och tydligare organisationsstruktur på plats. Den nya strukturen innebär också att vi blir färre och att vår ledningsgrupp har minskats från 12 till 8 personer.

Hållbarhet är en del av affären och har därför en viktig roll i strategin framåt. Att utmana och sträva längre ligger i linje med en förväntan hos myndigheter, kunder, konsumenter, leverantörer och i den egna organisationen. Därför står det strategiska och operativa hållbarhetsarbetet i hela kedjan, från gård till dess att förpackningarna återvinns, i centrum för Norrmejeriers strategi. Hållbarhetsredovisningen är detta år en integrerad del i den ordinarie årsredovisningen.

Medlemmar och invägning

Antalet medlemmar vid årets slut uppgår till 390 (410), varav aktiva 308 (330). 26 har beviljats utträde. Nyttillkomna under året uppgår till 4, varav alla har tagit över verksamhet från avgående medlemmar. Medlemmarnas inbetalda insatskapital uppgår per 2021-12-31 till 109 211 kkr.

Norrmejerier har en total invägning under 2021 på 201 Mkg mjölk, vilket är 6 Mkg mindre än föregående år. Norrmejeriers andel ekologisk mjölkkräva är 15,5 procent och inga nya ekoleverantörer har tillkommit under 2021.

Förväntad framtida utveckling samt risker och osäkerhetsfaktorer

Vi förväntar på goda grunder att den omvandlingsresa vi startade under årets sista månader kommer att leverera väsentliga förbättringar i vårt resultat redan under 2022. Förutom besparingar i omkostnader drivet bland annat av en ändrad och minskad organisation så kommer också ökat kostnadsfokus och ett arbetssätt där vi har ett gemensamt ansvar för ett begränsat antal prioriteter som alla har direkt påverkan på vårt resultat att leverera förbättringar i minskade kostnader. Under våren kommer en revidering av vår strategi att genomföras och vi kommer att ta fram en strategisk plan för Norrmejerier för åren 2023–2025 med fortsatt fokus på förbättrat resultat.

Ost är fortsatt en växande kategori i Sverige och i centrum för Norrmejeriers nuvarande strategi. Vi är väl placerade i kategorin med starka och växande Västerbottensost, och ser dessutom en fortsatt tillväxt för ost inom matlagning, där Norrmejerier är väl representerade med både Västerbottensost och Grillost. Inom Mejeri och framförallt mjölk ser vi fortsatt en negativ konsumtions-trend. Frukostkategorierna fil och yoghurt är totalt sett mer stabila, och vi har redan säkrat listningar i 2022 för spännande nyheter bakom våra riksdistribuerade varumärken Verum och Fjällfil.

Världsmarknadspriserna på fett och skummjölkspulver har stigit under året och väldigt kraftigt under slutet av året vilket tillsammans med ökade priser på i stort sett alla andra råvaror inneburit stora kostnadsökningar. Det mesta talar därför för att priserna på svenska marknaden kommer att stiga kraftigt under första halvåret 2022 för i stort sett alla livsmedel. Detta är positivt både för Norrmejeriers lönsamhet och betalningsförmåga men volymrisken ökar däremot i och med den höjda prisbilden på hela matkassen.

Forskning och utveckling

Norrmejeriers FoU-arbete går ut på att tillgodose konsumenternas

behov av livsmedel och verka för en utveckling av konkurrenskraftiga produkter inom segmentet mejeri, ost, hälsa och tillämpad forskning inom mjölk och ost. Norrmejerier deltar i flera projekt kring hårdost i samarbete med Växa Sverige, SLU och Köpenhamns universitet. Projekten studerar bland annat foder, gårdarnas bakteriefloa och mjölkens egenskaper och förmåga till ystning.

Miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken

Norrmejeriers anläggningar är beroende av medgivande från prövnings- och tillsynsmyndighet för att bedriva sin verksamhet. Mejerierna har också plikt kring tillstånd och anmälan kring verksamheterna och miljö, utsläpp och uttag av exempelvis vatten.

Speciellt tillstånd gäller för biogasanläggning vid Umeå mejeri med biologisk behandling av eget avfall. Likaså gäller plikt kring tillstånd och anmälan för förbränning av gasformigt bränsle. Plikt för anmälan gäller fordonstvätt vid mejerierna och tillståndsplikt gäller för distribution av kemikalier till mjölkleverantörer från leverantörsbutiken vid Umeå mejeri.

Ej tillståndspliktig verksamhet som bedrivits under året, men som har en miljöpåverkan, är transportverksamheten Lincargo med åkerier som underleverantörer. En samdistributionsterminal finns i Lycksele. Hela denna verksamhetsgren inklusive terminalen i Lycksele såldes och överläts den 1 december 2021.

Miljöpåverkan från verksamheten

De aktiviteter som innebär miljö- och klimatpåverkan är användning av energi, vatten och rengöringsmedel vid diskning. Norrmejerier driver ett ständigt och aktivt arbete att uppnå minskad förbrukning av vatten, energi, kemikalier och andra tillsatsmedel. Samtliga mejerier använder förnybara energikällor med norrländskt ursprung vid normal produktion.

Norrmejerier följer begränsningar i form av lagar, regler och villkor för utsläpp av föroreningar förenat med verksamheten.

Processavloppsvatten från exempelvis vassle, gränsmjölk, returer och disk avleds till kommunens avloppsreningsverk efter ett reningssteg av näringsämnen som sker i samma anläggning där biogasproduktionen sker. Biogasen förbränns i gaspanna för att tillverka ånga till mejeriprocessen.

Viss eldnings av olja sker vid underhållsarbete som medför ett mindre utsläpp till luft. Vid transporter sker utsläpp till luft. Kemikalieanvändning sker främst av rengöringsmedel vid diskning och rengöring av utrustning samt oljor och smörjfett. Kemikalier förbrukas även vid rening av avloppsvatten. Externt industribuller kan ha påverkan i omgivningen från fläktar på ventilationsaggregat, fläktar i kyltorn och av trafik till och från mejerier.

Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel.

Balanserat resultat, kr	126 920 484
Årets resultat, kr	16 478 133
	143 398 617
disponeras så att ny räkning överföres	143 398 617

Styrelsen anser att förslaget till resultatdisposition är försvarligt med hänsyn till 12 kap. 4 § i Lag (2018:672) om ekonomiska föreningar. Styrelsens uppfattning är att resultatdispositionen är försvarligt med hänsyn till de krav verksamhetens art, omfattning och risk ställer på storleken på det egna kapitalet, bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Den ekonomiska föreningens ställning den 31 december 2021 samt resultatet av dess verksamhet under räkenskapsåret 1 januari till 31 december framgår av efterföljande resultat- och balansräkning.

Resultaträkning, tkr

	Not	2021-01-01 2021-12-31	2020-01-01 2020-12-31
Nettoomsättning	1	1 959 107	2 022 835
Kostnad sålda varor		-1 598 916	-1 579 033
Bruttoresultat		360 191	443 802
Försäljningskostnader		-367 092	-369 932
Administrationskostnader		-69 411	-60 630
Övriga rörelseintäkter		9 933	63 105
Övriga rörelsekostnader		-11 055	-1 152
Rörelseresultat	2,3,4,5	-77 434	75 193
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag		34 975	0
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	6	83	117
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-10 766	-12 586
Resultat efter finansiella poster		-53 142	62 724
Bokslutsdispositioner	8	70 000	-58 064
Resultat före skatt		16 858	4 660
Årets skatt	9	-380	-559
ÅRETS RESULTAT		16 478	4 101

Flerårsöversikt	2021	2020	2019	2018	2017	*Antal anställda redovisas i totalt arbetade timmar delat i årsarbetstid vilket är en varierande faktor beroende av hur röda dagar sammanfaller med vardagar. Variationen får större påverkan för företag med kontinuerlig verksamhet oberoende av röda dagar.
Nettoomsättning (tkr)	1 959 107	2 022 835	2 075 289	1 956 709	1 878 228	
Resultat efter finansiella poster (tkr)	-53 142	62 724	-260	16 557	22 673	
Balansomslutning (tkr)	1 225 980	1 253 321	1 302 858	1 283 414	1 201 339	
Soliditet (%)	36,9%	40,7%	35,4%	36,0%	37,6%	
Antal anställda	473	537	572	563	549	
Löner och andra ersättningar	226 400	234 406	239 435	228 832	218 815	

Balansräkning, tkr

TILLGÅNGAR	Not	2021-12-31	2020-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	10	264 737	270 042
Maskiner och andra tekniska anläggningar	11	252 744	286 012
Inventarier, verktyg och installationer	12	7 766	12 884
Pågående nyanläggningar	13	16 829	29 677
Summa materiella anläggningstillgångar		542 076	598 615
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	14,15	112	212
Andra långfristiga värdepappersinnehav	16	11 276	11 276
Summa finansiella anläggningstillgångar		11 388	11 488
Summa anläggningstillgångar		553 464	610 103
Omsättningstillgångar			
Varulager m.m.			
Råvaror och förnödenheter		47 152	40 527
Varor under tillverkning		425 723	410 351
Färdiga varor och handelsvaror		40 152	29 673
Summa varulager m.m		513 027	480 551
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		128 768	137 062
Aktuell skattefordran		7 802	7 802
Övriga fordringar		7 896	4 534
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	11 934	11 705
Summa kortfristiga fordringar		156 400	161 103
Kassa och bank	18	3 089	1 564
Summa omsättningstillgångar		672 516	643 218
SUMMA TILLGÅNGAR		1 225 980	1 253 321

Balansräkning, tkr

EGET KAPITAL OCH SKULDER	Not	2021-12-31	2020-12-31
Bundet eget kapital			
Inbetalt insatskapital		109 211	109 335
Insatsemission		65 496	48 114
Reservfond		56 027	56 027
Summa bundet eget kapital		230 734	213 476
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		126 921	159 291
Årets resultat		16 478	4 101
Summa fritt eget kapital		143 399	163 392
Summa eget kapital	19	374 133	376 868
Obeskattade reserver	20	99 068	169 068
Avsättningar			
Uppskjuten skatteskuld	21	4 550	4 170
Övriga avsättningar	22	15 090	0
Summa avsättningar		19 640	4 170
Långfristiga skulder			
Checkräkningskredit	23	164 145	132 514
Skulder till kreditinstitut	24	280 362	301 772
Summa långfristiga skulder		444 507	434 286
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		21 494	21 466
Skulder till koncernföretag		99	199
Leverantörsskulder		108 811	96 359
Leverantörsskulder medlemmar		70 839	65 939
Sparkonto medlemmar		1 036	1 120
Övriga skulder		13 027	11 811
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	73 326	72 035
Summa kortfristiga skulder		288 632	268 929
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 225 980	1 253 321

Kassaflödesanalys, tkr

	2021-12-31	2020-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster 1	-53 142	62 724
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar och nedskrivningar	89 156	90 864
Övriga avsättningar	15 091	0
	51 105	153 588
Betald inkomstskatt	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	51 105	153 588
Förändringar i rörelsekapital		
Förändring av varulager	-32 477	14 686
Förändring av rörelsefordringar	4 703	7 848
Förändring av rörelseskulder	19 675	-28 363
Kassaflöde från den löpande verksamheten	43 006	147 759
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-39 546	-65 511
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	6 929	322
Försäljning av finansiella tillgångar	100	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-32 517	-65 189
Finansieringsverksamheten		
Minskning/Ökning av insatskapital	-4 628	-590
Upptagna lån	0	70 000
Amortering lån	-21 381	-47 319
Förändring checkräkningskredit	31 631	-105 989
Utbetald ränta på insatskapital	-14 586	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-8 964	-83 898
Årets kassaflöde	1 525	-1 328
Likvida medel vid årets början	1 564	2 892
Likvida medel vid årets slut	3 089	1 564
1) varav erhållen ränta	83	117
varav erlagd ränta	10 767	12 586

Rapport över förändring i eget kapital

	Insatskapital	Insats- emission	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Utgående balans 2020-12-31	109 335	48 114	56 027	159 291	4 101	376 868
Omföring resultat föregående år		21 886		-32 371	10 485	0
Inbetalt insatskapital	6 972					6 972
Avgår genom utträde	-7 096	-4 504				-11 600
Utbetald ränta på insatskapital					-14 586	-14 586
Årets resultat					16 478	16 478
Utgående balans 2021-12-31	109 211	65 496	56 027	126 921	16 478	374 133

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper m m

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3):

Nyckeltalsdefinitioner

Justerat eget kapital: Eget kapital med tillägg för obeskattade reserver som reducerats med uppskjuten skatt.

Soliditet: Justerat eget kapital i procent av balansomslutning.

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till verkligt värde av vad företaget fått eller kommer att få. Det innebär att företaget redovisar inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om företaget får ersättning i likvida medel direkt vid leveransen. Avdrag görs för lämnade rabatter.

Vid försäljning av varor redovisas normalt inkomsten som intäkt när de väsentliga förmåner och risker som är förknippade med ägandet av varan har överförts från företaget till köparen.

Ersättning i form av ränta, royalty eller utdelning redovisas som intäkt när det är sannolikt att företaget kommer att få de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen och när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Bidrag

Föreningen erhåller statliga bidrag i form av Intransportstöd från Jordbruksverket och transportstöd från Tillväxtverket. Dessa redovisas som intäkt när det föreligger en rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och att föreningen uppfyller de villkor som är förknippad med bidraget. Bidrag periodiseras systematiskt i årets resultat på samma sätt och över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Se vidare not 1.

Skatt

Årets totala skatt för företaget utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är den skatt som beräknas på det skattemässiga resultatet för året. Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade värden och skattemässiga värden på tillgångar, skulder och avsättningar.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet om inte annat anges.

Redovisning av leasingavtal

I företaget redovisas samtliga leasingavtal, såväl finansiella som operationella, som operationella leasingavtal. Se vidare not 3.

Ersättning till anställda efter avslutad anställning

I företaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3).

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Företaget har förmånsbestämda pensionsplaner där en pensionspremie betalas och redovisar dessa planer som avgiftsbestämda planer i enlighet med förenklingsregeln i BFNAR 2012:1.

Företaget har en förmånsbestämd pensionsförpliktelse som är knuten till en pensionsstiftelse. Företaget redovisar en avsättning för den del stiftelsens förmögenhet, värderad till marknadsvärde, understiger förpliktelsen.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Materiella anläggningstillgångar har delats upp på betydande komponenter när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder.

Följande avskrivningstider tillämpas:

<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	
Goodwill	5 år
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	
Byggnader	20–50 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5–10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3–10 år

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärdet avses varornas beräknade försäljningspris, minskat med försäljningskostnader.

Den valda värderingsmetoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats.

Inkuransbedömningen görs utifrån individuella bedömningar för respektive kategori av produkter och baseas på ett flertal olika faktorer som avgör produkternas realiserbarhet och marknadsvärde.

Omräkning av poster i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet medan kursvinster och kursförluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

Fordringar och skulder

Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges ovan.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när bolaget har eller kan anses ha en förpliktelse som ett resultat av inträffade händelser och det är sannolikt att utbetalningar kommer att krävas för att fullgöra förpliktelsen. En förutsättning är vidare att det går att göra en tillförlitlig uppskattning av det belopp som ska utbetalas.

Nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar

När det finns en indikation på att en tillgångs värde minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. Har tillgången ett återvinningsvärde som är lägre än det redovisade värdet, skrivs den ner till återvinningsvärdet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Kassaflödet redovisas uppdelat på den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten.

Noter

Not 1 Nettoomsättningens fördelning

Nettoomsättningen fördelar sig på verksamhetsgrenar enligt följande:

	2021	2020
Varuförsäljning livsmedel	1 841 026	1 907 468
Transportstöd	12 593	13 907
Logistiktjänster	105 488	101 460
	1 959 107	2 022 835

Not 2 Arvode till revisorer

	2021	2020
Byrå EY		
Revisionsuppdraget	315	305
Övriga tjänster	184	21
	499	326
Förtroendevalda		
Revisionsuppdraget	86	102
Övriga tjänster	0	0
	86	102

Not 3 Operationella leasingavtal

	2021	2020
Kostnadsförda leasingavgifter	19 722	18 249
Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal:		
Ska betalas inom 1 år	19 530	19 421
Ska betalas inom 2-5 år	57 194	52 915
Ska betalas senare än 5 år	8 488	10 150

Företaget har ingått leasingavtal vilka redovisas som operationella leasingavtal avseende företagsbilar, truckar, viss maskinell utrustning samt lokalhyror.

Not 4 Anställda och personalkostnader

Löner och andra ersättningar

	2021		2020	
Löner o andra ersättningar		Sociala kostn (varav pensionskostnader)		Löner o andra ersättningar (varav pensionskostnader)
226 400		99 866 (23 671)		234 406 (23 958)

Löner och andra ersättningar för styrelseledamöter och vd.

	2021		2020	
Styrelse och vd		Sociala kostn (varav pensionskostnader)		Styrelse och vd (varav pensionskostnader)
3 930		2 017 (782)		4 130 (742)

Företagets utestående pensionsförpliktelser till tidigare vd och vvd uppgår till 8 750 (9 181).

Med verkställande direktören har avtal träffats om avgångsvederlag uppgående till 6 månadslöner vid uppsägning från företagets sida.

Medeltalet anställda

	2021		2020	
Antal anställda		varav män		Antal anställda (varav män)
473		70%		537 (76%)

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

	2021-12-31	2020-12-31
Andel kvinnor i styrelsen	38%	50%
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	25%	45%

Uppgifterna avser förhållandet på balansdagen.

Not 5 Av- och nedskrivningars fördelning per funktion

	2021	2020
Kostnad sålda varor	84 244	85 591
Försäljningskostnader	1 041	1 220
Administrationskostnader	3 870	4 053
	89 155	90 864

Not 6 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2021	2020
Övriga ränteintäkter	83	117
	83	117

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2021	2020
Övriga räntekostnader	-10 437	-12 765
Kursdifferenser	-124	185
Övriga finansiella kostnader	-205	-6
	-10 766	-12 586

Not 8 Bokslutsdispositioner

	2021	2020
Skilnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan	70 000	-58 064
	70 000	-58 064

Not 9 Årets skatt

	2021	2020
Aktuell skatt	0	0
Uppskjuten skatt	380	559
Summa redovisad skatt	380	559

Genomsnittlig effektiv skattesats 2,3% 12,0%

Avstämning av effektiv skattesats

Redovisat resultat före skatt	16 858	4 660
Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats (20,6 %):	3 473	997

Skatteeffekt av:

Övriga ej avdragsgilla kostnader	4 250	165
Bokföringsmässig avskrivning på byggnader	3 647	3 664
Skattemässiga avskrivningar på byggnader	-4 027	-4 244
Ej skattepliktiga intäkter	-7 342	-582
Förändring uppskjuten skatt	380	559
Redovisad skatt	380	559

Effektiv skattesats 2,3% 12,0%

Not 10 Byggnader och mark

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	561 818	561 055
Årets anskaffningar	3 501	763
Försäljningar/utrangeringar	-12 126	
Omklassificering pågår till färdigställt	16 757	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	569 950	561 818
Ingående avskrivningar	-291 776	-273 451
Försäljningar/utrangeringar	4 914	0
Årets avskrivningar	-18 351	-18 325
Utgående ackumulerade avskrivningar	-305 213	-291 776
Utgående balans	264 737	270 042

Noter, forts.

Not 11 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 404 769	1 384 343
Årets anskaffningar	17 894	24 964
Försäljningar/utrangeringar	-2 523	-19 066
Omklassificeringar pågående till färdigställt	12 920	14 528
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 433 060	1 404 769
Ingående avskrivningar	-1 118 757	-1 073 299
Försäljningar/utrangeringar	2 330	19 066
Årets avskrivningar	-63 889	-64 524
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 180 316	-1 118 757
Utgående balans	252 744	286 012

Not 12 Inventarier, verktyg och installationer

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	124 478	117 544
Årets anskaffningar	1 322	11 734
Försäljningar/utrangeringar	-3 326	-4 800
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	122 474	124 478
Ingående avskrivningar	-111 594	-107 922
Försäljningar/utrangeringar	3 311	4 223
Årets avskrivningar	-6 425	-7 895
Utgående ackumulerade avskrivningar	-114 708	-111 594
Utgående balans	7 766	12 884

Not 13 Pågående nyanläggning

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	29 677	16 021
Årets anskaffningar	16 829	28 184
Omklassificeringar pågående till färdigställt	-29 677	-14 528
Utgående balans	16 829	29 677

Not 14 Andelar i koncernföretag

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärde	212	212
Försäljningar	-100	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	112	212
Utgående balans	112	212

Not 15 Specifikation av andelar i koncernföretag

	Aktiekapital	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
Lapland Food AB	100	100%	100%	1 000	112
					112
			Org.nr.		Säte
Lapland Food AB			556256-8849		Umeå

Inga köp eller försäljningar har förekommit med koncernbolag under året.

Not 16 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	15 256	15 256
Årets anskaffningar	0	0
Försäljningar/utrangeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15 256	15 256
Ingående nedskrivningar	-3 980	-3 980
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-3 980	-3 980
Utgående balans	11 276	11 276

Innehav avser delägarskap i kooperativa företag – LRF Mjolk och Lantbrukarnas Riksförbund samt KRAV

Not 17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna intäkter	2 765	3 320
Förutbetalda hyreskostnader	17	235
Förutbetalda försäkringspremier	1 631	39
Övriga förutbetalda kostnader	7 521	8 111
Utgående balans	11 934	11 705

Not 18 Kassa och bank

	2021-12-31	2020-12-31
Disponibla tillgodohavanden	3 089	1 564
Utgående balans	3 089	1 564

Not 19 Disposition av vinst eller förlust

Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:

Balanserat resultat, kr	126 920 484
Årets resultat, kr	16 478 133
143 398 617	

disponeras så att i ny räkning överföres

143 398 617

Not 20 Obeskattade reserver

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående balans	169 068	111 004
Årets avsättning/återföring	-70 000	58 064
Utgående balans	99 068	169 068

Not 21 Uppskjuten skatteskuld

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående balans	4 171	3 612
Tillkommande avsättningar	380	559
Utgående balans	4 550	4 171

Den uppskjutna skatten är hänförlig till temporära skillnader mellan bokföringsmässig och skattemässig avskrivning pga komponentavskrivning i enlighet med K3. Den uppskjutna skatten grundar sig på skattesats 20,6% av de temporära skillnaderna. Se även not 9 Årets skatt.

Not 22 Övriga avsättningar

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående balans	0	0
Tillkommande avsättningar	15 090	0
Utgående balans	15 090	0

Avsättning avseende pågående ärende hos konkurrensverket.

Not 23 Checkräkningskredit

	2021-12-31	2020-12-31
Beviljad kredit	260 000	260 000
Utnyttjad kredit	164 145	132 514

Noter, forts.

Not 24 Långfristiga skulder

	2021-12-31	2020-12-31
Förfaller mellan 2 och 5 år efter balansdagen		
Skulder till kreditinstitut	132 998	134 397
Utgående balans	132 998	134 397

Förfaller senare än 5 år efter balansdagen

Skulder till kreditinstitut	147 364	167 375
Utgående balans	147 364	167 375

Föreningen har ett lån till Svenska Handelsbanken om 247 375 tkr och till Svensk Exportkredit om 50 000 tkr. Dessa förfaller till betalning under året men har klassats som långfristiga lån när avsikten är att lånen skall förnyas under året och att arbetet med förnyelse pågår.

Not 25 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna löner	928	2 491
Upplupna semesterlöner	37 993	39 056
Upplupna sociala avgifter	17 286	18 189
Övriga upplupna kostnader	17 119	12 299
Utgående balans	73 326	72 035

Not 26 Ställda säkerheter

	2021-12-31	2020-12-31
Säkerheter ställda för egna skulder till kreditinstitut:		
Företagsinteckningar	413 000	413 000
Fastighetsinteckningar	217 450	217 450
Summa säkerheter	630 450	630 450

Utöver ovan fastighetsinteckningar finns ytterligare uttagna pantbrev om 5 000 kkr (5 000 kkr) för fastigheter i eget förvar.

Not 27 Eventualförpliktelser

	2021-12-31	2020-12-31
Borgensförbindelser, föreningsborgen	50	50
Garantiåtagande FRP/PRI	1 901	1 838
Garanti Tetra Pak	141	189
Summa eventualförpliktelser	2 092	2 077

Föreningens förpliktelser är till den del de beräknas av PRI 95 063 kkr (91 895 kkr) säkerställda genom inbetalning till Norrmejeriers pensionsstiftelse.

Umeå den 23 februari 2022

Helena Ågren

Johan Liljebäck

Peder Nilsson

John Baars

Lars Eriksson

Linda Lejderud

Frida Lundberg

Stefan Stolt

Markus Lugnet

Göran Olofsson

Krister Zackari
Verkställande direktör

Mats Granberg
Förtroendevald revisor

Joakim Åström
Auktoriserad revisor

Per Mattsson
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Norrmejerier Ekonomisk förening.
Org.nr 794700-2296

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Norrmejerier Ekonomisk förening för år 2021. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 49–60 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens

förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Auktoriserade revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig infor-

mation eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Norrmejerier Ekonomisk förening för år 2021 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt

kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller stadgarna.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande

om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 13–48 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12. Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger mig (oss) tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Umeå den 23 februari 2022

Ernst & Young AB

Mats Granberg
Förtroendevald revisor

Joakim Åström
Auktoriserad revisor

Per Mattsson
Förtroendevald revisor

Norrmejeriers företagsledning 2021

Från vänster: Tom Johansson, Victoria Johansson, Jörgen Öberg, Gabriella Rahm, Daniel Edblom, Krister Zackari och Diego Cabeza.

Krister Zackari
VD

Daniel Edblom
Finans & IT

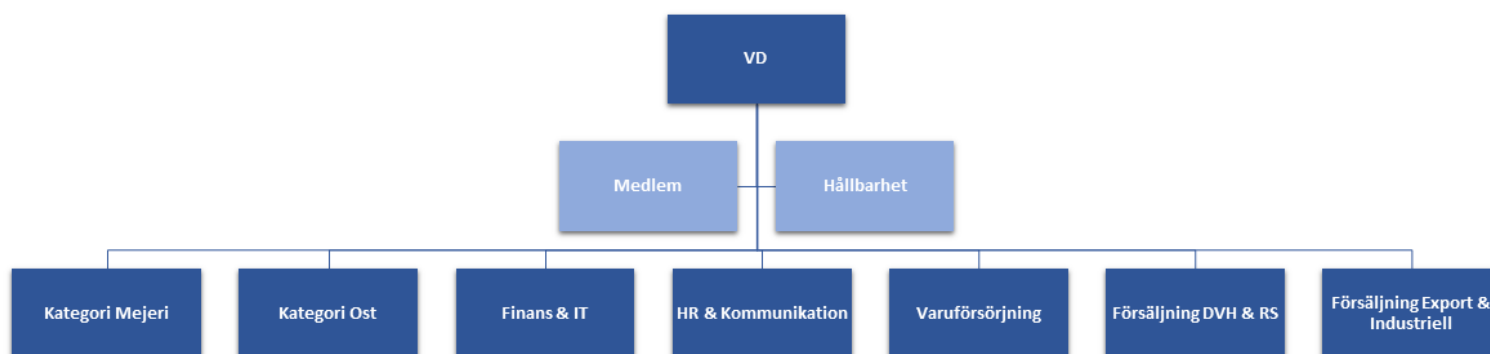
Victoria Johansson
Kategori Mejeri

Diego Cabeza
Försäljning Export & Industriell

Jörgen Öberg
Kategori Ost

Gabriella Rahm
HR & Kommunikation

Tom Johansson
Försäljning DVH & RS

Norrmejeriers styrelse

Bakre raden från vänster: Johan Liljebäck, Stefan Stolt, Lars Eriksson, Markus Lugnet och John Baars. Främre raden från vänster: Jonas Vängbo, Janne Vaattovaara, Frida Lundberg, Peder Nilsson, Helena Ågren och Göran Olofsson. Infälld bild: Linda Lejderud.

Göran Olofsson

Ordförande

Åkervägen 6, 915 34 Änåset
mobil: 070 373 02 42
e-post: goran.olofsson@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2023

Uppdrag
Ledamot i Växa kretsrad i Robertfors

Gård/produktion
350 kor, brukar 600 ha åkermark.

Stefan Stolt

Vice ordförande

Jon Zakrisväg 7, 880 37 Junsele
mobil: 070 673 74 62
e-post: stefan.stolt@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2022

Gård/produktion
Stolts Skogar med 4000 ha produktiv skogsmark, 43 ha åker utarrenderat för vallproduktion. Åger Holms Lantbruk tillsammans med Maria. 250 ha växtodling och planerar för återstart med mjölkproduktion.

Johan Liljebäck

Ledamot

Saravallsvägen 14, 956 93 Överkalix
mobil: 070 299 57 71
e-post: johan.liljebäck@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2022

Uppdrag
Vice ordförande SBO styrelse Överkalix för Norra Skogsägarna

Gård/produktion
120 kor och rekrytering. Brukar 180 ha åker. 500 ha skog.

Frida Lundberg

Ledamot

Norrmalm 9, 911 91 Vännäs
mobil: 070 212 44 87
e-post: frida.lundberg@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2023

Uppdrag
Vice ordförande LRF Vännäs

Gård/produktion
150 kor, brukar 450 ha vall och betesmark

Helena Ågren

Ledamot

Västerselet 44, 911 92 Vännäs
mobil: 076 523 10 11
e-post: helena.agren@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2022

Gård/produktion
25 kor, föder upp egna och inköpta tjurkalvar. Brukar 70 ha åker, 80 ha skog.

John Baars

Ledamot

Eskilsbäck 4, 915 96 Flarken
Mobil: 070 605 07 53
e-post: john.baars@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2023

Uppdrag
Ledamot i vallförening i Västerbotten

Gård/produktion:
200 mjölkcor med rekrytering
Brukar 270 ha, varav 180 ha vall, 50 ha havre som grönfoder för sinkor och resterande är bete/träda.

Linda Lejderud

Ledamot

Vibacksvägen 1, 865 33 Alnö
mobil: 073 331 56 78
e-post: linda.lejderud@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2022

Lars Eriksson

Ledamot

Hundsjö 7, 961 91 Boden
Mobil: 070 345 83 52
e-post: lars.eriksson@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2023

Uppdrag
Vice ordförande LRF Norrbotten

Gård/produktion
70 kor, brukar 140 ha åker varav 30 ha helsädesodling, 670 ha produktiv skogsmark.

Markus Lugnet

Arbetstagarrepresentant

Bäverstigen 28, 974 53 Luleå
mobil: 070 638 82 47

Peder Nilsson

Arbetstagarrepresentant

Sillviken 164, 905 96 Umeå
mobil: 070 551 74 30

Janne Vaattovaara

Arbetstagarrepresentant, suppleant

Raggavauden 120, 913 35 Holmsund
mobil: 070 575 55 65

Jonas Vängbo

Arbetstagarrepresentant, suppleant

Slåttervägen 12, 904 21 Umeå
mobil: 070 379 91 81

Helena Uppenberg

Medlemschef

Mariehemsvägen 210, 906 50 Umeå
tel: 090 18 29 13, mobil: 070 519 07 06
e-post: helena.uppenberg@norrmejerier.se

Sofia Lantz

Medlemsadministratör och styrelsens sekreterare

Mariehemsvägen 210, 906 50 Umeå
tel: 090 18 29 15, mobil: 070 601 19 95
e-post: sofia.lantz@norrmejerier.se

Revisorer

Mats Granberg

Intern revisor

Lillpitevägen 213, 946 91 Rognäs
Mobil: 070 605 48 77
e-post: matsgranberg2@gmail.com

Gård/produktion

320 kor och hälften av kvigorna på gården
i ett AB, resten av kvigorna på kvighotell.

Uppfödning av ungtjurar i enskilda firman
på en annan gård. Brukar totalt ca 500 ha åker
300 ha skog.

Per Mattsson

Intern revisor

Överredå 94, 922 92 Vindeln
mobil: 070 510 85 29
e-post: per.mattsson@tavelsjo.se

Uppdrag
Sekreterare i
Vindelbygdens LRF lokalavdelning.

Gård/produktion
35 mjölkkor plus rekrytering.
Brukar 72 ha åker samt 300 ha skog.

Joakim Åström

Auktoriserad revisor

EY
Box 4017, 904 02 Umeå
tel: 090 70 27 00

Appendix

Intressentöversikt

Genom dialog via olika kanaler tar vi del av intressenternas förväntningar gällande vårt hållbarhetsarbete. Med intressent menas en person eller organisation som påverkar och/eller påverkas av Norrmejeriers aktiviteter eller beslut. Tabellen visar vilka frågor som är viktiga för respektive intressentgrupp.

Intressentgrupp	Former för dialog	Viktiga frågor på agendan	Väsentligt område	Läs mer
Ägare/medlemmar/ mjölkleverantörer	Möten och löpande dialog med styrelse och styrelsens hållbarhetsgrupp, årliga fullmäktige konferenser och kretsmöten, regelbundna revisioner och samarbetsprojekt, till exempel forskningsstudier på gård, årliga Norrgårdenenkäter samt löpande kommunikation via medlemswebb och omvärldsbevakning.	Mjölkinvägning, lönsamhet på kort och lång sikt, ekonomisk stabilitet, mjölkkvalitet och djuromsorg, klimat- och miljöbelastning på gård, effektiva transporter, regelbördan på gård, biologisk mångfald, marknadens utveckling, efterfrågan på ekologiskt.	Lönsamhet, Djuromsorg, Klimat- och miljöbelastning, Biologisk mångfald, Ansvarsfullt foder, Bidrag till ett levande Norrland.	Norrmejerier ska förädla den norrländska mjölkråvaran och skapa värde för sina ägare – de norrländska mjölkbönderna, läs mer på sid 9.
Medarbetare (befintliga och potentiella)	Medarbetarundersökning och uppföljning (vartannat år), employer brand undersökning 2019, årliga medarbetarsamtal, interna utbildningar, dagliga möten och avstämningar, ledningssystem, facklig samverkan, interna kanaler, norrmejerier.se och sociala kanaler.	Goda arbetsvillkor, trygg och säker arbetsplats, samarbete inom organisationen, meningsfullt jobb/känna stolthet över jobbet, agera för god djuromsorg, minska plast och matsvinn, produktkvalitet, engagemang och få vara med och påverka. Kompetensutveckling.	Arbetsmiljö, Engagemang, Lönsamhet, Djuromsorg, Klimat- och miljöansvar, Produktkvalitet, Ledarskap, Bidrag till ett levande Norrland.	Norrmejerier vill ha engagerade medarbetare som samverkar och skapar en effektiv organisation, läs mer på sid 44.
Konsumenter	Konsumentforum via mejl och telefon och sociala medier löpande, norrmejerier.se, egna konsumentundersökningar, löpande varumärkesträckning med imagefrågor, fysiska möten vid event (exempelvis betessläpp/matmässor) och löpande omvärldsbevakning.	Tydligt ursprung – lokalproducerat, produktkvalitet, god ersättning till bonden, förpackningar och plast, djuromsorg, öppna landskap, biologisk mångfald, bidrar till levande landsbygd, arbetstillfällen och livsmedelsförsörjning, tydlig produktinformation, hälsosamma produkter, ekologiska produkter, minskat matsvinn.	Lokalt ursprung – bidrar till ett levande Norrland, Produktkvalitet, Produktsäkerhet, Djuromsorg, Hälsa, Förpackningar, Klimat- och miljöansvar. Biologisk mångfald.	Norrmejerier vill erbjuda konsumenterna färska, lokalproducerade och unika mejeriprodukter av utmärkt kvalitet, läs mer på sid 36.
Kunder	Löpande möten, avtal och förhandlingar. Upphandlingar. Samarbeten inom hållbarhet (exempelvis Nationellt nätverk för minskat matsvinn), produktutveckling (legouppdrag) och lokal profilering av butiker, kundwebb, kundmässor, norrmejerier.se, sociala medier, kundbarometern en gång per år, kunders hållbarhetsenkäter och löpande omvärldsbevakning.	Återvinningsbar, förnybar eller minskad mängd plast, fossilfria transporter, djuromsorg, god ersättning till bonden, minskat matsvinn, lokalt/svenskt ursprung, livsmedelssäkerhet, hälsosamma produkter, erbjuda ekologiska produkter, aktivt minska klimatpåverkan i hela kedjan, uppfylla upphandlingskriterier, korrekt och tydlig märkning, samarbeten transporter.	Lokalt/svenskt ursprung, Produktsäkerhet, Produktkvalitet, Förpackningar (plast), Klimat- och miljöansvar, Transporter, Matsvinn, Affäretik och antikorruption.	Norrmejerier vill erbjuda kunderna norrländska mejeriprodukter av utmärkt kvalitet, läs mer på sid 36.
Leverantörer exklusive mjölkråvara	Möten och dialog i samband med utvecklings- och investeringsprojekt samt inköp, årliga förhandlingar, leverantörsbedömningar/enkäter, avtal, sociala medier, norrmejerier.se, uppförandekod och daglig kontakt mellan inköp/avrop och leverantörer.	Produktsäkerhet och redlighet, riskråvaror, ursprung och spårbarhet, klimatavtryck, innehåll av bekämpningsmedel och kemiska ämnen, arbetsmiljö och social hållbarhet, hållbarhetscertifieringar, materialval, affäretik, lönsamhet, djuromsorg, drivmedel och transporter.	Produktsäkerhet, Ursprung/spårbarhet, Arbetsmiljö/arbetsvillkor och hälsa, Affäretik och antikorruption, Miljö- och klimatansvar, Drivmedel.	Norrmejerier ställer krav och för dialog med leverantörer för att tillsammans höja nivån på hållbarhetsarbetet, läs mer på sid 38.
Myndigheter	Löpande dialog vid tillsyn anmälnings- och prövningsärenden, remissprocesser, årliga revisioner och inrapportering av data till bland annat Jordbruksverket. Regelbundna möten med de regionala Länsstyrelserna, rundabordssamtal, samverkansmöten (2021:Corona).	Lagstiftning, regelverk, upphandlingar, målsättningar, ställningstaganden. Lokalt livsmedelsförsörjning, klimatanpassning och krisberedskap.	Följa lagstiftning kring jordbruk, djurhållning, livsmedelsproduktion, märkning, miljö, arbetsmiljö, affärsrelationer. Lokalt livsmedelsförsörjning, Klimat- och miljöansvar, Arbets- tillfällen och ekosystemtjänster.	Norrmejerier skall följa lagar och regler och vill påverka vid utformningen av nya lagar, riktlinjer och målsättningar, läs mer på sid 38. Norrmejerier ska aktivt bidra till lokalsamhället, läs mer på sid 20.
Branschaktörer	Möten och löpande dialog i hållbarhetsgrupper inom LRF Mjolk, Li och DLF. Aktiva medlemmar i Livsmedelsföretagen, Livsmedel i Fokus, Mejeritekniska föreningen och Sweden Food Arena. Deltagare i styrgrupp för nationell samverkan för minskat matsvinn. Samverkan och finansiering av forskning. Andra branschorganisationer/branschinitiativ vi arbetar tillsammans med är KRAV, FTI, Sojodialogen och Kunglig hovleverantör.	Målsättningar, ställningstaganden. Minskat matsvinn, materialåtervinningsbar plast, fossilfri produktion, fossilfria transporter, fossilfria gårdar, märkningar, mer återvinning förpackningar, djuromsorg, bibehålla låg antibiotikaanvändning, svenskt ursprung med hög kvalitet, hållbar soja i foder, ökad forskning inom hållbar livsmedelsproduktion, ansvarsfull vattenanvändning, kompetensförsörjning, ökad lönsamhet gård, ökad svensk livsmedelsproduktion.	Svenskt ursprung, Livsmedelssäkerhet, Matsvinn, Fossilfri värdekedja, Djuromsorg, Biologisk mångfald, Livsmedelsförsörjning, Plast, Förpackningar, Återvinning, Hållbarhetsmärkningar, Vattenanvändning, Lönsamhet i alla led, Affäretik.	Norrmejerier vill bidra till att utveckla branschen i en hållbar riktning, läs mer på sid 29.
Intresse- organisationer	Löpande möten med samarbetspartners och andra organisationer, deltagande i branschsammanställningar, t ex ETI. aktiviteter för ett hållbart sortiment, exempelvis ekologiskt märkta produkter och hållbart producerad soja. Insatser för ökad djuromsorg.	Djuromsorg. Hållbart jordbruk och hållbart producerat foder som soja. Miljö, arbetsmiljö och social hållbarhet.	Djuromsorg, Hållbart producerad palmolja och soja, ansvarsfulla inköp och socialt ansvar.	Norrmejerier vill bidra till att utveckla livsmedelsproduktionen i en hållbar riktning, läs mer på sid 37.

Hållbarhetsrelaterade risker och riskhantering i vår värdekedja

Riskhantering är integrerad i vårt sätt att arbeta längs hela värdekedjan. Vi identifierar, förebygger och mildrar löpande hållbarhetsrisker för att minimera negativa effekter på människor, miljö och affärer. Vi utövar påverkan både bakåt och framåt i värdekedjan, men har olika grad av möjlighet att påverka i de olika stegen. Vår riskhantering omfattar följande steg av värdekedjan; leverantörer och insatsmedel, mjölkgårdar och jordbruk, Norrmejeriers verksamhet, produktion och medarbetare samt kunder och konsumenter.

Norrmejeriers påverkan på människor och miljö i hela värdekedjan					
Värdekedja:	Insatsvaror - leverantörer	Mjölkgårdar – ägare & kor	Norrmejeriers verksamhet	Kunder	Konsumenter
	- Jordbruk och skogsbruk med respekt för miljö och ekosystemtjänster - Resurseffektiv användning av energi, vatten, drivmedel, näringsämnen mm - Tillgång till råvaror och material - Spårbarhet - Produktkvalitet och livsmedelssäkerhet - Arbetsförhållanden och mänskliga rättigheter	- Jordbruk med respekt för miljö och ekosystemtjänster - Resurseffektiv användning av energi, vatten, drivmedel och näringsämnen - Tillgång till mjölkråvara - Spårbarhet - Produktkvalitet och livsmedelssäkerhet - God djuromsorg/djurvälfärd - Arbetsförhållanden - Transporter	- Produktkvalitet och livsmedelssäkerhet - Minska användningen av fossila bränslen i produktion och i transporter - Resurseffektiv användning av energi, vatten, drivmedel och andra insatsvaror - Mindre matsvinn och avfall - Arbetsförhållanden och medarbetares hälsa - Likabehandling - Affärsetik och antikorruption - Samhällsengagemang	- Produktutbud - Kundnöjdhet - Affärsetik och antikorruption - Matsvinn - Transporter	- Attraktiva och säkra produkter - Konsumentnöjdhet - Konsumenthälsa - Matsvinn - Förpackningsåtervinning

Riskbeskrivning och Norrmejeriers grad av kontroll och möjlighet att påverka					
Värdekedja:	Insatsvaror - leverantörer	Mjölkgårdar – ägare & kor	Norrmejeriers verksamhet	Kunder	Konsumenter
	Låg grad av kontroll - Bristande miljöansvar - Bristande livsmedelssäkerhet - Bristande spårbarhet - Råvaru- och materialbrist - Bristande arbetsförhållanden och kränkningar av mänskliga rättigheter - Mutbrott och etiska risker	Medium grad av kontroll - Utsläpp till luft och vatten - Bristande miljöansvar - Bristande livsmedelssäkerhet - Bristande spårbarhet - Råvaru- och materialbrist - Bristande djuromsorg/djurvälfärd - Utsläpp från transporter - Bristande arbetsförhållanden och kränkningar av mänskliga rättigheter	Hög grad av kontroll - Utsläpp till luft och vatten - Bristande livsmedelssäkerhet och produktkvalitet - Resursslöseri av råvaror och material - Bristande fysisk och psykosocial arbetsmiljö - Diskriminering - Mutbrott och etiska brister - Bristande långsiktig lönsamhet	Medium grad av kontroll - Inte möta kundernas krav på hållbara produkter - Utsläpp från transporter - Mutbrott och etiska brister	Låg grad av kontroll - Inte möta konsumenternas krav på hållbara produkter - Bristar i livsmedelssäkerhet - Negativ påverkan på hälsa - Matsvinn - Nedskräpning

Norrmejeriers policies, riktlinjer och kontroller för riskhantering i hela värdekedjan					
Värdekedja:	Insatsvaror - leverantörer	Mjölkgårdar - ägare & kor	Norrmejerier verksamhet	Kunder	Konsumenter
	- Hållbarhets- och verksamhetspolicy - Kvalitets- och miljöledningssystem i verksamheten - Leverantörsbedömningar och kravställande - Uppförandekod leverantörer - Tredjepartscertifieringar, t ex KRAV	- Hållbarhets- och verksamhetspolicy - Norrgården - kvalitets- och miljöledningssystem för gård - Hållbarhetspolicy för gård - Hållbarhetsstrategi - Uppförandekod - Interna och externa revisioner	- Hållbarhets- och verksamhetspolicy - Kvalitets- och miljöledningssystem och kontrollprogram i verksamheten - Hållbarhetsstrategi & intressentdialog - Arbetsmiljöpolicy & företagshälsövård - Uppförandekod & utbildningar - Interna och externa revisioner - Energikartläggningar - Visselblåsarfunktion	- Hållbarhets- och verksamhetspolicy - Kvalitets- och miljöledningssystem i verksamheten samt återkallelsrutin - Hållbarhetsstrategi & intressentdialog - Ansvarsfull marknadsföring - Branschinitiativ för minskat matsvinn i hela kedjan - Konsumentforum - Produktinformation om återvinning samt återvinningssystem via FTI	- Hållbarhets- och verksamhetspolicy - Kvalitets- och miljöledningssystem i verksamheten samt återkallelsrutin - Hållbarhetsstrategi & intressentdialog - Ansvarsfull marknadsföring - Branschinitiativ för minskat matsvinn i hela kedjan - Konsumentforum - Produktinformation om återvinning samt återvinningssystem via FTI

Demokratisk ägarstyrning

Norrmejerier är ett kooperativt företag som ägs av 390 medlemmar i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. Den kooperativa ägarformen möjliggör en långsiktighet i företagets styrning, investeringar, mål och framtida utveckling.

Norrmejerier grundades 1971 genom en sammanslagning av Västerbottens södra, Skellefteortens och Lappmarkens mejeriföreningar. År 1989 anslöt mjölkleverantörer från Nolaskogs i Örnköldsviks kommun och 1991 slogs föreningen samman med Norrbottens Läns Producentförening. Därefter har Norrmejeriers område vuxit söderut med medlemmar i både Västernorrlands och Jämtlands län. De aktiva mjölkföretagen är spridda över ett stort geografiskt område, motsvarande halva Sveriges yta. Under 2021 har vi hämtat mjölkråvara från Härnösand i söder till Pajala

i norr och producerat varor vid mejerianläggningarna i Luleå, Burträsk och Umeå. Norrmejerier äger också ett ostlager i Änåset och en distributionscentral i Lycksele. Huvudkontoret ligger i Umeå. Förutom egen produktion köper Norrmejerier in mindre volymer av färdiga produkter som erbjuds vissa kunder inom restaurang och storkök.

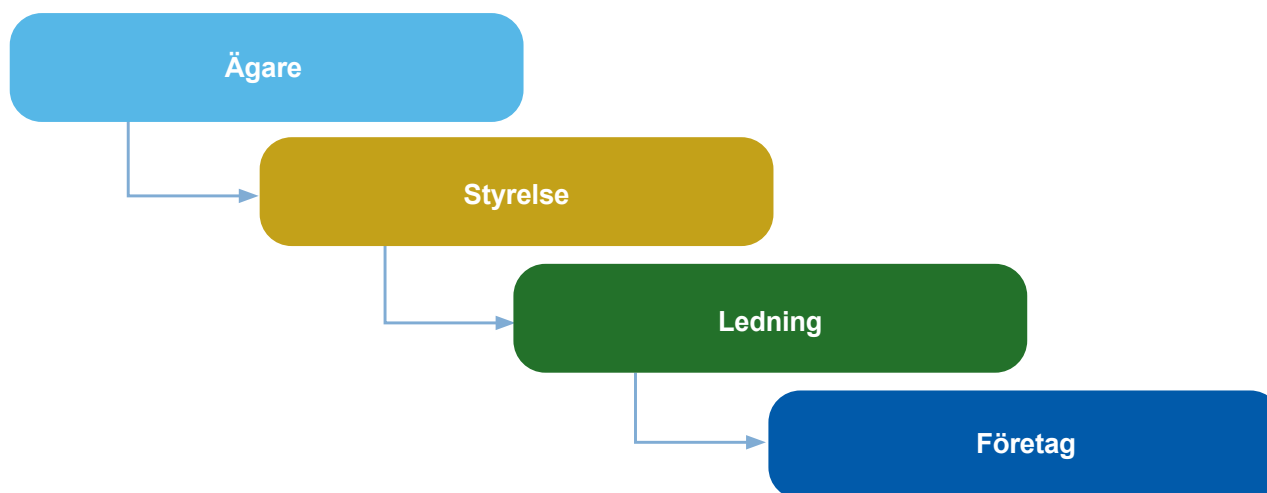
Norrmejerier ekonomisk förening har också haft ett helägt dotterbolag, Lincargo AB, som distribuerade Norrmejeriers egna varor till cirka 1 800 kunder i Norrland. Lincargo AB såldes till Tempcon i december 2021.

Norrmejerier har under 2021 anslutit sig till Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag. Arbetet med koden är en viktig del i Svensk kooperations verksamhet.

Medlemmar i föreningen utser företrädare i ägarskapet enligt

demokratiska principer. Ägargruppen är geografiskt indelad i kretsar som var för sig utser representanter till fullmäktige. Det sker i enlighet med föreningens stadgar och demokratiska principer. Fullmäktiges viktigaste uppgift är att utgöra föreningens högsta organ vid den årliga föreningsstämman. Där beslutas om bland annat årets resultat och ledamöter till Norrmejeriers styrelse och valberedning. Dessutom bjuder styrelsen in till fullmäktigekonferenser för att ta upp särskilda frågor och inhämta fullmäktiges åsikter. Dessa sammankomster är av rådgivande karaktär.

Norrmejeriers styrelse verkar för föreningens och medlemmarnas bästa och utövar aktiv styrning av företaget. Den fattar löpande beslut om företagets mål och strategi, avräkningspris med mera. Styrelsen har också ansvaret för rekrytering av vd.

Norrmejerier är medlemmar i Svensk Kooperation och delar grundvärderingar med stora delar av den kooperativa sfären. Dessa grundvärderingar bygger på sju principer:

1. Frivilligt och öppet medlemskap
2. Demokratisk medlemskontroll
3. Medlemmarnas ekonomiska deltagande
4. Självständighet och oberoende
5. Utbildning, kompetensutveckling och upplysning
6. Samarbete mellan kooperativa företag
7. Samhällshänsyn

Hållbarhetsstyrning

Grunden för Norrmejeriers långsiktiga hållbarhetsarbete är våra övergripande mål, vår hållbarhets- och verksamhetspolicy samt vår uppförandekod. Dessa fastställs av vår styrelse, styr vår verksamhet och ligger till grund för hur vi hanterar risker och fattar beslut. En ny hållbarhets- och verksamhetspolicy fastställdes 2021 och ska enligt ny rutin revideras och godkännas årligen. Under första kvartalet 2022 infördes ett nytt visseblåarsystem som har till syfte att minska risken för missförhållanden som kan skada personal, intäkter och omgivande samhälle.

Alla chefer har ett ansvar för att göra vår hållbarhets- och verksamhetspolicy och uppförandekod till en självklar del av kulturen och verksamheten, och alla medarbetare är viktiga i tillämpningen av dessa. Vår uppförandekod kommer också till uttryck i riktlinjer, processer och standarder i hela värdekedjan och utvärderingar av nya samarbeten täcker ekonomiska, sociala och miljömässiga bedömningar.

En viktig del av hållbarhets- och verksamhetspolicy och uppförandekoden är att vi ska agera trovärdigt och med utgångspunkt i kunders och konsumenters krav och förväntningar. Samtidigt ska vi säkerställa efterlevnad av lagar, etiska normer och andra krav som berör vår verksamhet. En annan viktig grund för det dagliga arbetet är vår vision om att göra gott för Norrland – ett levande Norrland som vi kan vara stolta över.

Norrmejeriers företagsledning ansvarar för styrkort och prioriteringar, säkerställer framsteg och gör årliga uppföljningar samt beslutar om riktningen för förbättringar och uppdateringar. Hållbarhet har blivit en alltmer integrerad del av affären och hållbarhetsarbetet drivs med utgångspunkt i de frågor som är mest väsentliga för verksamheten. Styrningen sker från styrelsen via verkställande direktören och företagsledningen ut i den operativa verksamheten. Hållbarhetsfrågor följs upp och diskuteras mer eller mindre på varje ledningsgrupps- och styrelsemöte och i grunden finns en försiktighetsprincip som bland annat ger sig till uttryck i användning av särskilda mallar vid riskbedömningar och beslut. För att minska finansiella risker finns en särskild finans- och riskpolicy som årligen hanteras och fastställs i styrelsen. Det dagliga ansvaret för hållbarhetsarbetet är decentraliserat till respektive enhet. Varje år genomförs också interna revisioner i verksamheten.

Förutom styrelse och företagsledning som styr det övergripande hållbarhetsarbetet har vi sedan 2019 en särskild styrgrupp för hållbarhet på gårdsnivå. Gruppen består av styrelsemedlemmar och tjänstemän med nyckelkompetenser vars uppgift är att utveckla hållbarhetsarbetet på gårdsnivå i linje med uppsatta mål. Gruppen rapporterar till styrelsen. Norrmejerier har sedan 2020 även ett utskott för hållbar värdestyrning med representanter från företagsledningen, vars uppgift är att utveckla arbetet med bland annat

hållbarhet, kultur, kompetens, produktkvalitet och kommunikation i linje med företagets övergripande mål mot 2030.

Hållbarhetskommunikation, såväl internt som externt, är en viktig del av hållbarhetsarbetet och bidrar till företagets affärsutveckling. Vår kommunikation präglas av transparens och viljan att förmedla kunskap, våra värderingar och vårt regionala engagemang. Ytterligare ett utskott med representanter från företagsledningen, utskottet för investering och finansiering, bedömer hållbarhetsaspekter i alla investeringsprojekt och tar beslut kring specifika klimatinvesteringar i linje med vår nya målsättning att avsätta minst 10 miljoner kronor på sådana investeringar mellan åren 2021 och 2025. I och med den struktur- och organisationsförändring som sker från och med januari 2022 ses utskottets framtida roll över.

Ansvaret för det dagliga arbetet med att genomföra hållbarhetsstrategin, underliggande ambitioner och riktlinjer som bidrar till en hållbar utveckling vilar på respektive funktion. Som stöd finns tydliga ledningssystem inom livsmedelssäkerhet/kvalitet (FSSC 22000), miljö/energi (ISO 14001) och kvalitet/miljö/djuromsorg på gårdsnivå (Norrgården) samt ett delegerat arbete som baseras på ett systematiskt Lean-arbete, ständiga förbättringar och dagliga eller veckovisa möten i den operativa verksamheten. Under 2022 kommer vi även att påbörja implementering av ett ledningssystem för arbetsmiljö.

Generella upplysningar (2016)

GRI Standard	Upplysning	Beskrivning	Kommentar	Sidhänvisning
Organisationsprofil				
GRI 102 - Generella upplysningar 2016	102-1	Organisationens namn		50, 69, 75
	102-2	Verksamhet, märken, produkter och tjänster		7, 8, 9, 11, 12
	102-3	Huvudkontorets lokalisering		69
	102-4	Länder där organisationen har verksamhet		8
	102-5	Ägarstruktur och organisationsform		63, 69
	102-6	Marknader som organisationen är verksam på		8
	102-7	Organisationens storlek		9
	102-8	Information om anställda och andra som arbetar för organisationen		44, 45
	102-9	En beskrivning av vår leverantörskedja inklusive de huvudsakliga komponenterna och hur de relaterar till vår organisation och våra produkter/tjänster		11
	102-10	Väsentliga förändringar gällande organisation och leverantörskedja		3, 21, 44, 50
	102-11	Försiktighetsprincipen		70
	102-12	Externa initiativ om hållbarhet som organisationen stödjer/omfattas av		19, 21, 29
	102-13	Medlemskap i organisationer		35, 37, 39, 67
Strategi				
GRI 102 - Generella upplysningar 2016	102-14	Uttalande från ledande befattningshavare		4, 5, 6
Etik och integritet				
GRI 102 - Generella upplysningar 2016	102-16	Värderingar, principer och etiska riktlinjer		42, 70
Styrning				
GRI 102 - Generella upplysningar 2016	102-18	Styrningsstruktur		69, 70
Intressentdialog				
GRI 102 - Generella upplysningar 2016	102-40	Lista över intressentgrupper		14, 67
	102-41	Kollektivavtal		45
	102-42	Identifiering och urval av intressenter		14, 67
	102-43	Metoder för intressentdialog		14, 67
	102-44	Viktiga frågor som lyfts		13

Generella upplysningar (2016), forts.

GRI Standard	Upplysning	Beskrivning	Kommentar	Sidhänvisning
Redovisningspraxis				
GRI 102 - Generella upplysningar 2016	102-45	Enheter som ingår i den finansiella redovisningen		50, 76
	102-46	Definition av redovisningens innehåll och frågornas avgränsning		13, 14, 67, 76
	102-47	Lista över väsentliga frågor	Ingen väsentlig förändring.	
	102-48	Förändringar av information		21, 26, 28
	102-49	Förändringar i redovisningen		13
	102-50	Redovisningsperiod		76
	102-51	Datum för publicering av senaste redovisningen		76
	102-52	Redovisningscykel		76
	102-53	Kontaktperson för redovisningen		76
	102-54	Redovisning i enlighet med GRI Standarder		76
	102-55	GRI-index		71, 72, 73, 74, 75
	102-56	Extern granskning		62

Väsentliga hållbarhetsfrågor: Ett levande Norrland

GRI Standard	Upplysning	Beskrivning	Kommentar	Sidhänvisning
FOKUSOMRÅDE: ETT LEVANDE NORRLAND				
Väsentlig fråga: Främja livskraftig, lönsam och långsiktigt hållbar mjölkproduktion i Norrland				
GRI 201: Ekonomiskt resultat 2016	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		18, 19
	103-2	Styrning		19
	103-3	Utvärdering av styrningen		19
	201-1	Skapat och levererat ekonomiskt värde		18
Väsentlig fråga: Skydda ekosystem och bidra till biologisk mångfald				
GRI 304: Biologisk mångfald 2016	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		19
	103-2	Styrning		16, 17, 20
	103-3	Utvärdering av styrningen		17, 20
	304-2	Aktivitetens, produkters och tjänsters påverkan på biologisk mångfald		19, 20
Väsentlig fråga: Bidra till en levande landsbygd, livsmedelsförsörjning och utveckling av lokalsamhället i Norrland				
GRI 203: Indirekt ekonomiskt påverkan 2016	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		18, 20
	103-2	Styrning		20, 21
GRI 204: Upphandlings- och inköpsrutiner 2016	103-3	Utvärdering av styrningen		20, 21
	203-1	Investeringar i infrastruktur		20, 21
	204-1	Andel av inköpen som har gjorts från lokala leverantörer		20, 21

Väsentliga hållbarhetsfrågor: En planet i balans

GRI Standard	Upplysning	Beskrivning	Kommentar	Sidhänvisning
FOKUSOMRÅDE: EN PLANET I BALANS				
Väsentlig fråga: Minska klimatbelastningen i hela värdekedjan				
GRI 302: Energi 2016	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		25
GRI 305: Utsläpp till luft 2016	103-2	Styrning		24, 25
	103-3	Utvärdering av styrningen		25, 26, 27, 28
	302-1	Energianvändning inom organisationen		25
	305-1	Direkta utsläpp av växthusgaser (scope 1)		26, 27, 28
	305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser, energi (scope 2)		26, 27, 28
Väsentlig fråga: Öka andelen miljövänliga förpackningar				
GRI 301: Material 2016	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		28
	103-2	Styrning		24, 28
	103-3	Utvärdering av styrningen		28, 29
	301-1	Materialanvändning		29
	301-2	Användning av återvunnet material		29
Väsentlig fråga: Minska matsvinnet, avfall och vattenanvändning				
GRI 306: Avfallshantering 2020	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		29, 30
GRI 303: Vatten och utsläpp 2018	103-2	Styrning		24, 29, 30
	103-3	Utvärdering av styrningen		29, 30
	306-1	Genererat avfall och betydande avfallsrelaterade effekter		29, 30
	306-2	Styrning av betydande avfallsrelaterade effekter		29, 30
	306-3	Genererat avfall		29
	303-1	Interaktioner med vatten som gemensam resurs		30
	303-2	Hantering av påverkan relaterat till utsläpp av vatten		30
	303-3	Vattenuttag		28
	303-4	Vattenutsläpp		29

Väsentliga hållbarhetsfrågor: En hållbar leverantörskedja

GRI Standard	Upplysning	Beskrivning	Kommentar	Sidhänvisning
FOKUSOMRÅDE: EN HÅLLBAR LEVERANTÖRSKEDJA				
Väsentlig fråga: Säkra god djuromsorg och fortsatt låg antibiotikaanvändning				
Egen fråga: Gårdar med förelägganden	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		35
	103-2	Styrning		35
	103-3	Utvärdering av styrningen		35
	Egen fråga	Andel gårdar med förelägganden kopplat till djuromsorg		33, 35
Väsentlig fråga: Säkra hög livsmedelssäkerhet, utmärkt produktkvalitet och hälsosamma, naturliga produkter				
GRI 416: Kundens hälsa och säkerhet 2016	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		36
	103-2	Styrning		36
	103-3	Utvärdering av styrningen		36, 39
	416-2	Antal fall där regler och frivilliga koder gällande hälso- och säkerhetspåverkan inte efterlevts		33, 36
Väsentlig fråga: Säkra ansvarsfulla inköp av foder och insatsvaror				
Egen fråga: Leverantörer som godkänt uppförandekod	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		34, 37, 38
	103-2	Styrning		37, 38
	103-3	Utvärdering av styrningen		37, 38
	Egen fråga	Andel leverantörer (%) som har godkänt uppförandekoden		33, 38
Väsentlig fråga: Säkra god regelefterlevnad och etik				
GRI 205: Antikorrupcion 2016	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		38, 39
GRI 307: Miljöefterlevnad 2016	103-2	Styrning		39
GRI 417: Marknadsföring och märkning 2016	103-3	Utvärdering av styrningen		39
	205-3	Bekräftade fall av korruption samt åtgärder som vidtagits		33, 39
	307-1	Fall av bristande efterlevnad av lagar och regler inom miljö		33
	417-2	Fall av bristande efterlevnad gällande information och märkning av produkter och tjänster		33
	417-3	Fall av bristande efterlevnad gällande marknadskommunikation		33

Väsentliga hållbarhetsfrågor: En god arbetsplats

GRI Standard	Upplysning	Beskrivning	Kommentar	Sidhänvisning
FOKUSOMRÅDE: EN GOD ARBETSPLATS				
Väsentlig fråga: Öka medarbetarengagemanget				
Egen fråga: Engagemang medarbetare	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		44
	103-2	Styrning		44
	103-3	Utvärdering av styrningen		44
	Egen fråga	Engagemangsindex medarbetare		43
Väsentlig fråga: Hälsa och säkerhet				
GRI 403: Hälsa och säkerhet i arbetet 2018	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		45
	103-2	Styrning		46
	103-3	Utvärdering av styrningen		46
	403-1	Ledningssystem för hälsa och säkerhet		45, 46, 47
	403-2	Riskidentifiering, riskbedömning och utredning av händelser		45
	403-3	Företagshälsovård	Företagshälsovården är riktad mot Norrmejeriers medarbetare	47
	403-4	Anställdas deltagande, konsultation och kommunikation kring hälsa och säkerhet		46, 47
	403-5	Utbildning i hälsa och säkerhet		46
	403-6	Främjande av anställdas hälsa	Hälsofrämjande aktiviteter är riktade mot Norrmejeriers medarbetare	46, 47, 48
	403-7	Förebyggande och begränsande av påverkan på hälsa och säkerhet direkt kopplat till affärsförbindelser		46, 47
		Arbetsskador		43, 46
Väsentlig fråga: Säkra kompetensutveckling och kompetensförsörjning				
GRI 404: Utbildning och kompetensutveckling 2016	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		45
	103-2	Styrning		45
	103-3	Utvärdering av styrningen		45
	404-3	Andel personer som haft medarbetarsamtal	Avsteg: Vi saknar data om genomförda medarbetarsamtal 2021. Under 2022 kommer en medarbetarundersökning genomföras där data om andel medarbetarsamtal som genomförts totalt, per kön och per tjänstekategori att genomföras. Resultatet kommer att rapporteras i 2022 års hållbarhetsredovisning.	43
Väsentlig fråga: Främja en säker, hälsosam och jämlik arbetsmiljö				
GRI 405: Mångfald och likabehandling 2016 Egen fråga: Frisknärvaro	103-1	Varför frågan är väsentlig och dess avgränsning		48
	103-2	Styrning		48
	103-3	Utvärdering av styrningen		48
	405-1	Mångfald hos styrelse, ledning och anställda		45, 47
	405-2	Kvinnors grundlön och ersättning i förhållande till mäns		43, 48
	Egen fråga	Frisknärvaro		43

Om hållbarhetsredovisningen

Det här är Norrmejeriers hållbarhetsredovisning för 2021. Den omfattar verksamhetsåret 1 januari–31 december 2021 och är upprättad enligt Global Reporting Initiative (GRI) Standarder med tillämpningsnivå Core. Det är andra året vi redovisar enligt GRI. Redovisningen är till för alla som vill ta del av Norrmejeriers hållbarhetsarbete.

Norrmejeriers fokusområden för hållbarhet ligger till grund för redovisningen, dessa är: Ett levande Norrland, En planet i balans, En hållbar leverantörskedja och En god arbetsplats. I redovisningen berättar vi om vårt hållbarhetsarbete, hur långt vi kommit i vår måluppfyllelse, våra kommande utmaningar och planer för ett levande Norrland. Mål och utfall för områdena redovisas i tabeller eller löptext.

Vi hållbarhetsredovisar årligen och vår senaste hållbarhetsredovisning publicerades i mars 2020. Hållbarhetsredovisningen utgör även vår legala hållbarhetsredovisning och uppfyller kraven i årsredovisningslagen om hållbarhetsredovisning. Det innebär att den innehåller information om vår affärsmodell och våra mål, policyer, risker och resultat kopplat till frågor som miljö, personal, socialt ansvar, mänskliga rättigheter och antikorruption. All verksamhet i moderföreningen och dotterbolaget Lincargo AB är inkluderad i redovisningen och de ekonomiska siffrorna omfattar hela verksamheten. Redovisningen är externt granskad och revisorns yttrande finns på sidan 62.

Kontaktperson för redovisningen är Anna-Karin Karlsson, Hållbarhetschef på Norrmejerier. Kontakt: 070-676 53 38, anna-karin.karlsson@norrmejerier.se.

Index ÅRL hållbarhetsredovisning

I tabellen nedan framgår var kraven på hållbarhetsinformation utifrån årsredovisningslagen rapporteras i denna redovisning.

Område	Upplysning	Sidhänvisning
Övergripande	Affärsmodell	8-12
Miljö	Policies och riktlinjer	22-30, 35, 70
	Risker och dess hantering	21, 30, 39, 68
	Mål och resultat relaterat till miljöfrågor	16-17, 19-20, 33
Sociala förhållanden	Policyies och riktlinjer	20-21, 39, 70
	Risker och dess hantering	21, 39, 48, 68
	Mål och resultat relaterat till sociala frågor	16-17, 31-39, 41-43
Medarbetare	Policyies och riktlinjer	41-48, 70
	Risker och dess hantering	48, 68
	Mål och resultat relaterat till medarbetare	42-43, 45-47
Respekt för mänskliga rättigheter	Policies och riktlinjer	38-39, 48, 70
	Risker och dess hantering	39, 48, 68
	Mål och resultat relaterat till mänskliga rättigheter	33, 43, 48
Motverkande av korruption	Policies och riktlinjer	38-39, 70
	Risker och dess hantering	39, 48, 68
	Mål och resultat relaterat till antikorruption	33, 39

Norrmejerier Års- och hållbarhetsredovisning 2021

Utgivare: Norrmejerier

Text och layout: Norrmejerier/Westander

Norrmejerier Ekonomisk förening

Huvudkontor Mariehemsvägen 210,

Box 1313, 901 23 Umeå

Tel 090 18 28 00, fax 090 18 29 45

norrmejerier@norrmejerier.se

www.norrmejerier.se

Burträsk mejeri

Kamvägen 10, 937 31 Burträsk

Tel 090 18 28 00, fax 090 18 47 07

Luleå mejeri

Producentvägen 14,

Box 941, 971 28 Luleå

Tel 090 18 28 00, fax 0920 24 24 24

Umeå mejeri

Mejerivägen 2, 906 22 Umeå

Tel 090 18 28 00, fax 090 18 28 80

Änäset ostlager

Snickarvägen 1, 915 34 Änäset

Tel 090 18 28 00, fax 090 18 47 19

Bilder i Års- och hållbarhetsredovisning 2021

Omslag

Foto: Jan Lindmark

Sida 2

Grillrost, foto: Jan Lindmark

Kocklandslaget, foto: Johan Wennerström

Medarbetare, foto: Jan Lindmark

Betessläpp, foto: Sara Nygren

Signering, foto: Camilla Waara

Solskensfil, foto: Rubish

Ordförande, foto: Johan Gunséus

Betande kor, foto: Jan Lindmark

Sida 3

Blommor, foto: Petter Halldén

Vd, foto: Jan Lindmark

Norrgott, foto: Krux/Sara Nygren

Lincargo, foto: Per Lundström

Västerbottensost, foto: Erik Hillbom

Julfil, foto: Rubish

Utställning, foto: Anna-Karin Karlsson

Sida 4

Ax, foto: Jan Lindmark

Sida 5

Ordförande, foto: Johan Gunséus

Vd, foto: Jan Lindmark

Sida 6

Foto: Pexels/Jonathan Petersson

Sida 7

Foto: Leif Milling

Sida 10

Foto: Pexels/Tom Verdoot

Sida 14

Foto: Samuel Pettersson

Sida 15

Foto: Matilda Holmqvist

Sida 19

Foto: Jan Lindmark

Sida 20

Foto: Sofia Henriksson

Sida 21

Foto: Jan Lindmark

Sida 22

Foto: Jan Lindmark

Sida 30

Foto: Marianne Holmgren

Sida 31

Foto: Jan Lindmark

Sida 35

Foto: Jan Lindmark

Sida 36

Foto: Jan Lindmark

Sida 37

Foto: Jan Lindmark

Sida 38

Foto: Jan Lindmark

Sida 39

Foto: Sara Nygren

Sida 40

Jubilarer, foto: Nina Gustafsson

Guldmedalj, foto: LRF Mjolk

Sida 41

Foto: Jan Lindmark

Sida 46

Foto: Jan Lindmark

Sida 47

Foto: Jan Lindmark

Sida 48

Foto: Jan Lindmark

Sida 63

Foto: Jan Lindmark

Sida 64

Foto: Jan Lindmark

Sida 65

Mats Granberg och Per Mattsson,

foto: Patrick Trägårdh

Joakim Åström, foto: Mariann

Holmberg

